

Podręcznik najlepszych praktyk

Hiszpania, Włochy, Polska i Portugalia

EcoHeritage

EcoHeritage: ecomuseums as a collaborative approach to recognition, management and protection of cultural and natural heritage

Project N°: 2020-1-ES01-KA204- 082769

EKODZIEDZICTWO: ekomuzea jako oparte na współpracy podejście do poznania, zarządzania i ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

UJa.
Universidad de Jaén

LUSÓFONA
UNIVERSIDADE
LUSÓFONA

SocioMuseologia
M
Universidade Lusófona
Lisboa - Portugal

**Universidad
de Alcalá**

on
projects

**Ecomuseo
al paesaggio**
Parabiago

Ecomuseo
Regione Lombardia

MiLA
Fondazione MiLA e ICOM-ICOM

MINOM-ICOM

**UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
DI MILANO
BICOCCA**

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

PODRĘCZNIK DOBRYCH PRAKTYK EKOMUZEÓW

Głównym celem podręcznika jest rozwijanie zasobów w istniejących ekomuzeach, a także zachęcenie do tworzenia nowych ekomuzeów w Europie (nauka poprzez analizę praktycznych doświadczeń dobrze działających ekomuzeów).

Podręcznik zawiera zbiór studiów przypadków reprezentujących dobre praktyki w zakresie promocji i zarządzania ekomuzeami. Wybrano 13 różnych studiów przypadków prezentujących inicjatywy ekomuzealne w Europie, w Hiszpanii, Portugalii, Włoszech i Polsce.

Dobre praktyki zostały wybrane na podstawie sposobów opracowania przez ekomuzea strategii radzenia sobie z takimi wyzwaniami jak m.in. trudności ekonomiczne, zaangażowanie ludności wiejskiej, prawnych form działania. O wyborze najlepszych praktyk zadecydowały m.in. kryteria wpływu na odbiorców (liczba użytkowników) i jakościowo (wzrost świadomości na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz udział mieszkańców w procesie decyzyjnym związanym z zarządzaniem ekomuzeum). Uwzględniono również inne aspekty, takie jak ogólna innowacyjność, dostępność, włączenie, wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych i inne.

Zakres informacji dla każdego studium przypadku obejmuje:

1. Dane Ekomuzeum
  - a) Dane ogólne Ekomuzeum
  - b) Członkowie Ekomuzeum
  - c) Szkolenia
2. Finansowanie i zasoby
3. Udział społeczny i wspólnotowy
  - a) Ludność lokalna
  - b) Otoczenie społeczne
  - c) Analiza stron internetowych
4. Innowacje i badania
5. Cele zrównoważonego rozwoju (SDGs)
6. COVID-16

Dostęp do wszystkich informacji o studiach przypadku można uzyskać również poprzez learning.ecoheritage.eu/case-studies, gdzie znajduje się interaktywna mapa i różne filtry do indywidualnego wyszukiwania.

Podręcznik dobrych praktyk. Koordynacja naukowa:

Leandro França, Barbara Kazior, Óscar Navajas, Manuel Parodi-Álvarez, Lisa Pigozzi, Raul dal Santo, Julio Seoane, Maristela Simão

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

INDEX

1. Ecomuseo delle Case di Terra Villa Ficana - Włochy
2. Ecomuseu de les Valls d'Àneu - Hiszpania
3. Ekomuzeum rzeki Caicena - Hiszpania
4. Sieć muzealna gminy Peniche - Portugalia
5. Muzeum Kostiumów São Brás de Alportel - Portugalia
6. Ekomuzeum Corvo - Portugalia
7. Wioska Młyńska Roztoka-Brzeziny - Polska
8. Ekomuzeum Doliny Karpia - Polska
9. Ekomuzeum Wsi Nad Dunajcem - Polska
10. Ekomuzeum Lis Aganis delle Dolomiti Friulane - Włochy
11. Ekomuzeum Casilino Ad Duas Lauros - Włochy
12. Ekomuzeum krajobrazu Parabiago - Włochy
13. La Ponte - Hiszpania

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

italy

ECOMUSEO DELLE CASE DI TERRA VILLA FICANA

Strona
WWW

1. Dane Ekomuzeum

Nazwa Ekomuzeum

Ecomuseo delle
Case di Terra Villa
Ficana

Data utworzenia

21/05/2016

Adres

Borgo Santa Croce
87, 62100, Macerata
(MC) Włochy

Telefon

+39 0733/470761

1.1. Opis Ekomuzeum

Ekomuzeum wspiera programy szkolne, konsoliduje i wzmacnia tożsamość lokalną, organizuje kolekcje zbiorów, promuje dziedzictwo na miejscu, zarządza dziedzictwem w celu promowania rozwoju lokalnego, chroni i interpretuje dziedzictwo, wspiera działalność gospodarczą społeczności, oferuje działania, organizuje wystawy, promuje prawa człowieka i integrację społeczną, promuje turystykę, podejmuje lokalne, krajowe i międzynarodowe wyzwania społeczne.

Wzmacnia terytorium, lokalną kulturę i dziedzictwo architektoniczne w oparciu o technologię surowej ziemi.

Zarządza – w ramach międzynarodowej sieci (Międzynarodowe Stowarzyszenie „Città della terra cruda” – Miasto Surowej Ziemi) – rzeczywistym i wirtualnym centrum dokumentacji architektury surowej ziemi. Ekomuzeum jest miejscem badań, dzielenia się i ulepszania lokalnego dziedzictwa; promuje również współczesne i przyszłe wykorzystanie surowej technologii w zrównoważony sposób.

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca	Martina Fermani
Stanowisko	Koordynator
Kontakt	+39 0733/470761
Liczba członków zespołu ekomuzeum	Martina Fermani – Koordynator – świadectwo ukończenia liceum artystycznego, odpowiedzialna za ofertę edukacyjną Ekomuzeum Anna Paola Conti – Dyrektor Naukowy Ekomuzeum – Architekt i członek Komitetu Naukowo-Technicznego Międzynarodowego Stowarzyszenia Città della terra cruda

1.3. Szkolenia

Ekomuzeum prowadziło działalność kulturalną i społeczną, a także pracowały na miejscu w dziedzinie czysto technicznej. Prace prowadzone w dziedzinie architektury surowego gruntu oraz synergia z Międzynarodowym Stowarzyszeniem „Città della terra cruda” pozwoliły Ekomuzeum nawiązać kontakt z krajową i międzynarodową grupą osób zainteresowanych i techników, którzy uważają je za punkt odniesienia. W zakresie konkretnego sektora technologicznego.

Ekomuzeum promuje również:

1. wzmocnienie terytorium oraz dziedzictwa materialnego i niematerialnego poprzez projekt rewitalizacji kulturalnej, miejskiej i społecznej, integracji i dialogu międzypokoleniowego
2. stworzenie fizycznego i wirtualnego centrum dokumentacji na temat surowych technik budowlanych;
3. stworzenie archiwum wartości niematerialnych i prawnych poprzez projekt „Opowiedz mi o swoich tradycjach”;
4. ścieżki edukacyjne dla mieszkańców poprzez wycieczki z przewodnikiem i warsztaty na temat dziedzictwa architektonicznego, technik budowlanych, historii i dziedzictwa lokalnego;
5. rozpowszechnianie dobrych praktyk i prawidłowego stylu życia poprzez innowacyjne wyzwania w dziedzinie zrównoważonego rozwoju;
6. udział w projektach europejskich mających na celu integrację i wielokulturowość;
7. szkolenia skierowane do profesjonalistów i techników w sektorze budowlanym.

Przykłady szkoleń oferowanych przez Ekomuzeum

SZKOLENIE	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
<p>Wolontariat Europejski w Villa Ficana Europejski Korpus Solidarności na miejscu</p>	<p>Celem projektu jest rozpowszechnianie wolontariatu europejskiego w kontekście Maceraty jako potężnego narzędzia rozwoju osobistego i świadomości obywatelskiej w zakresie spotkań / wymiany kulturalnej i poszanowania środowiska; promowanie wioski ground, jako historycznego świadectwa i przykładu połączenia tradycji i zrównoważonej architektury.</p> <p>Projekt przewiduje zaangażowanie wolontariuszy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wdrożenie działań edukacyjnych skierowanych do szkół i grup zainteresowanych konkretnymi tematami w Ekomuzeum (rewitalizacja lokalnych tradycji, takich jak żywność, tkactwo, historia, sztuka, lokalna tradycja itp.) • Wsparcie personelu w organizacji warsztatów na temat tradycyjnych technik budowy z surowej ziemi oraz wydarzeń kulturalnych organizowanych w wiosce; • Przygotowanie lekcji edukacji ekologicznej w języku angielskim, francuskim i hiszpańskim, które będą następnie prowadzone przez samych wolontariuszy w niektórych miejskich szkołach średnich i na uniwersytetach. <p>W końcowej fazie wolontariusze mają możliwość zaprojektowania i opracowania "osobistego projektu" zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i postawami, który zostanie włączony do działań Ekomuzeum.</p> <p>Pod koniec pobytu we Włoszech poznają język i włączają się w rzeczywistość społeczną wioski i miasta.</p> <p>Działania, które wolontariusze będą wykonywać, nie są nastawione na zysk i przynoszą korzyści lokalnej społeczności, w której będą się integrować i mieszkać przez pewien czas.</p>	<p>Projekt obejmuje 6 europejskich wolontariuszy na okres 11/12 miesięcy, którzy są goszczeni w niektórych domach z surowej ziemi w wiosce Ficana, wykorzystywanych jako pensjonaty.</p>	<p>Kontekst będzie nieformalny i międzykulturowy.</p> <p>Wolontariusze, dzięki zasadom uczenia się pozaformalnego, będą mieli okazję dowiedzieć się, jak działa organizacja non-profit. Poznają dynamikę procesów partycypacyjnych i aktywnego obywatelstwa, zasady i praktyki zielonego budownictwa i edukacji ekologicznej.</p>
<p>Uniwersalna służba cywilna w Villa Ficana na miejscu</p>	<p>Projekt ma na celu wzmocnienie historii, kultury, tradycji budowlanych i dziedzictwa budowlanego dzielnicy Villa Ficana w gminie Macerata, obecnie Ekomuzeum domów z surowej ziemi Villa Ficana. Interwencja na poziomie kulturowym w celu potwierdzenia historycznej wartości dokumentalnej, jaką reprezentuje wioska, również z architektonicznego i budowlanego</p>	<p>Ideą projektu jest działanie na rzecz wioski, pracując nad koncepcją zrównoważonego rozwoju, promocji kulturalnej i turystycznej.</p> <p>Celem jest podkreślenie szczegółów okolicy, aby przyciągnąć turystów,</p>	<p>Konkurs nie będzie formalny i międzykulturowy.</p> <p>Wolontariusze, poprzez nieformalne uczenie się zasad, będą mieli okazję dowiedzieć się, jak działa organizacja non-profit.</p> <p>Nauczą się dynamiki</p>

	punktu widzenia. Praca wolontariuszy jest niezbędna do ponownej oceny i promowania roli Ekomuzeum Villa Ficana na poziomie turystycznym, miejskim i społecznym.	praktyków, studentów, młodych wolontariuszy, mieszkańców i każdego, kto zainteresował się proponowanymi argumentami.	procesów partycypacyjnych i aktywnego obywatelstwa, standardów i praktyki zielonego budownictwa oraz edukacji ekologicznej.
Działania edukacyjne na miejscu	Edukacja na temat ziemi i lokalnej historii		Szkoła podstawowa i średnia
Wydarzenia na miejscu	Edukacja na temat lokalnego dziedzictwa		Obywatele, turyści
Śródziemnomorska Wymiana Turystyki Archeologicznej - Paestum - 15/18 listopada 2018 r. warsztaty	Dzięki projektowi "Ponowne zasiedlenie ziemi" Ekomuzeum wzięło udział i wygrało konkurs "Żywe dziedzictwo" przyznany przez Europejskie Uniwersyteckie Centrum Dziedzictwa Kulturowego w Ravello (2018).	Członek muzeum, Ekomuzeum i instytutu kultury.	Odwiedzający
Kurs szkoleniowy dla moderatorów - Ekomuzeum Soli i Morza w Cervii - 01/03/2018 warsztat	Ekomuzeum uznało własne doświadczenia w "Kursach formacyjnych dla moderatorów ekomuzeów w Cervii".	Ekomuzea - animatorzy	Obywatele

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Partycypacyjne zarządzanie i planowanie na miejscu	Rozwój narzędzi i metod zaangażowania i aktywnego uczestnictwa mieszkańców, obywateli, turystów.	Kursy prowadzone przez doświadczonych profesjonalistów (online / obecność), szkolenia, kształcenie ustawiczne; wymiana doświadczeń z innymi ekomuzeami Wymiana doświadczeń z innymi ekomuzeami	X	
Ekomuzeum edukacyjne na miejscu	Podjęcie do tematu szczegółowego; adaptacja koncepcji edukacji muzealnej do koncepcji ekomuzeum. Innowacyjność metody	Dydaktyczne podejście do edukacji muzealnej z ekspertami; Materiały pomocnicze, kurs online, szkolenie online (np. webinarium, samouczek, wideo), poprzez seminarium / krótkie szkolenie, kształcenie ustawiczne, pomoc ekspertów w opracowywaniu nowych projektów) Wymiana doświadczeń z innymi ekomuzeami	X	
Strategie komunikacji dla promocji Ekomuzeum na miejscu	Rozwój cyfrowych i niecyfrowych metod komunikacji w celu promocji działań i samego Ekomuzeum	Materiały instruktażowe, kurs online, szkolenie online (np. webinarium, samouczek, wideo), poprzez seminarium / krótkie szkolenie, ciągłe szkolenie, pomoc ekspertów w opracowywaniu nowych projektów; Wymiana doświadczeń z innymi ekomuzeami	X	
rozwiązania technologiczne dla włączenia wirtualnego. warsztaty i wirtualne	Innowacyjne metodologie	Kursy online (np. webinaria, samouczki, filmy wideo) poprzez seminarium / krótką formację, formację ustawiczną, profesjonalnych asystentów dla programistów nowych projektów. Wymiana doświadczeń z innymi ekomuzeami	X	

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Ekomuzeum
Własność	Publiczne z prywatnym zarządzaniem powierzone w ramach przetargu publicznego na 15 lat grupie stowarzyszeń
Status oficjalny	W trakcie rejestracji
Roczny budżet	Okolo 35 000 EUR, wydane na 1 pracownika zatrudnionego w niepełnym wymiarze godzin, media, stronę internetową, materiały eksploatacyjne.

Udział w projektach Wolontariatu Europejskiego na miejscu (Europejski Korpus Solidarności) umożliwił utworzenie Ekomuzeum i jego ekonomiczne utrzymanie, ponieważ jest ono finansowane z części funduszy przeznaczonych na gościnność europejskich wolontariuszy.

Dodatkowe fundusze na działalność są pozyskiwane poprzez udział stowarzyszeń zarządzających Ekomuzeum w przetargach regionalnych i krajowych.

Międzynarodowe Stowarzyszenie „Città della terra cruda” przyczynia się do finansowania indywidualnych projektów.

Inna forma finansowania polega na organizacji warsztatów i wewnętrznych działań edukacyjnych, a także z ofert odwiedzających na gadżety wykonane przez wolontariuszy Ekomuzeum.

3. Partycypcja Społeczna

Ficana powstała w połowie XIX wieku jako wiejska wioska zamieszkała przez zmarginalizowaną ludność, której towarzyszyła zła reputacja. W latach 70. XX wieku postanowiono ją zburzyć, aby zrobić miejsce dla nowoczesnych kondominiów. Operacja nie jest kontynuowana z powodów ekonomicznych; zamiast tego powstaje oddolny ruch, który chce promować jego ochronę. Najbardziej efektywną pracę wykonuje szkoła podstawowa, która w połowie lat 90-tych przystąpiła do krajowego projektu „Szkoła adoptuje zabytek”, wybierając Ficanę jako dziedzictwo do ochrony. Praca dzieci, wspierana przez ich rodziny, pozwala wiosce na nowo odkryć potencjał sąsiedztwa, aktywując uczciwe mechanizmy, które docierają do administracji.

Rezultatem jest nałożenie ograniczeń przez Soprintendenza (urząd państwowy zajmujący się dziedzictwem), opracowanie planu odbudowy i renowacja połowy domów, przeprowadzona przez gminę również dzięki funduszom europejskim. Kilka lat temu mieszkańcy powrócili: dziś jesteśmy świadkami odrodzenia społeczności i więzi społecznych między ludźmi. Aby ułatwić to odrodzenie, Ekomuzeum promuje wydarzenia związane z upowszechnieniem i zaangażowaniem, takie jak wywiady z historycznymi mieszkańcami w celu zebrania ich wspomnień lub pokazanie artefaktów wynikających z osobistej kreatywności. Trwa projekt fotograficzny, który opowiada o mieszkańcach i ich życiu w tak wyjątkowych przestrzeniach, jak te w Ficana.

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane

Wioskę zamieszkuje około 160 osób

Liczba członków lokalnej ludności zaangażowanych w ekomuzeum

około 20/25 osób

Sposoby uczestnictwa

Dialog z mieszkańcami dzielnicy jest najważniejszą pamięcią historyczną, ponieważ istnieje bardzo niewiele pisemnych świadectw o życiu Ficany. Do opracowania map społeczności i szlaków kulturowych wybrano metodologię opowieści: po pierwszym podejściu poznawczym z mieszkańcami wioski i okolicy nastąpiło kolejne spotkanie w celu nagrania audio / wideo i zebrania materiału; osoby, z którymi przeprowadzono wywiady, współpracowały i chętnie pomagały w tym projekcie, a wolontariusze – podzieleni na grupy robocze zajmujące się różnymi tematami (przepisy kulinarne, miejsca, folklor, historia itp.) pracowali nad stworzeniem użytecznego produktu dla całej społeczności. Działaniom tym towarzyszą również spotkania z innymi podmiotami, które podzielają cele ekomuzeum i które są depozytariuszami w szczególności innych aspektów pamięci, takich jak żywność, tradycje ludowe, muzyka itp.

3.2. Środowisko społeczne

Liczba odwiedzających z terenu/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane	Nie było to mierzone
Liczba odwiedzających z zagranicy	Nie było to mierzone

Formy zaangażowania

Liczbę odwiedzających w ciągu pierwszych 5 lat działalności Ekomuzeum (2016/2021), którzy uczestniczyli w wydarzeniach, wycieczkach z przewodnikiem, warsztatach, szacuje się na około 11 000. W rzeczywistości nie jest możliwe dokładne policzenie osób, ponieważ Ekomuzeum nie prowadzi biletów wstępu; jest to również wioska z bezpłatnym dostępem, co umożliwia niezależne wizyty.

Aby zwiększyć udział turystów, Ekomuzeum Villa Ficana uruchomiło następujące projekty:

1. Przewodniki audio w języku włoskim i innych językach, dostępne na bezpłatnej **platformie izi.Travel**, które umożliwiają samodzielne zwiedzanie miejscowości.
2. Przewodnik w alfabecie Braille'a, stałe narzędzie wspierające osoby niedowidzące i niewidome.
3. Papierowy przewodnik po Ekomuzeum (w języku włoskim i angielskim) jest obecnie publikowany i będzie dostępny bezpłatnie w księgarni naszego Centrum dla Zwiedzających (przewodnik zostanie stworzony we współpracy z gminą Macerata dzięki udziałowi tej ostatniej w regionalnym zaproszeniu).
4. **Wycieczki z przewodnikiem po okolicy i na określone tematy**, zawarte w propozycji kulturalnej miasta Macerata
5. **Spacery kulturowe z degustacją typowych produktów, dzięki którym turysta odkrywa terytorium**, motywowanie i aktywizowanie współpracy z lokalnymi producentami
6. **Specjalne zajęcia dla rodzin i dzieci**
7. Promocja Ekomuzeum poprzez rozpowszechnianie materiałów informacyjnych w miejscach recepcyjnych miasta.
8. Udział w **projekcie „THE YOUNG SHRIMP – innowacyjny projekt zasobów internetowych”** realizowanym przez Stowarzyszenie Małych Muzeów, którego członkiem jest Ekomuzeum.

3.3. Analiza strony www

Typ interwencji możliwy za pośrednictwem strony internetowej

Tylko informacje	Możliwość zasugerowania działań	Skargi i zażalenia	Zakup biletów	Otwarty dostęp po zarejestrowaniu się
	X	X		otwarty

Rodzaje dostępnych propozycji

Sugerowanie celów ekomuzeum	Kwestie funduszy	Kwestie planowania	Kwestie dostępności
X		X	X

Jakość informacji zwrotnej

Potwierdzenie otrzymania maila jest wysyłane	Propozycje są dyskutowane na poziomie zarządu ekomuzeum	Efekty dyskusji są przesyłane
	X	X

Ekomuzeum posiada atrakcyjną stronę internetową zoptymalizowaną pod kątem urządzeń mobilnych.

Strona internetowa zawiera informacje niezbędne do prowadzenia szeroko zakrojonych badań nad surową ziemią i związanymi z nią technikami budowlanymi, zarówno historycznymi, jak i aktualnymi; możliwe jest również skorzystanie z umiejętności i dostęp do archiwów partnerów instytucjonalnych za pośrednictwem specjalnych linków.

[Międzynarodowe miasto Raw Earth](#)

[Ced Terra](#)

Dostępne są stale aktualizowane galerie zdjęć i [bezpośredni link do kanału youtube](#), który oferuje materiały kulturalne, techniczne, antropologiczne i historyczne

Strona internetowa oferuje zatem przegląd projektu Ekomuzeum Villa Ficana, historii wioski i organizowanych działań.

4. Innowacje i badania

Rozpoczęto badania, które wciąż trwają, dotyczące dawnych mieszkańców i historycznych prac w wiosce Ficana i okolicach Ekomuzeum, aby promować udział mieszkańców oraz poznać i udostępnić jeszcze więcej informacji na temat historii i doświadczeń wioski. Pozwoliło to również na nawiązanie pierwszego kontaktu z Muzeum Emigracji Marche w celu dalszego etapu badań historycznych.

Stworzono spis obiektów znajdujących się w muzeum, który jest stale aktualizowany. Składa się on z arkuszy danych technicznych z informacjami historycznymi, pochodzeniem i zastosowaniem każdego narzędzia.

Innowacją jest dla nas możliwość przekazywania informacji i wiedzy na temat wykorzystania materiałów i technik budowlanych, które mają być stosowane w bardziej zrównoważonym i ekologicznym budownictwie.

Ekomuzeum oferuje kursy szkoleniowe, cykle konferencji i wystaw poświęconych surowym podłożom, które oferują punkty szkoleniowe dla uczestniczących techników.

Ciągle szkolenia wewnętrzne realizowane dla włoskich i europejskich wolontariuszy pozwalają uczestnikom uzyskać wiedzę na temat surowego gruntu, umożliwiając także identyfikację tej techniki budowlanej na ich terytorium i rozpowszechnianie poruszanych zagadnień.

Rozpoczęto współpracę naukową z Uniwersytetem w Maceracie – Wydziałem Nauk Edukacyjnych, Dziedzictwa Kulturowego i Turystyki, w celu zapewnienia studentom i doktorantom szeregu badań nad wzmocnieniem dziedzictwa materialnego i niematerialnego oraz nad społecznością Ekomuzeum Domów Terra Villa Ficana.

Jeśli chodzi o współpracę naukową, inicjowane są wymiany międzynarodowe z innymi włoskimi i zagranicznymi ekomuzeami, koncentrujące się na konkretnych tematach, takich jak: ekomuzeum, sztuka, dziedzictwo materialne i niematerialne, zrównoważony rozwój gospodarczy i środowiskowy.

Partnerstwo instytucjonalne z Międzynarodowym Stowarzyszeniem Città della Terra cruda pozwala nam na udział w krajowych i międzynarodowych projektach, których partnerem jest to samo stowarzyszenie.

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG
Ocena tradycyjnego systemu w oparciu o niespaloną ziemię i poznanie jego potencjału dla lepszych efektów. Na miejscu	Ponowna ocena właściwości materiału gruntowego pod kątem jego zastosowania w nowoczesnych budynkach.	Dobre zdrowie i samopoczucie
Edukacja do dziedzictwa kulturowego. Na miejscu	Znajomość lokalnego dziedzictwa kulturowego jest ważnym systemem sprawiedliwości społecznej i edukacji obywatelskiej.	Wysokiej jakości edukacja
Dzielenie się doświadczeniami i życiem mieszkańców, wolontariuszy i obywateli Włoch. Na miejscu	Zanieczyszczenie idei i kultury ma na celu poprawę finalizacji społeczeństwa w celu akceptacji innych.	Zmniejszenie nierówności
Promocja zrównoważonego rozwoju i naturalnych metod. Na miejscu	Wiedza na temat zrównoważonych technik budowlanych może pomóc obywatelom w świadomym wyborze jakości ich domu i społeczności, w której żyją.	Zrównoważone miasta i społeczności
ekonomia zrównoważonego rozwoju	Rozwój lokalnej gospodarki 0 km, we współpracy z lokalnymi producentami, oraz znajomość łańcuchów produkcyjnych dla świadomych, zdrowych i właściwych wyborów stylu życia dla każdego.	Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja

REZULTAT

Uważamy, że Ekomuzeum może być narzędziem do odkrywania lub uczenia się niektórych celów zrównoważonego rozwoju i dzielenia się poprzez swoje działania i dobre praktyki.

Po uznaniu wartości kulturowej Ficany, Ekomuzeum stworzyło Centrum Dokumentacji i stało się miejscem odniesienia dla wszystkich tych, którzy w kraju i za granicą zajmują się architekturą szeregową i architekturą zrównoważoną. Dzięki temu na wioskę nałożono ograniczenia krajobrazowe. Ekomuzeum nabiera siły i witalności również dzięki uwadze poświęconej kwestiom związanym z budynkiem, zrównoważonemu rozwojowi w sektorach oszczędzania energii,

Ekomuzeum zbadało fizyczną strukturę budynków zarówno pod kątem ich renowacji, jak i analizy historycznej technologii, która została porzucona na dziesięciolecia, a także pod kątem wykorzystania w nowych budynkach.

Jest to przykład dobrych praktyk, nie tylko na poziomie architektonicznym, ale także społecznym, terytorialnym i ekonomicznym. Regeneracja miejsc pozwala uniknąć niepotrzebnej konsumpcji terytorium. Ekomuzeum promowało wykorzystanie lokalnych, biologicznych produktów o krótkim łańcuchu dostaw i ułatwiło poznanie lokalnych producentów, którzy zostali zaproszeni do opowiedzenia o swojej pracy i dbają o krajobraz kulturowy, w którym działają.

Wśród aktywnych dobrych praktyk jest współpraca ze szkołami w celu wspierania nauczycieli w sposób, który stale podkreśla dbałość o oszczędność energii, zdrowie, szacunek dla środowiska i wiedzę o potencjale obszaru.

6. COVID-19

Podczas pandemii Ekomuzeum było częściowo zamknięte dla zwiedzających, ale wolontariusze kontynuowali badania i promocję w sposób zdalny, ucząc się i eksperymentując z nowymi metodami komunikacji oraz maksymalnie wykorzystując platformy społecznościowe Facebook i Instagram. Zaproponowano, rozszerzono i zmodyfikowano konkursy fotograficzne, zajęcia dla dzieci, historie wideo dotyczące kluczowych tematów w historii wioski, aby można je było wykorzystać online.

Zamknięcie centrum dla zwiedzających i wynikające z tego zawieszenie wizyt z przewodnikiem skłoniło ekomuzeum do zastanowienia się nad innymi sposobami zwiedzania wioski. Po pandemii odwiedzający mogli spacerować ulicami w towarzystwie specjalnie stworzonego przewodnika audio / wideo, który stał się rozpoznawalny dzięki doborowi koloru paneli umieszczonych na ulicach. Różowy kolor, silnie kontrastujący z naturalnymi kolorami tego miejsca, został wybrany właśnie po to, aby zostać natychmiast zauważonym. Powstała nowa trasa, a miejsca zamknięte z powodu pandemii (dom muzealny / sala z muralami) były dostępne dzięki krótkim filmom za pośrednictwem bezpłatnej aplikacji izi.Travel.

Wokół wioski

muzeum domowe

zdeptana trawa

meet & speak – rozmowa w języku obcym z wolontariuszami

villa Ficana uczestniczy w ogólnopolskiej inicjatywie „Muzea małych opowieści” i wideo

Nauczanie stacjonarne zostało zawieszono, ale dzięki dostępności niektórych nauczycieli byliśmy w stanie dotrzeć do klas szkół podstawowych poprzez specjalnie przygotowane opowiadania (niektóre z dźwiękiem, inne z kolorowymi obrazami). Podtrzymało to relację i promowało nową ofertę edukacyjną (2021/2022), obejmującą wizyty teatralne, animowane czytania itp.

Kalendarz adwentowy 2020

Ekomuzeum do pokolorowania

Działania szkoleniowe i warsztaty zostały zawieszono ze względu na niską skuteczność medium audiowizualnego w tym okresie pełnym spotkań i konferencji online.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej.
Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją
Creative Commons Attribution 4.0 International.

1. Dane Ekomuzeum

Nazwa Ekomuzeum

Ecomuseu de les
Valls d'Àneu

Data utworzenia

1994

Adres

Carrer del Camp, 22-
24, 25580 Esterri
d'Àneu, Lleida

Telefon

+34 973 62 64 36

1.1. Opis Ekomuzeum

Ecomuseu de les Valls d'Àneu było jednym z pierwszych doświadczeń muzeologicznych tego typu w Hiszpanii. Moment rozwoju tej inicjatywy można przesledzić wstecz do roku 1969. Dwa lata później, w kontekście ruchów społeczno-kulturalnego, radzie miasta udało się pozyskać nieruchomość Closeta de Gassia, obecne jądro i siedzibę **ekomuzeum**. Razem z otaczającym ją terenem tworzy grupę domów Pallaresan. Na początku celem było zbudowanie szkoły, ale to nie zostało przeprowadzone. Grupa posesji pozostała nieużywana, co skłoniło radę miasta do wystawienia jej na sprzedaż w roku 1979.

Los tego kompleksu dziedzictwa zmienił się w roku 1983, roku, w którym została utworzona Rada Kultury Valls d'Àneu z pomysłem na promocję i rozwój kultury i dziedzictwa tego terytorium. Podmiot ten działał pod przewodnictwem menadżera kulturalnego i miał wsparcie lokalnej administracji. W tym sensie, powstał **Arxiu Històric de les Valls d'Àneu** w roku 1985 i, dwa lata później, Escola de Natura-Camp d'Aprenentatge. W tym samym roku, 1987, pierwszy projekt ekomuzealny został zarysowany, dotowany przez Generalitat de Catalunya i przy wsparciu czterech rad miasta, które tworzą Valls d'Àneu w regionie Pallars Sobirà (Alt Àneu, Espot, Esterri d'Àneu and Guinegueta d'Àneu). Powiat ten zajmuje obszar 407 metrów kwadratowych i w latach 80-tych i 90-tych miał około 1 300 mieszkańców, rozrzuconych po dwudziestu czterech wioskach na wysokości między 900 i 1 400 metrów ponad poziomem morza.

Pierwszy projekt miał silny akcent naukowy w sensie, który czyniło go nieco idealistycznym, ale w oparciu o współczesne poglądy. Jednakże, jego założenia gospodarcze były niewykonalne. Miejscowa rzeczywistość mogła opierać się na tej wizji, ale potrzebny był wymiar terytorialny, coś co można by było zastosować do rzeczywistości lokalnej. Ostateczny impuls dla projektu pojawił się w roku 1988, z obchodami sympozjum *Antropologia i Dziedzictwo Kulturowe*, kiedy to grupa odpowiedzialna za promocję i badania lokalnego dziedzictwa została uformowana na Uniwersytecie Lleida. W roku 1991, Rada Kultury dla Valls d'Àneu zleciła dwóm antropologom z Uniwersytetu Lleida Xavier Roigé and Llorenç Prats, stworzenie ostatecznego planu dla ekomuzeum.

Drugi projekt został przeformułowany w celu dodania szkoleń dla przewodników z obszaru, zachęcając przekazywanie wiedzy młodym pokoleniom; ustanowienie gospodarstwa, które miało służyć rozszerzeniu ekomuzeum; poprawę siedziby

wiedzy i młodym pokoleniu, ustanowienie gospodarstwa, które miało stanowić poszerzenie ekomuzeum, poprawę siedliska, w tym poprawienie **wystawy i sklepu**; i wzmocnienie rozbudowy pierwotnego Ekomuzeum, które już przyjęło nazwę od promieni. Nowy projekt musiał przekroczyć prostą odnowę dziedzictwa, musiał iść tak daleko jak utworzenie gospodarczo zdolny do życia i samozarządzający się podmiot. Pierwsze działanie, które dało życie ekomuzeum miało miejsce w roku 199 (?). Składało się z wystawy inauguracyjnej pod tytułem „L'Ecomuseu de les Valls d'Àneu: la Identitat d'un territori” (Ekomuzeum Valls d'Àneu: tożsamość terytorium). Wystawa była złożona z trzech sekcji: (1) Człowiek, terytorium i czas; (2) Integralne dziedzictwo; i (3) Upowszechnienie, poznanie Valls d'Àneu. Była to prezentacja społeczności wymiaru społecznego i terytorialnego projektu ekomuzeum. W roku 1993, pierwsza faza została zainaugurowana, w której odbudowa i remont domu Gassia d'Esterrí, odnowienie tartaku hydraulicznego w Alós, kościoła w Isil i zaprojektowanie różnych tras zostało zaprezentowane.

Oficjalnie ekomuzeum otwarło podwoje w roku 1994. W tym roku powołano jego organ zarządzający: **Konsorcjum i Radę Powierniczą Ekomuzeum**, złożonych z czterech rad miasta, Parku Narodowego Aiguestortes i Estany de Sant Maurici, Uniwersytetu Lleida i Rady Kultury dla Valls d'Àneu. Ta formuła pozwoliła im i wciąż pozwala na, z jednej strony, spójność pomiędzy różnymi podmiotami w regionie i, z drugiej strony, autonomię budżetową i w działaniu, coś fundamentalnego, aby móc ustanowić relacje ze społecznością i terytorium.

Ekomuzeum sformułowane w oparciu o model scentralizowany z siedzibą zlokalizowaną w XVIII-wiecznym budynku, Casa Gassia w Esterrí d'Àneu. Działa jako muzeum prezentujące życie społeczno-gospodarcze regionu i służy jako centrum recepcji odwiedzających i miejsce zarządzania i administracji. Ma serię **promieni (anten)**, które uzupełniają i strukturyzują terytorium:

- Casa Gassia w Esterrí d'Àneu, dom muzealny z XVIII w. jest zlokalizowany w sercu starej dzielnicy miasta. Jest przykładem zagrody podstawy lokalnej gospodarki. Zachowała swoją pierwotną strukturę i prezentuje sposób, w jaki zorganizowana była domowa przestrzeń. Razem z domem zostały zakonserwowane, dostosowane do potrzeb muzeum i zamienione w wielofunkcyjną przestrzeń: **sklep, szkołę muzyczną i magazyn**. Dodatkowo, Itinerari Urbà d'Esterrí d'Àneu (Trasa miejska po Esterrí d'Àneu) z tablicami informacyjnymi została stworzona wewnątrz wsi.
- Tartak Alós, gdzie świat eksploatacji lasu jest zaprezentowany i gdzie dziedzictwo pochodzące z wygnania do Francji podczas Wojny Domowej i reżimu Franco zostało ostatnio dobrze wykorzystane.
- Conjunt Monumental de Son utworzony przez kościół świętych Justusa i Pastora, lombardzka dzwonnica, cmentarz i wieża zegarowa. Wewnątrz można podziwiać ołtarz, dzieło sztuki gotyckiej Pedro Espallargues z Lleida.
- Dziedzictwo ekologiczne takie jak Klasztor Sant Pere del Burgal, Sant Joan d'Isil, Sant Julià d'Unarre, Sant Pere de Burgal i Santa Maria d'Àneu.
- *Formatgeria de la Roseta de Gavàs*. Ta fabryka sera jest globalnym projektem produkcji lokalnych serów, gdzie cały proces jest prowadzony w tym samym miejscu: hodowla bydła, wyrób sera i jego sprzedaż.
- Trasy bunkrów Guingueta d'Àneu. Razem ze ścieżkami wygnania, struktury fortyfikacji z czasów Wojny Domowej i reżimu Franco zostały odnowione i służą jako elementy prezentujące ewolucję krajobrazu i połączenie z innymi szlakami w Pirenejach, jako że te konstrukcje były budowane wzdłuż wszystkich pasm górskich Pirenejów.

Te promienie są kluczowe dla wprowadzenia przez ekomuzeum dynamizacji, przede wszystkim, do ustanowienia połączeń z potrzebami społeczności i różnych grup: hodowców zwierząt gospodarskich, sektora turystycznego, parku narodowego etc. Ostatnio zakres działań został poszerzony o inne usługi i zasoby dziedzictwa. Niedostatek zasobów ludzkich i finansowych przeszkadza zdolności do bezpośredniego zarządzania innymi zasobami dziedzictwa i przestrzeni, ale wspierają i popierają inicjatywy instytucji i obywateli. Wśród tych ostatnich jest deklaracja „**Fallas del Pirineo**” jako Dziedzictwo Niematerialne Ludzkości.

Ekomuzeum jest obecnie zarejestrowane w Rejestrze Muzeów w Generalitat de Catalunya, było jedną z anten Obserwatorium Badań Etnologicznych w Katalonii i Centrum Promocji Katalońskiej Kultury Ludowej i Tradycyjnej. Jest członkiem Sieci Muzeów Etnologicznych Katalonii, **Instytutu Rozwoju i Promocji Alt Pirineu i Aran (IDAPA)**, **Sieci Muzeów i Obiektów Dziedzictwa Alt Pirineu i Aran**, **Sieci Muzeów Terres de Lleida i Aran**.

Ecomuseu de les Valls d'Àneu było nominowane i zdobyło nagrody i odznaczenia. W roku 1995 wygrało Krajową Nagrodę za Kulturę Ludową, nagrodzone przez Departament Kultury Generalitat de Catalunya. W 1998 zostało nominowane do Dorocznej Nagrody Muzeów Europejskich. W 1999 uhonorowane Nagrodą Ministerstwa Środowiska za wkład w konserwację obszarów chronionej przyrody w Hiszpanii. W 2002 zostało specjalnie wymienione przez Jury VI Literackiej Nagrody Narracji Pirineu za prace nad upowszechnieniem kultury Pirenejów w Pallars Sobirà, i współpracę i partycypację we wszystkich znanych sobie mediach. W 2005 było kandydatem do nagród muzeologicznych, wyróżnione przez Katalońskie Stowarzyszenie Muzeologiczne w kategorii poświęconej projektom, wystawom, doświadczeniom i działalności i instytucji, za wdrożenie projektów na rzecz dziedzictwa i muzeum o decydującym znaczeniu na terytorium, gdzie jest zlokalizowane, za swoją osobliwość i transcendencję działań, muzeum wpisane w środowisko, które pozwala na powiązanie elementów pomnikowych, przyrodniczych, etnograficznych z krajobrazem, w który są wpisane. W 2010 zostało nagrodzone wyjątkową nagrodą za muzeologię przez *Associació de Museòlegs de Catalunya*. Było nominowane jako jeden z cudów Pirenejów, jako część inicjatywy promowanej i rozwijanej przez *Organizację Stolicy Katalońskiej Kultury i Radio Katalonia*, której celem było *wybranie siedmiu cudów Materialnego Dziedzictwa Kulturowego Katalonii*, spośród 100 kandydatów, którzy aspirowali do

zostania uznany za cud Katalonii, wyłonione w plebiscycie na początku 2007 roku.

Ecomuseu de les Valls d'Àneu urodziło się pod bezpośrednim wpływem ekomuzeów francuskich. Strategicznie, i po dwudziestu pięciu latach działalności, ekomuzeum przekracza prezentowanie dziedzictwa, ma na celu osiągnięcie dynamiki aby stać się stałym obserwatorem terytorium, zdolnego do uczestniczenia w projektach lokalnych i globalnych, pracując lokalnie na rzecz świata globalnego. Obecnie, jego celem strategicznym jest stanie się „przestrzenią sąsiedzką” ze „zdolnością do samzarządzania” i nie bycia zależnym wyłącznie od władz miejskich.

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca

- Jordi Abella. Dyrektor (jabella@ecomuseu.com)
- Cristina. Odpowiedzialna za interpretację dziedzictwa, przewodnik (ecomuseu@ecomuseu.com)
- Josep. Technik (ecomuseu@ecomuseu.com)
- Marc. Technik, administracja (ecomuseu@ecomuseu.com)
- Ignasi. Badacz (ecomuseu@ecomuseu.com)

Liczba członków zespołu ekomuzeum

5 zatrudnionych osób: 1 dyrektor and 4 pracowników merytorycznych i technicznych. W ciągu roku, podpisuje się umowy z około 89 pracownikami sezonowymi

Kwalifikacje/szkolenia członków zespołu

Członkowie i współpracownicy ekomuzeum mają następujące wykształcenie:

- Muzeologia
- Archeologia
- Antropologia / etnografia
- Interpretacja dziedzictwa
- Muzykologia
- Historia

1.3. Szkolenia

W ciągu długiej historii ekomuzeum odbywały się kursy, konferencje i szkolenia. Część z tych wydarzeń odbywała się w obiektach własnych ekomuzeum a inne we współpracy z Uniwersytetem w Lleida, w jego kampusie. Jak można zobaczyć w tabeli poniżej szkolenia dotyczyły trzech obszarów: (1) sektora turystyki, (2) muzeologii i dziedzictwa, (3) zarządzania zasobami dziedzictwa i przestrzeni. W sektorze turystyki działania szkoleniowe miały na celu przeszkolenie przewodników i interpretatorów dziedzictwa oraz zarządzaniem publicznością. W przypadku muzeologii i dziedzictwa koncentrowały się na wywoływaniu refleksji i debaty na temat przyszłości sektora. W końcu zarządzanie zasobami dziedzictwa i przestrzenią były nastawione na zarządzaniu przestrzenią dziedzictwa w celu profesjonalizacji sektora.

W odniesieniu do potrzeb. Ekomuzeum jest świadome, że ma braki i potrzebuje szkoleń w obszarach takich jak: zarządzanie i administracja (zasoby finansowe, księgowość etc.), wykorzystanie nowych technologii, aby móc rozwijać nowe sposoby komunikacji i finansowania jak również tworzyć nowe produkty: zarządzanie ustną pamięcią i umiejętności społeczne do komunikowania się ze społecznością; i polityka dostępności.

Przykłady szkoleń oferowanych przez Ekomuzeum

SZKOLENIE	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Interpretacja dziedzictwa	Kursy specjalistyczne w zakresie metodologii interpretacji dziedzictwa do prowadzenia grup turystów i zwiedzających. Oferowane kadry ekomuzeum oraz specjalistom i firmom z sektora turystyki.	X	X
Bezpieczeństwo i zarządzanie gośćmi	Kurs nastawiony na szkolenia z zakresu zarządzania w turystyce w obiektach dziedzictwa. Oferowane jest kadry ekomuzeum oraz specjalistom i firmom z sektora turystyki.	X	X
Strategic museum management	Kurs odbywa się we współpracy z Uniwersytetem w Lleida dla specjalistów, naukowców, badaczy i studentów.	X	X

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Zarządzanie	Administracja i zarządzanie instytucją, księgowość etc.	Stacjonarny	X	
Nowe technologie	Wykorzystanie narzędzi technologicznych do tworzenia nowych procesów i produktów.	Stacjonarny	X	
Zarządzanie pamięcią	Szkolenia dotyczące zastosowania wiedzy nt. Zbiorowej pamięci ustnej i jej wpływu na teraźniejszość.	Stacjonarny	X	X
Dostępność	Interpretacja dziedzictwa, nowe produkty, szczególne potrzeby, różnorodność kulturowa etc.	Stacjonarny	X	X

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Muzeum
Własność	Publiczna
Status oficjalny	Muzeum
Roczny budżet	250.000 €.

Fundusze na ekomuzeum pochodzą z różnych źródeł:

- **Konsorcjum i Rada** Powiernicza. Podmiot, do którego ekomuzeum należy przekazuje około 40 000 euro.
- Zasoby własne. Sprzedaż biletów, produktów w sklepie i inne działania przynoszą około 60 000 euro.
- Granty i projekty badawcze. Ekomuzeum może aplikować indywidualnie lub przez różnych partnerów o projekty badawcze i granty, które przynoszą około 80 000 euro na rok. Ekomuzeum pracuje nad licznymi lokalnymi, krajowymi i międzynarodowymi projektami. Część z nich to **projekt PATRIM+ dotyczący dziedzictwa w obszarach przygranicznych**.
- Konsultacje merytoryczne. Na koniec, ekomuzeum wyrobiło sobie pozycję enklawy strategicznej do badań i doradztwa merytorycznego na swoim terytorium i poza nim. Pozwoliło na bycie upoważnionym przez inne podmioty do specyficznych studiów na polu lokalnej historii, etnografii, bioróżnorodności etc. Pozostałe fundusze ekomuzeum pochodzą z tej działalności.

Fundusze, które generuje ekomuzeum pozwalają mu na swobodę działania. Pozwala mu na działanie bez innych wpływów politycznych czy instytucjonalnych. Niestaranie się o środki powoduje, że nie ma takich problemów. Będąc Konsorcjum jest kluczowe dla tej formuły przyciągania środków, jako że pozwala na posiadanie potencjału do samodzielnego zarządzania i bycia niezależnym od władz lokalnych. Proces wchodzenia pod wpływy władz mogłoby oznaczać zmniejszenie funduszy, ponieważ wówczas i ekonomicznie i w aspekcie planowania, Ekomuzeum zależałoby od budżetu gminy, która przejęłaby jego organizację. Konsorcjum pozwala na posiadanie większego wymiaru i możliwości działania na jego terytorium, w różnych społecznościach oraz podczas aplikowania o granty, subsydia i projekty.

3. Partycypcja Społeczna

Od połowy XX wieku, system rolnictwa na własne potrzeby, którego podstawą było rolnictwo i gospodarka leśna i pastwiskowa zostało zastąpione pracą zarobkową w elektrowniach wodnych i gospodarką rynkową nastawioną na turystykę zimową, która doprowadziła do stałej zmiany w lokalnej populacji i przepływie ludności, odwiedzających i turystów spoza region. Pomimo tych zmian, terytorium to doświadczało historycznie braku równowagi demograficznej, kryzysu tożsamości spowodowanego poprzez ciągłe zmiany w środowisku społeczno-gospodarczym, i zmniejszenia populacji na skutek migracji do ośrodków miejskich.

Taka panorama uczyniła z obszaru, gdzie działa ekomuzeum, przestrzeń złożonej różnorodności społeczności. Ekomuzeum rozumie społeczność(ci) jako pajęczą sieć, w której debaty, synergie i konflikty rodzą się i ma przekonanie o ich celowości. To co ekomuzeum robi to promocja lokalnej refleksji i debaty w celu dostarczenia różnych stanowisk i modeli na przyszłość. Z jego punktu widzenia i uwzględniając złożoność relacji i multiróżnorodność społeczności i wspólnot, zaletą ekomuzeum jest jego bliskość, to znaczy, są także sąsiadami.

Ekomuzeum działa zasadniczo jako podmiot w bliskości, próbując tworzyć synergii i sieci pomiędzy przedstawicielami i z samą populacją. W ostatnich latach ekomuzeum ustawiło się w pozycji muzeologicznej jednostki odniesienia na tym obszarze, dostarczając pomocy merytorycznej mniejszym lokalnym muzeom, którym brakuje usług: konserwacji, restauracji, szkoleń etc.; jest to centrum nerwowe lokalnych debat pomiędzy grupami: hodowców zwierząt gospodarskich, ekologów, sektora turystycznego; funkcjonuje jako podmiot, do którego trafiają sprawy społeczności: szkoła muzyczna, wsparcie edukacji nieformalnej, propozycje wystaw i badań lokalnych, darowizny zasobów dziedzictwa etc.

Aktualność ekomuzeum polega na jego zaangażowaniu z różnymi aktorami lokalnymi. Z jednej strony, różne stowarzyszenia z terenu znajdują miejsce w ekomuzeum, gdzie mogą partycypować w sposób dwukierunkowy. Z drugiej strony każde działanie zainicjowane przez ekomuzeum jest rozwijane z sektorem gospodarczym, który może się włączyć, a to oznacza, że działanie nie staje się odosobnioną działalnością, ale raczej elementem dynamiki społecznej.

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane

1.400 mieszkańców doliny i regionu, i 700 mieszkańców gminy Estერი d'Àneu

Sposoby uczestnictwa

Ekomuzeum uważa, że są trzy grupy członków społeczności w zależności od ich związku z ekomuzeum:

The ecomuseum considers that there are three groups of members in the community according to their connection to the ecomuseum:

1. Pasywna. Ci, którzy nie prowadzą żadnych działań czy działalności z ekomuzeum. Można to uznać za niebędących odbiorcami czy aktorami.
2. Użytkownicy. To osoby, które zwykle odwiedzają ekomuzeum, ale ich działania są ograniczone do uczestnictwa w wydarzeniach organizowanych przez ekomuzeum.
3. Proaktywna. To te osoby, z którymi istnieje wymiana dwustronna, prowadzą działania ekomuzeum i proponują inne. To grupa podzielona na podgrupy: edukacyjną, seniorów, hodowców zwierząt gospodarskich, sektor turystyczny etc.

Istnieją poniższe mechanizmy partycypacyjne:

- **Doświadczenia.** To są trasy, które biegną przez region i służą połączeniu elementów dziedzictwa i miejscowości.
- Kursy, warsztaty i konferencje. Ekomuzeum organizuje warsztaty, promuje sesje filmów dokumentalnych, jest gospodarzem konferencji etc.
- Komitety wspólnoty. Zaplanowano utworzenie stałego okrągłego stołu złożonego z różnych grup (społecznych i gospodarczych) jako przestrzeń dialogu, refleksji i innowacji pod kątem obecnych i przyszłych potrzeb ekomuzeum.
- Porozumienia. Promienie są publicznymi i prywatnymi elementami dziedzictwa. Są zarządzane przez ekomuzeum w oparciu o porozumienia. Jest to przykład pracy prowadzonej przez ekomuzeum w celu osiągnięcia synergii z różnymi

grupami.

- Szkoła muzyki ludowej. Ekomuzeum stworzyło gminną szkołę muzyczną w Estერი d'Àneu, żeby uczyć muzyki tradycyjnej. Jest ona nastawiona na odbiorców edukacyjnych i powołała już kilka lokalnych grup muzycznych.
- Gospodarka lokalna. Ekomuzeum promuje i wspiera produkty lokalne i usiłuje być miejscem, gdzie można je zobaczyć. Sklep sprzedaje lokalne produkty ze specjalną marką stworzoną przez ekomuzeum razem ze spółdzielnią miejscowych rzemieślników. **Produktami jest rzemiosło** (drewno, koszyki, tkaniny etc.) tak, aby nie powodować konfliktów z producentami rolno-spożywczymi.

3.2. Środowisko społeczne

Liczba odwiedzających z terenu/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane	20.000.
Liczba odwiedzających z zagranicy	20.000 (nie ma danych, które rozdzielają miejscowych od obcych)

Formy zaangażowania

Mechanizmy partycypacji obejmują:

- **Doświadczenia.** Są one zaprojektowane tak, aby podnosić świadomość własnego dziedzictwa wśród lokalnej ludności i tworzyć ofertę dla osób z zewnątrz.
- **Wizyty udramatyzowane.** Wizyty udramatyzowane interpretacyjnie zostały stworzone, w których różne tematy i narracje są poddane debacie: gender, tożsamość, popularne tradycje, czary etc. W tej części podkreślamy także działania w obszarze edukacji o dziedzictwie, której celem jest dotarcie do różnych grup i sektorów społeczeństwa.
- **Promienie.** Promienie to zasoby dziedzictwa, które służą poznaniu przez odwiedzających terytorium i jego tożsamości.
- Strona www i media społecznościowe są też mechanizmem interakcji.
- **Publikacje.** Ekomuzeum tworzy różne publikacje, zarówno informacyjne jak i naukowe: studia nad toponimią, odtwarzanie tradycji, książki dla dzieci etc.

3.3. Analiza strony www

Zasoby cyfrowe ekomuzeum mają strukturę zbliżoną bardziej do gabloty dla instytucji sprzedającej produkty niż mechanizmów socjalizacji społeczności i terytorium. Przegląd strony www ekomuzeum i różnych kanałów, jakich ono używa (*YouTube, Facebook, Instagram, etc.*) pokazuje, że są to narzędzia prezentujące jego aktywność w terenie, prace badawcze i marketing (produkty, rezerwacje wizyt etc.). Jego prawdziwe działania są w dalszym ciągu przekazywane tradycyjnymi kanałami, w rozmowie face to face, nawet z młodszym pokoleniem, które potrzebuje bliskości i empatii bardziej niż kiedykolwiek.

Typ interwencji możliwy za pośrednictwem strony internetowej

Tylko informacje	Możliwość zasugerowania działań	Skargi i zażalenia	Zakup biletów	Otwarty dostęp po zarejestrowaniu się
X	X	X	X	

Rodzaje dostępnych propozycji

Sugerowanie celów ekomuzeum	Kwestie funduszy	Kwestie planowania	Kwestie dostępności

Jakość informacji zwrotnej

Potwierdzenie otrzymania maila jest wysyłane	Propozycje są dyskutowane na poziomie zarządu ekomuzeum	Efekty dyskusji są przesyłane
X	X	X

Większość interakcji ekomuzeum ma miejsce za pośrednictwem Twittera, Instagramu, Facebooka. Youtube'a i komentarzy zostawianych na stronie www przez użytkowników. Ekomuzeum uważa, że środki technologiczne są konieczne, ale nie fundamentalne na terenie, gdzie istnieje taka bliskość ze społecznością. Aspekty najbardziej rozwijane dotyczą transparentności, marketing produktów i rezerwacji.

Na stronie www można odbyć **wycieczkę w 3D** głównej części ekomuzeum.

4. Innowacje i badania

Ekomuzeum postrzega się jako podmiot działający poza granicami tradycyjnego muzeum. Wizja ta czyni je innowacyjnym zarówno w odniesieniu do rozumienia swojej roli na terytorium i w społeczności jak i sposobie podejścia do tych, którzy się do niego przyłączają. Wśród aspektów, za które uznaje, że jest innowacyjne są następujące:

- Wypracowanie i działanie w oparciu o różne rozprawy i doświadczenia. Przykład może stanowić *gra w Warcaby* czy nadanie formy scenicznej informacji przekazywanych podczas wizyt.
- Dziedzictwo jako produkt i element rozwoju lokalnego. Prowadzi to do konsolidacji lokalnego biznesu i akceptacja produktu lokalnego. Musi on rozumieć kontekst lokalny, w którym rozwinęła się masowa turystyka zimowa, eksploatacja zasobów wody celem instalacji przedsiębiorstw energetycznych i ochrona dziedzictwa przyrodniczego. Część jego pracy służy promocji równowagi między eksploatacją zasobów przyrodniczych, rozwojem gospodarczym a ochroną i upowszechnieniem dziedzictwa.
- Stworzono interesujące projekty podczas pandemii takie jak: *Etnologia i ograniczenie*, projekt bazujący na sieci społecznej Facebooka, tak żeby sama społeczność mogła podzielić się swoi życiem codziennym, etnologia dnia codziennego. Innym projektem były: *wspomnienia z pandemii*, proces pandemii w środowisku lokalnym.

Ekomuzeum rozumie, że innowacja oznacza znajomość środowiska i antycypowanie potrzeb. Innymi słowy, potencjał do tworzenia propozycji, które dostarczają rozwiązań na przyszłe potrzeby.

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Liczba Celów Zrównoważonego Rozwoju, które są uwzględnione w działaniach ekomuzeum	6
Preferencyjne Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs)	4, 5, 8, 11, 12 i 17

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG
Joc de Dames	Trasa o zintegrowanej wizji, z wizją związaną z gender, mówiąca o kobietach i mężczyznach tworzących historię.	5
Dom Gassia	Z wystawy zrozumiemy doskonale działania, jakie są prowadzone w domu, relacje, które istniały pomiędzy członkami zamieszkującymi go, jak obowiązki i odpowiedzialność była dzielona i jak główne czynniki zmiany od wtedy do dzisiaj zostały zrealizowane.	8, 11
Fabryka Sera La Roseta de Gavàs	Prezentacja tradycyjnych sposobów robienia sera w relacji do środowiska i aktywizacji lokalnej gospodarki.	12
Bunkry Guingueta d'Àneu	Nauka historii i pamięci o okresie powojennym, czasie, kiedy ludność cywilna była w większości pogrążona w biedzie i była przedmiotem ostrych represji.	4

Ekomuzeum pracuje bezpośrednio z Parkiem Narodowym Aigüestortes i Estany de Sant Maurici i grupami przedstawicieli zaangażowanych w zrównoważony rozwój środowiska i gospodarki na tym terenie, jak grupa ekologów, hodowcy, przedsiębiorstwa rolno-środowiskowe i hydroelektryczne, sektorem turystycznym etc. Wśród przeprowadzonych działań były prowadzone badania nad tradycyjnym wykorzystaniem meteorologii i można było uzyskać certyfikat jakości widoczności światła na niebie i *Dzikie-Rzeki*; ten ostatni to europejski projekt, którego celem jest lokalizowanie i promocja zasobów wodnych wolnych od zanieczyszczeń.

6. COVID-19

Podczas miesięcy zamknięcia ekomuzeum podkreśla, że najbardziej niezwykłą rzeczą była spójność procesów, jakie zachodziły pomiędzy różnymi aktorami i sektorami całego terytorium. Według nich wytworzyła się solidarność na poziomie ogólnym, na przykład: subsydia zostały utrzymane, strategie budowała powiązań była budowana, odbywała się wymiana refleksji etc.

Przeciwnie, jednym z aspektów, który uważali, że nie pomógł w ogóle działalności w obszarze muzeum i dziedzictwa, jest to, że miała miejsce obsesja na punkcie digitalizacji, i z ich punktu widzenia jest to uważane za błąd. Lokalne muzeum nie powinno konkurować na świecie; jego racją bytu nie jest dostępność cyfrowa zbiorów, ale bycie przestrzenią społecznych spotkań i refleksji nad przyszłością. Innym negatywnym aspektem jest to, że musiano zaprzestać projektów dotyczących pamięci ustnej z osobami starszymi.

Jednakże, w trakcie zamknięcia spowodowanego pandemią możliwe było rozwinięcie interesujących projektów takich jak: *Etnologia zamknięcia*, projektu opartego na sieci społecznej Facebooka, tak żeby społeczność sama mogła dzielić się swoim życiem codziennym, etnologia dnia codziennego. Inny projektem były: *wspomnienia z pandemii*, proces pandemii w środowisku lokalnym.

Deeskalacja zamknięcia i „nowa normalność” zwiększyła lokalną turystykę. Dynamika wykorzystania dziedzictwa powinna zostać zrestrukturyzowana. Odwiedzający i turyści wymagali odwiedzania miejsc i zasobów dziedzictwa w otwartej przestrzeni, porzucenia miejsc zamkniętych. To stworzyło zansę na **opracowanie tras, i przede wszystkim, narracji, która wyjaśnia zasoby dziedzictwa w powiązaniu z terytorium i jego ewolucją.**

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją Creative Commons Attribution 4.0 International.

spain

EKOMUZEUM RZEKI CAICENA

Strona
WWW

1. Dane Ekomuzeum

Nazwa Ekomuzeum

Ekomuzeum Rzeki
Caicena

Data utworzenia

1994

Adres

Ayuntamiento-Pza.
Constitución, s/n
Almedinilla 14812
(Córdoba)

Telefon

+34 957 702021

1.1. Opis Ekomuzeum

Ekomuzeum Rzeki Caicena jest miejskim programem rozwoju o charakterze terytorialnym, którego celem są badania, konserwacja, upowszechnienie i szkolenie w zakresie dziedzictwa miasta Almedinilla (Kordoba) traktowanego w szeroki i interdyscyplinarny sposób (dziedzictwo historyczne, przyrodnicze, etnologiczne i ludzkie) i które jest postrzegane jako instrument partycypacji obywatelskiej i refleksji nad teraźniejszością w oparciu o wiedzę o przeszłości.

Szkieletem Ekomuzeum jest, jednak, dziedzictwo historyczne, jako refleksja nad wspólną przeszłością, która wyjaśnia w znacznym stopniu naszą współczesność i częściowo warunkuje naszą przyszłość, przyszłość małego miasteczka o 2 500 mieszkańców, zanurzonego w środowisku przyrodniczym Sierras Subbéticas Cordobesas i w świecie zmieniającej się wsi, zależnego i zagrożonego.

Rzeka Caicena tłumaczy mieszkańcom i odwiedzającym, co spotyka i znajduje w swoim biegu: nadrzeczny las uformowany wzdłuż samej rzeki i jej krajobraz wodospadów i tradycyjnych ogrodów warzywnych, the Sierra de Albayate (Kompleks Interesujący Przyrodniczo Serrano), przemysł, który wzmocnił jej moc (młyny zbożowe i olejowe), planowanie przestrzenne gór, czy stanowiska archeologiczne, które powstały u ich stóp.

Ekomuzeum składa się z szeregu jąder muzeum: Aula del Campesinado, Aula del Caicena i Edukacyjna Wycieczka Przyrodnicza, Sala Młyna i Zbóż, Recepcja i Centrum Wystaw Czasowych, Sale Konferencyjne i Szkoleniowe, Wyspecjalizowana Biblioteka, Mieszkania dla Badaczy, Warsztaty i Magazyny związane z Konserwacją, stanowiska archeologiczne przygotowane do zwiedzania takie jak osada iberyjska z Cerro de la Cruz i willa rzymska z El Ruedo, Szlaki Turystyczne i Muzeum Historyczne, główny budynek Ekomuzeum, od którego rozpoczyna się odkrywanie terenu.

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca	
Stanowisko	Dyrektor
Kontakt	+34 671 948168
Liczba członków zespołu ekomuzeum	6

Kwalifikacje/szkolenia członków zespołu

1 archeolog, 1 specjalista konserwacji archeologicznej, 1 animator kultury, 2 przewodników turystycznych, 1 pracownik administracji

1.3. Szkolenia

W odniesieniu do innowacji, sytuacje, jakich doświadczyło Ekomuzeum doprowadziło instytucję do przedsięwzięcia działań innowacyjnych w obszarze procesów partycypacyjnych. Ekomuzeum rozumie, że partycypacja jest głównym narzędziem innowacji: działania innowacyjne rodzą się z partycypacji. W odniesieniu do nowych procesów, usług i działań ekomuzeum wdraża wizję aktywnego uczestnictwa, która stanowi innowację w porównaniu do poprzednich i tradycyjnych modeli, również uczestnictwa w krajowych i międzynarodowych projektach badawczych i upowszechniających, również projektach europejskich takich jak Ecoheritage.

W tym celu istotne jest wyjaśnienie procesów rozwoju badań, tak aby włączyć ludność miejscową, włącznie z aspektami technicznymi takimi jak metodologie i systemy katalogowania i inwentaryzowania, wykorzystanie technik historycznego odtwarzania i rozwijania żywych form interpretacji dziedzictwa. Szkolenia we wszystkich tych obszarach jest dla nas zobowiązaniem nawet pomimo wpływu pandemii na instytucje społeczne i kulturalne takie jak ekomuzeum. Zakres i cel szkoleń ma przyczynić się do poprawy możliwości adaptacyjnych i zasobów na polu innowacji, które ekomuzeum musi rozwijać aby poprawić współpracę ze społecznością i innymi podmiotami takimi jak administracja publiczna, firmy prywatne i inne instytucje, specjaliści, technicy i wszyscy obywatele.

Przykłady szkoleń oferowanych przez Ekomuzeum

SZKOLENIE	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Archeologia muzyczna	Studia i badania nad tradycjami muzycznymi obszaru		X
Biokonstrukcja	Warsztaty z zakresu bioklimatycznych konstrukcji	X	X
Antropologia kryminalistyczna	Warsztaty w zakresie rekonstrukcji starożytnego osadnictwa są powiązane z wyśilkami archeologicznymi	X	X
Konserwacja dziedzictwa	Warsztaty, których celem jest uwydatnienie wartości zachowania dziedzictwa kulturowego	X	X
Rewitalizacja kulturowa	Różne warsztaty, które mają tchnąć życie w tereny wiejskie w w zakresie działalności Muzeum	X	X
Rekonstrukcja historyczna	Warsztaty przygotowujące do przedstawienia dziedzictwa kulturowego i krajobrazu	X	
Ślady i trasy lotów ptaków	Różne warsztaty z birdwatchingu		X

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
	Learning bibliographic and archival methods	Wirtualny	X	
Techniki rekonstrukcji historycznej	Empathetic and entertaining heritage exposure learning	Stacjonarny	X	
Interpretacja dziedzictwa	Specialisation workshops on the different facets of heritage and its interpretation.	Stacjonarny	X	
Hackcamp: dziedzictwo kulturowe, turystyka śródziemna i zrównoważony rozwój	Warsztaty dotyczące dydaktyki zrównoważonej turystyki	Stacjonarny		X
Sieć współpracy na rzecz wsparcia lokalnego dziedzictwa	Warsztaty z rewitalizacji społecznej i kulturowej	Wirtualny		X

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Muzeum miejskie
Własność	Publiczna
Status oficjalny	Muzeum Miejskie
Roczny budżet	€100 000 (całe Ekomuzeum), Muzeum Historyczne (€ 20 000)

Projekt jest projektem miejskim i do 10% miejskiego budżetu jest na niego przeznaczone. Do jego zarządzania zostało powołane przedsiębiorstwo publiczne Somnus. Dodatkowo na działalność specyficzną liczne projekty zostały opracowane a inne promowane przez Radę Miasta (LEADER na rzecz Zasad Susydiowania Planowania Miasta w celu wprowadzenia decyzyjności w obszarze ochrony tradycyjnego krajobrazu rolniczego sadów, krajobrazu górskiego w połączeniu z planowaniem ulic i serii budowli i środowisk miejskich.

Obecnie Ekomuzeum Rzeki Caicena jest częścią Sieci Kulturowych Miejsc Andaluzji (RECA), Sieci Centrów Interpretacji Etnologicznych (CIE), Trasy Rzymskiej Andaluzji (UBERO), Sieci Willi Rzymskich Hiszpanii, Stowarzyszenia Muzeów Lokalnych Prowincji Kordoba, Podróż do czasów Iberyjczyków, Skarby Południowej Kordoby... Ekomuzeum otrzymało następujące nagrody: Nagrodę Expobética 1999; Nagrodę CIT Subbética, 2000; Nagrodę Juana Berniera, 2000; Nagrodę dla Najlepszego Innowacyjnego Produktu Turystycznego, 2004; finaliści w I Nagrodzie Postępu w Rozwoju Wsi Andaluzji, 2004; Nagrodę za Obóz Roboczy w Almedinilli za XXV Dzień Andaluzji, 2005; Nagrodę Kultury Stowarzyszenia Miast i Gmin Subbética Cordobesa, 2007; Nagrodę za Komunikację Hasdai Ibn Shaprut, 2016 za Ibero-Rzymską Konferencję FESTUM.

3. Partycypcja Społeczna

Ekomuzeum powstało po pracy nad skatalogowaniem zasobów, diagnozą i celami, przeprowadzonymi przez lokalne stowarzyszenie (Maquica, Waska). Rada Miasta przejęła wtedy projekt. Od tego czasu te i inne lokalne stowarzyszenia były zaangażowane w projekt. Współpracuje ono także z wieloma innymi lokalnymi i regionalnymi stowarzyszeniami, włącznie ze Stowarzyszeniem Lokalnych Muzeów Kordoby i stowarzyszeniem Centro de Estudios Bastetanos (które udostępniły Ekomuzeum swoją specjalistyczną bibliotekę).

Poprzez kartę AMICITIA Ekomuzeum zbudowało sieć przyjaciół, czego wynikiem są specjalne ceny i działania.

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane	2.500
Liczba członków lokalnej ludności zaangażowanych w ekomuzeum	200

Sposoby uczestnictwa

Partycypacja jest prowadzona poprzez spotkania i zgromadzenia, podczas których działalność roczna jest planowana w sposób partycypacyjny. W szczególności partycypacja jest bardziej bezpośrednia w szczególnych działaniach takich jak Konferencja Ibero-Rzymska FESTUM, która trwa przez 10 dni i jest organizowana co roku.

3.2. Środowisko społeczne

Liczba odwiedzających z terenu/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane	3.000
Liczba odwiedzających z zagranicy	12.000

Formy zaangażowania

Odwiedzający współpracują poprzez propozycje takie jak AMICITIA, jako karta przyjaciół, która ułatwia kontakty. Uczestniczą też w kursach i warsztatach organizowanych przez Ekomuzeum.

3.3. Analiza strony www

Typ interwencji możliwy za pośrednictwem strony internetowej

Tylko informacje	Możliwość zasugerowania działań	Skargi i zażalenia	Zakup biletów	Otwarty dostęp po zarejestrowaniu się
X	X	X	X	Otwarty dostęp

Rodzaje dostępnych propozycji

Sugerowanie celów ekomuzeum	Kwestie funduszy	Kwestie planowania	Kwestie dostępności

Jakość informacji zwrotnej

Potwierdzenie otrzymania maila jest wysyłane	Propozycje są dyskutowane na poziomie zarządu ekomuzeum	Efekty dyskusji są przesyłane
X		

Zarówno strona www Ekomuzeum jak i strona Turystyki Almedinilli wymaga poprawy; ponieważ to rozumiemy, mamy też potrzebę stworzenia szerszej sieci cyfrowej, która pomoże wspierać lokalne dziedzictwo, łącząc zarówno (zarówno sieć jak i lokalne dziedzictwo) z innymi doświadczeniami (krajowymi i międzynarodowymi) także na polu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

4. Innowacje i badania

Ekomuzeum Rzeki Caicena w Almedinilli jest projektem, którego działalność muzeologiczna została ukształtowana w kontekście utraty znaczenia terenów wiejskich, ich gospodarki, ludności, i sposobów życia, gdzie mimikra kulturowa w stronę wartości miejskich powoduje stopniowe i stałe pogarszanie się swoich własnych. Środowisko przyrodnicze Sierra de Albayate i pozostałej części miasta pozostała poza Parkiem Przyrodniczym Sierras Subbéticas i w związku z tym jest jeszcze bardziej narażona na agresję środowiskową na trzech głównych frontach: rolnictwa monokulturowego (z zanikiem bioróżnorodności), poważnej erozji i nielegalnego poboru wody gruntowej.

Gospodarka Almedinilli obraca się wokół monokultury gajów oliwkowych (uprawa, która jest dominująca na tym terenie od 1950 w przeciwieństwie do zbóż, sadów i terenów leśnych), rolników małych i średnich, z których zdecydowana większość sama uprawia swoją ziemię i niewielką ilością rodzinnych sadów i hodowli zwierząt (świń i owiec). Istnieje przemysł przetwórczy oliwek (6 młynów oliwnych, z których jeden jest spółdzielczy), ale niewystarczający jest marketing bezpośredni oliwy (30-40% produkcji), z gospodarką nastawioną na osiągnięcie maksymalnej produkcji, co powoduje konsekwentny zanik tradycyjnych relacji między farmerem i jego ziemią (choć ze wzrastającą ilością upraw ekologicznych) i uzależnieniem od Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej. Jednakże, chwiejna rzeczywistość gospodarcza miasta została zamortyzowana w ostatniej dekadzie przez poprawę komunikacji, lepsze usługi miejskie, zmniejszenie emigracji, lepsze kształcenie młodych ludzi i inne aspekty takie jak promocja wysokiej jakości oliwy (który nastąpił po stworzeniu Rady Regulacyjnej Oznaczenia Pochodzenia z Priego) i stworzenia Los Bermejales dzielnicy przemysłowej (która skupia i organizuje przemysł miasta: meblowy, odzieżowy, pakowania żywności, kielbasiany, posadzek przemysłowych...).

Z drugiej strony, dziedzictwo historyczne Almedinilli oferuje zestaw tradycyjnych elementów architektonicznych sięgający od przemysłowych młynów oliwnych i zbożowych do hydraulicznych systemów irygacji sadów, przechodząc przez planowanie miasta górskiego i układ tradycyjnych krajobrazów rolniczych. W obrębie dziedzictwa historycznego i spuścizny archeologicznej Almedinilli ma wyjątkowe bogactwo, bogactwo, które było siłą napędową reszty projektu Ekomuzeum, w swojej koncepcji dziedzictwa w szeroki i dynamiczny sposób.

Ekomuzeum Rzeki Caicena pracuje od 27 lat nad katalogowaniem, badaniach, konserwacji, wzmocnieniu i upowszechnianiu swojego bogatego historycznego i przyrodniczego dziedzictwa przy zastosowaniu terytorialnej i partycypacyjnej koncepcji populacji Almedinilli jako aktywny czynnik i stworzenie sieci współpracy jako instrument, łączący inicjatywy obywatelskie, administrację i prywatne przedsiębiorstwa.

Wszystko to z podstawowym celem rozwijania modelu, który przekracza zmiany formalne i proponuje dogłębną dyskusję, która odejście od adaptacyjnych tylko propozycji muzeologicznych.

W skrócie, domagamy się miejskiego zarządzania dziedzictwem określonego terenu, z bezpośrednią partycypacją mieszkańców, zaangażowaniem prywatnej inicjatywy i w ramach tak zwanej Nowej Muzeologii, która uniemożliwia wielu małym muzeom tkwienie w stagnacji i bycie zakotwiczonym w tradycyjnej muzeologii, która jest niezbyt dydaktyczna, z minimalnymi budżetami, bez zatrudnionego personelu, bez profesjonalnego zarządu, bez działalności badawczej, a nawet bez stałych godzin otwarcia.

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Liczba Celów Zrównoważonego Rozwoju, które są Ignacio Muñiz Jaén
uwzględnione w działaniach ekomuzeum

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG	REZULTAT
Plan Zurreon	Poprawa koryta rzeki	6, 11, 13, 15	Przygotowanie miejsca
Efektywność energetyczna	Panele słoneczne i kuchenki wykorzystujące pelety z wytlóczyń oliwnych	6, 7, 11, 13, 15	Oszczędność energii
Ekologiczne gaje oliwne	Kursy i warsztaty	1, 2, 3, 7, 11, 12, 13, 15, 17	Więcej i więcej właściciel przestawia się na rolnictwo ekologiczne
Waloryzacja stanowisk archeologicznych	Odnowienie i utrzymanie w dobrym stanie rzymskiej willi w El Ruedo i osady iberyjskiejw Cerro de la Cruz.	4, 8, 11, 15	Wysokiej jakości turystyka kulturowa

Ekomuzeum uczestniczyło w kilku europejskich programach LEADER i PRODER, a także innych regionalnych i krajowych konkursach grantowych, dla których rozwój zrównoważony jest przekrojowym tematem; obecnie pracujemy nad wypełnieniem zbioru SDG.

Preferowane SDG, nad którymi pracuje Ekomuzeum odnoszą się do dywersyfikacji gospodarczej i wzmocnienia kulturowego i przyrodniczego dziedzictwa z perspektywy badań naukowych, konserwacji i upowszechnienia dziedzictwa, jak zostało to opisane w tabeli powyżej; preferowane SDG, nad którymi pracuje obecnie Ekomuzeum to cele zaprezentowane w tabeli powyżej, w szczególności nr 11, 13, 15 – te odnoszące się do zrównoważonych miast i wsi, działań na rzecz klimatu i życia na lądzie (zrównoważone zarządzanie lasami, przeciwdziałanie pustynnieniu, zatrzymanie i odwrócenie degradacji ziemi, zatrzymanie zaniku bioróżnorodności).

W Ekomuzeum jesteśmy świadomi, że rozwój zrównoważony musi uwzględniać:

- Lokalne dziedzictwo (historyczne i przyrodnicze)
- Turystykę jako uzupełnienie działalności rolniczej, hodowlanej i przetwórczej, jako głównych działalności, które powinny być prowadzone na terenach wiejskich.
- Innowacje technologiczne (R&D)
- Energie odnawialne i recykling odpadów (instalacje uzdatniania wody i wykorzystanie wytlóczyń z oliwek)
- Osadnictwo wiejskie i zahamowanie depopulacji
- Promowanie gospodarki zamkniętego obiegu i produktów lokalnych
- Tworzenie sieci producent-konsumer
- Promowanie wysokiej jakości oliwy i ekologicznych gajów oliwnych

6. COVID-19

Nie zaprzestaliśmy działać podczas pandemii i zrobiliśmy postęp w tych obszarach, w których działania turystyczne pozostawiły nas w tyle:

- Badania naukowe
- Katalogowanie
- Odnowienie muzeum
- Nowe pakiety wycieczkowe
- Profilaktyczne środki zdrowotne zostały wprowadzone
- Kursy i wizyty z ograniczoną liczbą uczestników i wprowadzenie środków profilaktycznych.

Szkolenia wirtualne i stworzenie nowych projektów dla lokalnej ludności (wtedy kiedy był to jedyny sposób uczestnictwa w związku z ograniczeniami) zostało wzmocnione.

Z drugiej strony, zauważyliśmy, że liczba wizyt wzrasta jak tylko środki zdrowotne na to pozwalało i że jest wysoki popyt (który wzrośnie w nadchodzących latach). Z drugiej strony jest pewne znużenie i zniechęcenie wśród miejscowej ludności.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej.
Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją
Creative Commons Attribution 4.0 International.

portugal

SIEĆ MUZEOLÓGICZNA MIEJSCOWOŚCI PENICHE

Strona
WWW

1. Dane Ekomuzeum

Nazwa Ekomuzeum

Sieć Muzeologiczna
Miejscowości
Peniche

Data utworzenia
2009

Adres

Largo Do Município,
Peniche, Portugal
2520-239

Telefon

+351 262 780 100

1.1. Opis Ekomuzeum

Sieć Muzeologiczna Miejscowości Peniche, miasta na wybrzeżu 100 km od Lizbony, jest strategicznym projektem promowanym przez Radę Miasta, którego celem jest kwalifikacja, studia, zachowanie, upowszechnienie i wzmocnienie Miejskiego Dziedzictwa. Obecnie składa się z zróżnicowanych, ale uzupełniających się, centrów muzeologicznych:

Muzeum Koronki Klockowej z Peniche ("Renda de Bilros"), zainaugurowane 23 lipca 2016, jest poświęcone największemu symbolowi rękodzieła w regionie, Koronka Klockowa jest ważnym dziedzictwem kulturowym Peniche, w aspekcie materialnym i niematerialnym.

CIAB – Centrum Interpretacyjne Atouguia da Baleia jest przestrzenią muzealną zainaugurowaną 17 marca 2012, poświęconą Dziedzictwu Kulturowemu i Historycznemu w ścisłym związku z lokalną społecznością, dostarczając obszernej wiedzy na temat Regionu Historycznego Atouguia da Baleia.

Muzeum Serra d' El-Rei D. Pedro I otworzyło swoje wrota 14 lutego 2018. Jest ona uznawane za muzeum tożsamości i społeczności, które koncentruje się szczególnie na kwestiach Historii i Tożsamości średniowiecznego miasta. Jest zarządzane przez miejscową radę Serra d' El-Rei.

Centrum Interpretacyjne i Wsparcia Odwiedzających zostało zainaugurowane 31 lipca 2015 na Wyspie Berlenga Island. Celem Centrum jest poprawa warunków zwiedzania i upowszechnienia wartości przyrodniczych i kulturowych obecnych w Archipelagu Berlingas, który jest Rezerwatem Biosfery UNESCO.

Ostatnio **Muzeum Narodowe Ruchu Oporu i Wolności**, administrowane przez Ministerstwo Kultury Rządu Portugalskiego, jest zlokalizowane w Twierdzy Peniche, która jest uznana za przestrzeń pamięci i główny symbol walki o wolność. Jego misją jest zachowanie pamięci historycznej Twierdzy Peniche, Ruch Oporu przeciw Dyktaturze i walki Ludu Portugalii, w szczególności o Wolność i Demokrację. Działalność muzeum nie jest omówiona poniżej, ponieważ Sieć Muzeologiczna jest głównie zaangażowana w muzea miejskie, szczególnie Muzeum Koronki Klockowej i CIAB.

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca	Raquel Janeirinho
Stanowisko	Starszy Technik w Muzeum Antropologicznym
Kontakt	raquel.janeirinho@cm-peniche.pt
Liczba członków zespołu ekomuzeum	7

Kwalifikacje/szkolenia członków zespołu

Archeologia, antropologia, muzeologia, konserwacja, zarządzanie w kulturze i turystyka

1.3. Szkolenia

Usługi Edukacyjne Sieci Muzeologicznej mają na celu dostarczenie odbiorcom nowych doświadczeń, zachęty do refleksji na tematy związane z dziedzictwem, promocji postaw sprzyjających zachowaniu dziedzictwa, motywacji, dla różnych grup odbiorców, zainteresowania się różnymi obszarami tematycznymi, które są przedmiotem programów muzeologicznych Muzeum Miejskiego i upowszechnienie wartości lokalnego dziedzictwa kulturowego.

Jest kilka inicjatyw rekreacyjnych i pedagogicznych dla różnych grup odbiorców, nieodpłatnych i w których uczestniczą specjaliści z Rady Miasta: wizyty ogólne i tematyczne, warsztaty, gry i teatr, działania w środowisku szkolnym itp. Równoległe z regularnymi działaniami, warsztaty pedagogiczno-dydaktyczne są ustrukturyzowane, ich podstawą są koncepcje i tematy związane z krótkoterminowymi wystawami lub rocznic, mając na celu rozwój kreatywności i różnorodnej wiedzy.

Jeśli chodzi o personel, szkolenia oferowane przez Radę Miasta są całkiem ogólne (bezpieczeństwo, komunikacja, dostępność, turystyka itp.), skierowane do większej grupy odbiorców a nie konkretnie do sektora muzealnego/kulturalnego. Istnieją możliwości uczestniczenia w bardziej właściwych szkoleniach, o ile nie wymagają one dużo czasu i zasobów finansowych. Jednak, w przypadku bardziej specyficznych kursów, kończy się tak, że uczestniczy w nich tylko część personelu. Według Raquel Janeirinho, dla pracowników muzeów, lepsze byłyby szkolenia indywidualne i wymiany z ekspertami zewnętrznymi, dzięki którym skorzystaliby różni członkowie muzeów.

Przykłady szkoleń oferowanych przez Ekomuzeum

SZKOLENIE	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Miejska Szkoła Koronki Klockowej z Peniche	Nauka i poprawa technik i procesów wykonywania Koronki Klockowej z Peniche w celu zachowania tego lokalnego dziedzictwa kulturowego.		X
Usługi Edukacyjne Sieci Muzealnej	Dostarcza odbiorcom nowe doświadczenia, zachęca do refleksji na tematy związane z dziedzictwem, promuje postawę ochroniarską, propaguje i wzmacnia dziedzictwo kulturowe miasta.		X
Szkolenia na temat bezpieczeństwa, komunikacji, dostępności i turystyki	Szkolenia ogólne oferowane przez Radę Miasta dla personelu, ale nie konkretnie na potrzeby muzeów.	X	

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Socjomuzeologia	Wzmocnienie relacji muzeów ze społecznością	Stacjonarnie	X	X
Kursy ogólne	Wymiany z ekspertami zewnętrznymi, z których mogą skorzystać różni pracownicy instytucji	Stacjonarnie	X	X
Przedsiębiorczość społeczna	Stymulowanie ochrony i stabilności finansowej produkcji koronki klockowej, wzmocnienie lokalnych rzemieślników	Stacjonarnie	X	X

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Sieć Muzealna
Własność	Publiczna
Status oficjalny	Muzea Miejskie
Roczny budżet	Annual budget

Roczny budżet

Sieć Muzeologiczna Miejscowości Peniche, miasta na wybrzeżu 100 km od Lizbony, jest strategicznym projektem promowanym przez Radę Miasta, którego celem jest kwalifikacja, studia, zachowanie, upowszechnienie i wzmocnienie Miejskiego Dziedzictwa. Obecnie składa się z zróżnicowanych, ale uzupełniających się, centrów muzeologicznych: **Muzeum Koronki Klockowej z Peniche ("Renda de Bilros")**, zainaugurowane 23 lipca 2016, jest poświęcone największemu symbolowi rękodzieła w regionie, Koronka Klockowa jest ważnym dziedzictwem kulturowym Peniche, w aspekcie materialnym i niematerialnym. **CIAB – Centrum Interpretacyjne Atouguia da Baleia** jest przestrzenią muzealną zainaugurowaną 17 marca 2012, poświęconą Dziedzictwu Kulturowemu i Historycznemu w ścisłym związku z lokalną społecznością, dostarczając obszernej wiedzy na temat Regionu Historycznego Atouguia da Baleia. **Muzeum Serra d' El-Rei D. Pedro I** otworzyło swoje wrota 14 lutego 2018. Jest ona uznawane za muzeum tożsamości i społeczności, które koncentruje się szczególnie na kwestiach Historii i Tożsamości średniowiecznego miasta. Jest zarządzane przez miejscową radę Serra d' El-Rei. **Centrum Interpretacyjne i Wsparcia Odwiedzających** zostało zainaugurowane 31 lipca 2015 na Wyspie Berlenga Island. Celem Centrum jest poprawa warunków zwiedzania i upowszechnienia wartości przyrodniczych i kulturowych obecnych w Archipelagu Berlingas, który jest Rezerwatem Biosfery UNESCO. Ostatnio **Muzeum Narodowe Ruchu Oporu i Wolności**, administrowane przez Ministerstwo Kultury Rządu Portugalskiego, jest zlokalizowane w Twierdzy Peniche, która jest uznana za przestrzeń pamięci i główny symbol walki o wolność. Jego misją jest zachowanie pamięci historycznej Twierdzy Peniche, Ruch Oporu przeciw Dyktaturze i walki Ludu Portugalii, w szczególności o Wolność i Demokrację. Działalność muzeum nie jest omówiona poniżej, ponieważ Sieć Muzeologiczna jest głównie zaangażowana w muzea miejskie, szczególnie Muzeum Koronki Klockowej i CIAB.

Muzea, które integruje Sieć Muzeologiczna Miasta Peniche, są własnością publiczną, zależnymi wyłącznie od funduszy publicznych. Ponieważ Sieć Muzeologiczna jest projektem Rady Miasta, częścią Wydziału Kultury, muzea są połączone z innymi departamentami miejskimi i mają ich wsparcie i dostęp do różnych usług, przez nie dostarczanych, takich jak komunikacja, marketing, konserwacja budynków (stolarstwo, elektryczność itp.). Tak więc nie ma potrzeby korzystać z usług zewnętrznych dostawców i wydawać dodatkowych funduszy na większość tego typu działań. To powiększenie zasobów jest uważane za wartość dodaną dla muzeów, które musiałyby mierzyć się z większymi wyzwaniami, gdyby działały samodzielnie. Jednak, trzeba podkreślić, że ze względu na to, że te wydziały mają inne obowiązki, nie są cały czas do dyspozycji muzeów.

Składają również wnioski o środki zewnętrzne w celu realizacji inicjatyw, takich jak trasy interpretacji dziedzictwa w miejscu. Janeirinho podkreśla, że trzeba koniecznie myśleć o terytorium jako o całości, nie tylko jako muzeum. „Nie zapominamy, że należymy to terenu miasta, a to terytorium musi być postrzegane jako naturalny krajobraz, różnego rodzaju dziedzictwo przyrodnicze, geologiczne, kulturowe. Trzeba o nim myśleć jako o całości i jako całość promować”. Projekt „LIFE Berlingas”, odnoszący się do Centrum Interpretacyjnego i Wsparcia Odwiedzających na Wyspie Berlenga został sfinansowany przez Komisję Europejską Programu LIFE, który jest instrumentem finansowym na rzecz środowiska i działań dla klimatu.

Część funduszy pośrednich jest generowana poprzez promocję, waloryzację i komercjalizację dzieł koronki klockowej w Muzeum Koronki Klockowej z Peniche, mając tym samym swój wkład do stabilności finansowej tej działalności i generując część przychodów dla lokalnych rzemieślników. Obecność koronczarek, pracujących w muzeum, przed pandemią, pozwoliła na interakcję z odwiedzającymi i stymulowała komercjalizację ich dzieł. Rada Miasta ustanawia także partnerstwa z głównymi interesariuszami w celu promocji marki koronki klockowej wśród większej grupy odbiorców (organizując np. międzynarodowe wystawy i pokazy mody).

3. Partycypcja Społeczna

Społeczność została włączona w partycypacyjne strategie muzeologiczne takie jak „Inwentaryzacja Partycypacyjna Dziedzictwa Kulturowego”. Inwentaryzacja partycypacyjna w Atouguia da Baleia została przeprowadzona w roku 2010, co stało się podstawą do rozwoju CIAB. Jedną z cech charakterystycznych terytorium, tak jak inne w regionie, jest występowanie dużej liczby lokalnych stowarzyszeń (rekreacyjnych, kulturalnych, sportowych itp.). Rada Miasta, w powiązaniu z wydziałem odpowiedzialnym za działania społeczne i kulturalne, wypracowała wspólnie z władzami lokalnymi projekt dla muzeum dotyczący tej społeczności. Spotkali się z członkami społeczności, przy stolikach kawowych w stowarzyszeniu, na sesjach z mapami, podczas których proszono ludzi o zidentyfikowanie tego, co uważają za swoje dziedzictwo. Więc ludzie mapowali swoje dziedzictwo, takie jak szewcy, pralnie, fontanny, młyny itp. Zidentyfikowali rolnictwo jako swoją najważniejszą działalność gospodarczą, wskazując także, że młynarze byli licznie reprezentowani w społeczności.

Poprzez te rozmowy z ludźmi, dostrzeżono podobieństwa, różnice, cechy szczególne. Część z tych miejsc została ponownie odwiedzona, także z przedstawicielami mieszkańców, w celu przeprowadzenia spacerów inwentaryzacyjnych, gdzie to było możliwe, żeby je sfotografować i rozmawiać jeszcze więcej z ludźmi, rozwijając z nimi kontakty. Było to podstawą sporządzenia bazy danych do identyfikacji kluczowych rozmówców na różne tematy, z którymi można konsultować opracowanie wystaw tematycznych.

Zidentyfikowano tematy na podstawie fotografii udostępnionych przez ludzi, które zostały zeskanowane i im zwrócone (uroczystości, wesela, praca itp.), aby dzielić wspomnienia o miejsca poprzez wystawy. W ten sposób stworzono bliższe relacje ze społecznościami. Pozwoliło ludziom dowiedzieć się więcej na temat swoich społeczności i odczuć, że muzeum należy także do nich. Strategię tę zastosowano także podczas tworzenia Muzeum Serra d'El-Rei. Te przestrzenie muzeum zachęcają mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w wystawach, z których wiele zostało zainicjowanych przez ludzi, gdzie mogą tworzyć na nowo spuściznę swojego dziedzictwa, pozwalając na ponowne poczucie własności i rewitalizację tego dziedzictwa.

Muzeum Koronki Klockowej z Peniche, poprzez swoją Miejską Szkołę Koronki Klockowej, promuje różne działania adresowane do młodzieży i dorosłych (takie inicjatywy jak Warsztaty Letnie, „Koronka Klockowa idzie do szkoły” i „Kurs Rysowania Koronki Klockowej”), które angażują zarówno społeczność jak i gości. Szkoła przyjmuje także zlecenia na wykonanie lub zaprojektowanie różnych wyrobów z Koronki Klockowej, generując przychód dla rękodzielników.

Najstarsza koronczarka z Peniche, Natilde Martiniano, zmarła w listopadzie 2021 w wieku 99 lat. Podczas wywiadu, nagranego w roku 2020, wyemitowanego z okazji Dnia Koronczarki w roku 2021, wyraziła deklarację miłości do Koronki Klockowej z Peniche: „Moje życie polegało na tworzeniu koronek, zawsze je robiłam!, Naprawdę lubię je robić, Kocham to i mam szczęście, że nie robię wielu błędów, mój nauczyciel tu jest, w tym wieku wciąż lubię wykonywać moją pracę w sposób perfekcyjny. Jestem dumna, że umiem robić koronki, ale wciąż chciałabym robić więcej, chcę je robić dobrze i chcę je robić lepiej.”

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane

26.431 (2021)

Liczba członków lokalnej ludności zaangażowanych w ekomuzeum

50

Sposoby uczestnictwa

Dodatkowo do polityki otwartych drzwi, konkretne inicjatywy dla społeczności pozwoliły na partycypację publiczną w działaniach muzeów. Inwentaryzacja partycypacyjna pozwoliła na ustanowienie mostów z mieszkańcami i lokalnymi stowarzyszeniami, które muszą być stale wzmacniane. Inicjatywy takie jak otwarte zaproszenie do partycypacji (np. „Nasze Portrety”), koncerty i wydarzenia społeczne pomagają wzmocnić relacje. Są osoby, które przychodzą do muzeów, żeby przekazać odziedziczone majątki po swoich krewnych, takie jak przedmioty związane z Muzeum Koronki Klockowej. Około 50 członków społeczności jest bezpośrednio zaangażowanych w muzeum, takich jak koronczarki, które przychodzą tam do pracy i sprzedają produkty, lokalne stowarzyszenia i artyści, którzy proponują i organizują działania i wystawy.

Od maja 2020, istnieje [profil Facebook Peniche's Museological Network](#), który jest postrzegany jako szansa na dotarcie do większej liczby odbiorców. Użytkownicy mają swój wkład w formie wejść, komentując posty i wchodząc w interakcję poprzez bezpośrednie wiadomości. Na przykład, pomogli zidentyfikować ludzi i miejsca, sportretowane na starych fotografiach, umieszczonych w postach na profilu. Pomogło to muzeum lepiej poznać swoje własne zbiory.

Mieszkańcy są zapraszani do poddawania pomysłów i wprowadzania nowych zwyczajów w muzeach. Sugestie przedstawione przez członków społeczności są brane pod uwagę przy planowaniu działań i udzielają wsparcia oraz tworzą warunki, kiedy to tylko możliwe, do organizowania wystaw/działań, których pomysłodawcami są na przykład instytucje zewnętrzne i lokalni artyści.

Społeczności lokalne mają wpływ na proces podejmowania decyzji nie tylko przez oddziaływanie na pracowników muzeów, przekazanie informacji zwrotnej i wkład w programy wystaw/działań. Ale także na poziomie politycznym, jako że istnieją wpływowe grupy, które kontaktują się z politykami i mogą wpływać na decyzje polityczne i, w ten sposób, także na program kulturalny miasta.

Biuro Komunikacji Rady Miasta, które łączy specjalistów i polityków, udziela wsparcia muzeom w upowszechnieniu ich działalności. Program/kalendarz działań jest omawiany z politykami związanymi z Wydziałem Kultury, którzy są świadomi planowanych wydarzeń. Jednakże, istnieje twórcza wolność w zgłaszaniu propozycji. Organizowane są okresowe spotkania z różnymi Wydziałami (Komunikacji, Kultury, Edukacji, Turystyki, Działań Społecznych itp.) w celu zaplanowania wspólnych działań i koordynowania ich upowszechnienia. Oprócz strony internetowej i mediów społecznościowych, inicjatywy komunikacyjne obejmują też rozwieszanie plakatów reklamowych i lokalne media (prasa, radio itp.).

3.2. Środowisko społeczne

Liczba odwiedzających z terenu/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane

5,916 (2021) / 14,464 (2019)

Formy zaangażowania

Goście mogą skorzystać z kilku nieodpłatnych inicjatyw rekreacyjnych i pedagogicznych, przygotowanych dla różnych grup odbiorców, z pomocą pracowników Rady Miasta. W ofercie są m.in. ogólne i tematyczne wizyty, warsztaty, gry i teatr, działania w szkołach. Równocześnie prowadzone są regularne działania, warsztaty pedagogiczno-dydaktyczne związane z wystawami tymczasowymi i rocznicami.

Na przykład w Muzeum Koronki Klockowej z Peniche były koronczarki pracujące na miejscu przed pandemią, co pozwalało na interakcje z gośćmi. Stymulowało to wymianę wiedzy, waloryzację i komercjalizację ich wytworów. Goście mogą też uczestniczyć w kursach w Miejskiej Szkole Koronki Klockowej oferowanych zarówno młodzieży jak i dorosłym, aby ich nauczyć technik i osobliwości tego dziedzictwa kulturowego.

W ten sposób, odwiedzający mają dostęp do nowych doświadczeń, które zachęcają do refleksji na temat dziedzictwa, promują podejście ochroniarskie, motywują różną publiczność do zapoznania się z różnymi obszarami tematycznymi odnoszącymi się do muzeów Sieci Muzeologicznej. Oczekuje się, że to przyczyni się do upowszechnienia i wzmocnienia miejskiego dziedzictwa kulturowego.

Na przykład inicjatywa "Muzeum w Wiosce" ma silny wymiar społeczny, jako że jest kierowana do grupy wiekowej 65+, mieszkającej na tym obszarze o niskiej gęstości zaludnienia. Rozmawiają oni o muzeach, sztuce, dziedzictwie, ale także śpiewają, wymieniają i rozdają uśmiechy. Projekt ten promuje *Rede Cultura 2027*, współfinansowany przez POISE Portugal2020 i zrealizowany przez SAMP (*Sociedade Artística Musical*

3.3. Analiza strony www

Typ interwencji możliwy za pośrednictwem strony internetowej

Tylko informacje	Możliwość zasugerowania działań	Skargi i zażalenia	Zakup biletów	Otwarty dostęp po zarejestrowaniu się
X	Profil na Facebooku	Profil na Facebooku	Brak odpowiedzi	

Rodzaje dostępnych propozycji

Sugerowanie celów ekomuzeum	Kwestie funduszy	Kwestie planowania	Kwestie dostępności
Nie	Brak odpowiedzi	Lokalni artyści i członkowie społeczności sugerują działania i wystawy.	Informacje ogólne na temat muzeów i działań takich jak godziny otwarcia itp.

Jakość informacji zwrotnej

Potwierdzenie otrzymania maila jest wysyłane	Propozycje są dyskutowane na poziomie zarządu ekomuzeum	Efekty dyskusji są przesyłane
Nie automatycznie	X	X

Strona internetowa Sieci Muzeologicznej jest wydzielona na stronie głównej Rady Miasta Peniche. Treść jest dostarczana przez pracowników muzeów, ale strona jest zarządzana przez Miejskie Biuro Komunikacji. Na stronie użytkownicy mają dostęp do oddzielnych stron z bardziej szczegółowymi informacjami na temat każdego muzeum, takimi jak ich cele, kontekst, działania, godziny otwarcia, odnośne linki itp. Jednak, projekt nie jest atrakcyjny, trudno jest nawigować, ze względu na dużą ilość odrębnych stron i nie ma miejsca na interakcje, poza udostępnionymi zamiarami kontaktowymi (telefon/email).

Interakcja cyfrowa odbywa się za pośrednictwem **profilu na Facebooku**, stworzonego w maju 2020 w celu uruchomienia kanału kontaktowego z publicznością podczas pandemii. Zachęcał on do bardziej bezpośredniego dialogu z szerszą grupą odbiorców. Profil ma 2300+ polubieni i blisko 2500 obserwujących (w styczniu 2022). Większość postów ma charakter informacyjny, udostępniając treści dotyczące lokalnego dziedzictwa i rocznic, o działalności muzeów, reklamujące wystawy i inne działania kulturalne promowane przez Radę Miasta. Użytkownicy mają oddziaływanie poprzez liczbę wejść, komentarze do postów i interakcje przez bezpośrednie wiadomości. Zaangażowanie publiczności pomogło nawet muzeom powiększyć i lepiej poznać swoje własne zbiory (np. dzięki otrzymaniu starych zdjęć i zbieraniu świadectw od nich).

4. Innowacje i badania

Inwentaryzacja partycypacyjna i angażowanie społeczności w działania muzeów zostało uznane za istotną innowacyjną inicjatywę, ponieważ pozwoliły one na wewnętrzne badania dotyczące społeczności i jego dziedzictwa. Dzięki uczestnictwu mieszkańców, na przykład poprzez zbieranie świadectw i darowizny starych fotografii, możliwe było zmapowanie ich dziedzictwa kulturowego i interesujących miejsc do celów badawczych, promocyjnych i służących zachowaniu ich spuścizny. Zbierali wspomnienia członków społeczności, związane ze starymi zdjęciami, żeby stworzyć wystawy o różnej tematyce, wskazanej przez uczestników. Także poprzez uzyskiwanie i wspieranie inicjatyw kulturalnych partnerów lokalnych, wystawy lub działania szkoleniowe, muzea były postrzegane jako główni gracze przez społeczność.

Kilka innych inicjatyw, uważanych za innowacyjne, dotyczy koronki klockowej z Peniche, dziedzictwa kulturowego mającego ponad 400 lat. „Kiedy mówimy o koronke klockowej, koronczarki są gwiazdami. Naturalnie, staramy się zawsze stawiać je w świetle reflektorów i dać im silne poczucie dowartościowania. A kiedy mówimy o koronczarkach, mówimy o całym gospodarstwie. Koronki były robione w domach, ich przodkowie mieli zawsze ścisły związek z rzemiosłem. Wielu imigrantów ma na przykład koronkę wyprodukowaną przez babcię. Próbujemy stale przeprowadzać wywiady, tworzyć historie o życiu, badania, które pozwalają na zachowanie nie tylko przykładów koronek, ale także produkcji i związanego z nim know-how” tłumaczy Janeirinho.

Projekty „Odkrywanie Koronki Klockowej” i „Koronka Klockowa idzie do szkoły” przenoszą to dziedzictwo kulturowe do małych dzieci, które mogą się uczyć od osób starszych i chłonąć znaczenie swojego dziedzictwa poprzez pedagogiczne i dynamiczne podejście. To, że koronczarki pracują w muzeum jest także istotne z tego powodu, że pozwala na interakcję z odwiedzającymi i stymulowanie udostępniania wiedzy, waloryzację i komercjalizację ich prac. Ma to też w pewien sposób pozytywny wpływ na zapewnienie stabilności finansowej tych dzieł sztuki i generowanie niewielkich przychodów dla rękodzielników. Rada Miasta ustanowiła partnerstwo różnych interesariuszy, którzy kupują koronkę klockową, projektują i produkują ubrania z jej wykorzystaniem, organizują wystawy i pokazy mody. Stanowią oni most pomiędzy koronczarkami i ich potencjalnymi klientami, promując markę koronki klockowej.

Zewnątrz badania są prowadzone w Archipelagu Berlengas, finansowane ze środków Unii Europejskiej (UE), w partnerstwie z instytucjami akademickimi, ekologicznymi i rządowymi. Projekt „**LIFE Berlengas**”, powiązany z Centrum Interpretacji i Wsparcia Odwiedzających Wyspy Berenga, ufundowany przez instrument finansowy UE na rzecz środowiska i działań klimatycznych (Program LIFE), przyczynia się do zrównoważonego zarządzania Strefą Specjalnej Ochrony Berlengas (SPA), ma na celu ochronę siedlisk, roślin endemicznych i populacji morskich ptaków. Celem projektu jest zrozumienie głównych zagrożeń, które wpływają na przyrodnicze wartości Berlengas, na lądzie i w morzu, i opracowanie strategii ich minimalizacji i likwidacji. Intencją jego jest też promocja zrównoważonego wykorzystania SPA Berlengas, skupiając się na trzech kluczowych działaniach: rybołówstwo, aktywność rekreacyjna i turystyka.

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Liczba Celów Zrównoważonego Rozwoju, które są uwzględnione w działaniach ekomuzeum 6 (co najmniej)

Preferencyjne Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) żaden konkretnie zdefiniowany

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG	REZULTAT
Wystawy, których tematem są kobiety	Prezentacja znaczenia kobiet w społeczeństwie	5	Podniesienie świadomości i promocja zmiany percepcji
Wystawy i inicjatywy, które skupiają się na ekologii i zrównoważonym rozwoju	Promocja ochrony życia morskiego i świadomej konsumpcji	12, 14	Podniesienie świadomości i promocja zmiany zachowania
Wystawy poświęcone pokojowi i sprawiedliwości społecznej	Promocja pokoju i sprawiedliwości społecznej	16	Podniesienie świadomości i promocja zmiany percepcji
Darowizny dokonywane przez społeczność	Darowizny żywności przekazywanej potrzebującym rodzinom	1, 2	Zmniejszanie biedy i głodu

Kilka działań muzeów dotyczy Celów Zrównoważonego Rozwoju, jako że są one wspólną troską. Chociaż żadne nie zostało stworzone specjalnie, żeby je zrealizować. Pod względem wystaw, było kilka, które stawiały kobietę w centrum zainteresowań (SDGs 5). Na przykład „Kobieta i morze” służyła prezentacji tradycyjnych zajęć kobiecych w Peniche powiązanych z rybołówstwem i przemysłem konserwowym (szycie sieci, sprzedaż ryb itp.), na podstawie świadectw. Raquel Janeirinho podkreśla, że nie tylko rybacy, „ludzie morza” mają z nim związek. „Cała społeczność ma ten związek”.

Ponadto, jest kilka działań, odnoszących się do zrównoważonego rozwoju i ekologii. Na przykład, ostatnia wystawa objazdowa, prezentowana w CIAB miała tytuł „Zmiana klimatu i oceany przyszłości”, dotyczył znaczenia i ochrony życia morskiego (SDG 14), promocji świadomej konsumpcji (SDG 12) i jak można się zajmować tymi kwestiami. Film dokumentalny o tej samej tematyce [“Dziedzictwo Dźwiękowe Połowów na Wybrzeżu”](#), promowany przez Radę Miasta, uwrażliwiał na lokalną tożsamość z wiązaną z morzem, prezentując ptaki, rybaków i zrównoważone połowy. Były też inicjatywy promujące pokój i sprawiedliwość społeczną (SDG 16), głównie w odniesieniu do tematów, którymi zajmuje się muzeum w Twierdzy Peniche. Każda przestrzeń muzeologiczna ma konkretny temat, a ich inicjatywy mogą dotyczyć Celów Zrównoważonego Rozwoju, które mają logiczny związek z ich zakresem.

Były nawet działania dobrowolne z inicjatywy ludzi. Na przykład członkowie społeczności przyszli do muzeum, żeby ofiarować żywność, a pracownicy znaleźli sposób, żeby ją przekazać potrzebującym rodzinom (SDGs 1 and 2). Są takie cele, którymi się zajęło muzeum, udowadniając, że może być miejscem, które podnosi świadomość i promuje zmianę w tych obszarach.

6. COVID-19

Jako że Peniche jest miejscem turystycznym, odnotowano spadek liczby odwiedzających podczas pandemii (5,916 w 2021, w porównaniu do 14,464 w 2019). W 2020 i 2021 było kilka miesięcy, podczas których centra muzealne były zamknięte dla zwiedzających i, nawet po ponownym otwarciu, były ograniczenia w dostępie (maksymalna liczba gości, która mogła przebywać w danej przestrzeni). Ale ponieważ wejście do muzeum jest bezpłatne, było to bez różnicy z punktu widzenia budżetu.

Natomiast robiło to różnicę w odniesieniu do całokształtu, jako że usługi muzeów są kierowane do zwiedzających. Kilka inicjatyw i wydarzeń kulturalnych zostało odwołanych, takich jak otwarcia wystaw, koncerty i promocje książek.

Ponieważ nie odbywały się wystawy tymczasowe i inne inicjatywy promujące wydarzenia społeczne w muzeum, personel zaobserwował utratę zaangażowania społeczności. W celu nawiązania kontaktu z publicznością w tym okresie, sieć muzeów uzyskała zielone światło od Rady Miasta w maju 2020 do stworzenia własnego profilu na Facebooku.

Niektóre koncerty zostały nagrane w muzeum do udostępnienia online (przez Facebook), aby ożywić kontakty ze społecznością lokalną. Po lockdownie, w roku 2020, wspólna wystawa pod tytułem „UWOLNIONA SZTUKA” zgromadziła prace, które kilku artystów stworzyło podczas okresu izolacji, wywołując refleksję na temat czasów, w których żyjemy poprzez sztukę. Wywiady wideo z wypowiedziami artystów odzwierciedlające proces twórczy, zostały umieszczone w postach na profilu Sieci na Facebooku.

Poza utratą odwiedzających, usługi edukacyjne zostały zawieszane. Wizyty z przewodnikiem i zajęcia w szkołach zostały odwołane. Większość osób, które odwiedzają Miejską Szkołę Koronki Klockowej to seniorzy, którzy traktują to miejsce jak centrum dzienne, w którym mogą się nauczyć nowych technik, mieć zajęcia, spędzić czas ze znajomymi i tworzyć koronkę klockową. Niestety, wraz z pandemią nie mogli w kontynuować swoich zajęć towarzyskich, co mogło mieć negatywny wpływ na ich stan mentalny. Chociaż szkoła monitorowała sytuację i odwiedzała część z nich i/lub odpowiadała okazjonalnie na ich pytania telefonicznie, nawet podczas tego okresu, żeby ich wspierać. Szkoła została ponownie otwarta dopiero w 2021, przyjmując maksymalnie 6 do 10 koronczarek równocześnie. W dalszym ciągu nie mają kontaktu ze zwiedzającymi, którzy mogą je tylko oglądać przy pracy przez szybę.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej.

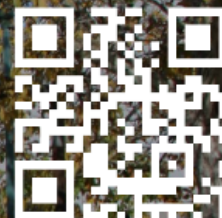
Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją Creative Commons Attribution 4.0 International.

portugal

MUZEUM COSTIUMÓW SÃO BRÁS DE ALPORTEL

Strona
WWW

1. Dane Ekomuzeum

Nazwa Ekomuzeum

Muzeum Costiumów
São Brás de Alportel

Data utworzenia

1986

Adres

R. Dr. José Dias
Sancho 61, São Brás
de Alportel, Portugal.
8150-141

Telefon

+351 289 840 100

1.1. Opis Ekomuzeum

Siedziba Muzeum Kostiumów mieści się w São Brás do Alportel, mieście w południowym regionie Portugalii, w Dzielnicy Faro (Algarve). Muzeum rozwija serię działań z udziałem społeczności, integrujących różne grupy mieszkańców i imigrantów obecnych w regionie. Muzeum ma również dodatkowe budynki, żeby uzupełnić jego projekty – Centrum Muzeologiczne w Alportel, zlokalizowane w okolicy miasta – i wspierającego organizacje takie jak Przyjaciele Muzeum (AAM).

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca	Emanuel Sancho
Stanowisko	Dyrektor
Kontakt	emanuel@museu-sbras.com
Liczba członków zespołu ekomuzeum	3

Kwalifikacje/szkolenia członków zespołu

Muzeologia i Zarządzanie w kulturze

1.3. Szkolenia

Muzeum zachowują otwarte podejście do szkoleń i działalności edukacyjnej. Instytucja jest zawsze otwarta na współpracę z innymi aktorami – tj. Lokalną administracją publiczną, Stowarzyszeniem Przyjaciół Muzeum (AAM), lokalną społecznością, migrantami – i większość jej działań jest rozwijanych w oparciu o sugestie od tych aktorów. Działania te nie są ograniczane do obszaru muzeum, i większość wydarzeń nawiązuje do potrzeb szkoleniowych, takich jak lekcje portugalskiego dla migrantów, fotografia, muzyka, ćwiczenia fizyczne, teatr, aktywność związana z promocją lokalnej gospodarki, prawami migrantów i inne działania oferowane na żądanie i opierane na dostępności członków społeczności.

Zidentyfikowane potrzeby szkoleniowe odnoszą się głównie do potrzeby budowania mostów pomiędzy działaniami teoretycznymi i praktycznymi, łączenie potrzeb różnych interesariuszy. Potrzeby są zaspakajane lokalnie, nie zależą bezpośrednio od wiedzy akademickiej – główną ideą jest pobudzanie wiedzy dzięki współpracy w projektach, skupione na współtworzeniu, i odnosi się do identyfikacji wspólnych problemów i wspólnych potrzeb, łącząc muzea i społeczności. W tym sensie, promocja wymiany i budowania potencjału prowadzone z innymi ekomuzeami może przynieść liczne korzyści muzeum i wzmocnieniu sieci, jako że może zebrać ludzi z różnych środowisk w określonej społeczności w oparciu o doświadczenie, w celu współpracy w identyfikowaniu podobnych problemów, potrzeb i rozwiązań, żeby lepiej wykorzystać muzeum.

Przykłady szkoleń oferowanych przez Ekomuzeum

SZKOLENIE	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Muzeologia	Kurs socjomuzeologii tworzony wspólnie z Uniwersytetem w Algarve; Kurs koordynowany razem z muzeum; wizyty prezentujące doświadczenia oparte na współpracy z społecznością; otwarte dyskusje.	X	X
Wizyty w muzeum	Wizyty badawcze zapewniane przez muzeum, w relacji z lokalną administracją. Codzienny kontakt ze społecznością lokalną i z działaniami prowadzonymi przez muzeum.	X	X

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Wymiana i wizyty mające na celu budowanie potencjału	Residencies to exchange experiences with other ecomuseums	On-site	X	X

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Podmiot Społeczny – Santa Casa da Misericórdia de São Brás de Alportel
Własność	Prywatna
Status oficjalny	Status muzeum zgodnie z krajowym prawodawstwem
Roczny budżet	Finansowane niebezpośrednio przez grupę instytucji – Santa Casa, Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum, Miasto, Państwo Portugalia

Muzeum jest częścią podmiotu społecznego – the *Santa Casa da Misericórdia de São Brás de Alportel*. Instytucja ta jest odpowiedzialna za utrzymanie 3 stałych pracowników obecnych w muzeum: dyrektor i dwóch pracowników merytorycznych, odpowiedzialnych za prowadzenie bieżącej działalności muzeum. Dodatkowo, zapewniane są stypendia dla młodych profesjonalistów, finansowane przez państwo. Lokalna administracja publiczna jest obecna w większości organizowanych przez muzeum działań, mając bezpośredni udział w zasobach dostępnych do utrzymania instytucji. Muzeum jest wspierane przez comiesięczne granty od Miasta São Brás de Alportel. Ponadto, personel muzeum składa projekty do publicznych konkursów i tworzy partnerstwa z innymi instytucjami na poziomie lokalnym i krajowym. Ostatnio, Turystyka Portugalia sfinansowała projekt budowy ogrodu sensorycznego, włączając wolontariuszy do wsparcia realizacji projektu w sposób partycypacyjny. Muzeum jest otwarte na pobyty badawcze, przy wsparciu Miasta.

Zgodnie z opinią interesariuszy muzeum, instytucja przyjęła tak zwaną „międzyorganizacyjną aktywizację muzeologiczną”, która docenia aspekty relacji w zarządzaniu jako przeciwwagę dla pionowej hierarchii. Działania zarządcze dotyczące instytucji oparte są na porozumieniu pomiędzy różnymi podmiotami, które są powiązane z organizacją, niezależnie od tego czy są częścią stałego personelu, wolontariuszami, lokalną społecznością czy członkami Przyjaciół Muzeum. Muzeum było aktywne na forum MINOM (Międzynarodowy Ruch na rzecz Nowej Muzeologii) przy różnych okazjach, oddając wiodącą rolę jego dyrektorowi, Emanuelowi Sancho, a nawet będąc gospodarzem XVII Podróży na temat Społecznej Roli Muzeów w roku 2006. Opisując działalność muzeum w artykule z 2015 roku, Emanuel Sancho i naukowiec Lorena Querol omówili idee nowej muzeologii wspólnie z innymi koncepcjami, takimi jak rozwój endogeniczny, partycypacja i Socjomuzeologia. Kwestie podnoszone przez Socjomuzeologię przekraczają aspekty rozwojowe, oparte na czysto ekonomicznych przesłankach, a zainteresowanie projektami ludzkiej skali jest powiązane dostrzeganiem lokalnego rozwoju.

Sfinansowane projekty są efektem inicjatyw wolontariuszy i są odpowiedzią na oczekiwania przedstawione przez społeczność. Jedno konkretne stowarzyszenie jest bardzo silnie obecne w działaniach muzeum: Przyjaciele Muzeum (AAM). Mając ponad 800 członków, w większości emigrantów europejskich mieszkających w São Brás, rozwija ono mnóstwo projektów i inicjatyw w muzeum, takich jak festiwale jazzowe, wystawy, kursy i okrągłe stoły. AAM odgrywa aktywną rolę w tworzeniu projektów i ich wdrażaniu, dzięki własnemu zespołowi, który zajmuje się realizacją działań.

3. Partycypcja Społeczna

Muzeum było łączone w Portugalii z doświadczeniami, które uwydatniają działania oparte na społeczności i relacje pomiędzy różnymi grupami społecznymi. Muzeum było początkowo poświęcone zbiorom etnograficznym z regionu Algarve, w oparciu o kampanię społecznych darowizn. Po dołączeniu do Podmiotu Społecznego (*Santa Casa de Misericórdia*), działania prowadzone przez instytucję zostały wpisane do agendy kulturalnej miasta. W kolejnych latach, muzeum stało się miejscem spotkań dla różnych społeczności zamieszkujących miasto – imigrantów z Wielkiej Brytanii, Francji, Ukrainy, Holandii, Brazylii itp. Wśród różnorodnych działań instytucji można wymienić organizację wystaw, festiwale muzyki ukraińskiej, koncerty jazzowe, tradycyjne festiwale portugalskie, partycypacyjne inwentarze, nagrania historii przekazywanej ustnie w społecznościach wiejskich, debaty na współczesne tematy odpowiednie dla społeczności, sesje informacyjne dla społeczności obcokrajowców, pokazy i konkursy mody, kursy fotografii, noce i spotkania z fado w kafejce muzealnej. Społeczną rolę muzeum podkreśla wzrastające znaczenie działań i uznanie instytucji za przestrzeń partycypacji społeczności.

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane

10.662

Liczba członków lokalnej ludności zaangażowanych w ekomuzeum

+1000 (biorąc pod uwagę członków lokalnej społeczności, imigrantów, szkoły, Przyjaciół Muzeum, itp.)

Sposoby uczestnictwa

Muzeum zostało uznane za jedną z głównych przestrzeni kulturowych w mieście, działając jako miejsce spotkań różnych społeczności w São Brás. Dodatkowo, Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum (AAM) zostało utworzone jako niezależna organizacja w celu promocji działań prowadzonych przez muzeum. Organizacja ta ma wysoki poziom interwencji w lokalnych procesach podejmowania decyzji, wnosząc zróżnicowane inicjatywy do przestrzeni muzeum, takie jak festiwale jazzowe, zajęcia jogi itp. Grupa Fotograficzna Algarve organizuje spotkania, żeby dyskutować aspekty techniczne i estetyczne fotografii, promocja wystaw i konkursów.

Jednym z głównych działań partycypacyjnych muzeum jest projekt „Fotografia, Pamięć i Tożsamość” (*Fotografia, Memória e Identidade – FMId*), wspólne poszukiwanie miejskich zbiorów fotografii. Grupa mieszkańców zwykła spotykać się co tydzień z zespołem muzeum, żeby prowadzić dyskusję po przeanalizowaniu wybranego zbioru starych zdjęć. Inicjatywa opiera się o partycypacyjną metodykę inwentaryzacji, której celem jest zbierania historii portugalskich społeczności lokalnych poprzez interpretację zbiorów przechowywanych w muzeum, a także zdjęć dostarczonych przez ludność lokalną.

3.2. Środowisko społeczne

Formy zaangażowania

Społeczna rola muzeum nie ogranicza się do oferty atrakcji turystycznych, nawet biorąc pod uwagę rolę jaką sektor turystyczny odgrywa jako narzędzie wzmocnienia rozwoju lokalnego. Według Dyrektora Muzeum, turyści na ogół widzą pierwszą warstwę muzeum w sposób powierzchowny. Inne warstwy są powiązane z działalnością codzienną rozwijaną wspólnie ze społecznością, taką jak grupy teatralne, chór, zespoły muzyczne, sesje jogi, lekcje języków itp. Muzeum próbuje pobudzać relacje społeczne w społeczności lokalnej, odpowiadając na jej potrzeby prezentowane przez osoby indywidualne i grupy społeczne. W tym sensie, odwiedzający i turyści mogą korzystać z tych inicjatyw, utrzymując atmosferę wymiany na terytorium.

3.3. Analiza strony www

Typ interwencji możliwy za pośrednictwem strony internetowej

Tylko informacje	Możliwość zasugerowania działań	Skargi i zażalenia	Zakup biletów	Otwarty dostęp po zarejestrowaniu się
X		Profil na Facebooku		

Rodzaje dostępnych propozycji

Sugerowanie celów ekomuzeum	Kwestie funduszy	Kwestie planowania	Kwestie dostępności
X		X	

Jakość informacji zwrotnej

Potwierdzenie otrzymania maila jest wysyłane	Propozycje są dyskutowane na poziomie zarządu ekomuzeum	Efekty dyskusji są przesyłane
X	X	X

4. Innowacje i badania

System zarządzania, który został rozwinięty w muzeum można uznać za innowacyjną inicjatywę, jako że opiera się on głównie na potrzebach społeczności. Muzeum jest miejscem spotkań różnicowanych grup, a personel jest otwarty na sugestie i propozycje działań do rozwinięcia. Ponad 50% przestrzeni muzeum stanowią obszary wielofunkcyjne, dające duże możliwości rozwijania działań społecznych i kulturalnych w trybie ciągłym, wzmacniając społeczną rolę muzeum. Takie podejście powoduje, że możliwe jest utrzymanie atmosfery stałej innowacji społecznej, jako że muzeum odpowiada na potrzeby społeczności.

Główne działania badawcze są rozwijane z wykorzystaniem metodyki inwentaryzacji partycypacyjnej. Na przykład, grupa *"Fotografia, Memória e Identidade"* (FMId) spotyka się co tydzień, żeby zbierać stare fotografie, identyfikując i inwentaryzując zbiory. Zajęcia przyrodnicze i kulturalne są zintegrowane w ramach muzeum a zachowanie pamięci społeczności przynosi samoświadomość i pewność siebie osób indywidualnych i grup, nawet po katastrofalnych wydarzeniach – tj. po incydentach pożarów w roku 2012, jednym ze sposobów pomocy społeczności w zrozumieniu sytuacji została przygotowana przez muzeum. Po bezpośredniej pracy nad zbiorami muzeum, osoby starsze wniosły swoją perspektywę, poprzez studiowanie terytorium, odziedziczone odniesienia kulturowe i szanse na godną przyszłość.

Przyjaciele Muzeum prowadzą newsletter w 6 językach, docierając do większości lokalnych i zagranicznych społeczności mieszkających w regionie. Publikacja utrzymuje aktualność programu kulturalnego i społecznego w São Brás de Alportel, skupiając się na różnorodności działań prowadzonych przez muzeum.

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Liczba Celów Zrównoważonego Rozwoju, które są uwzględnione w działaniach ekomuzeum	2 (co najmniej)
Preferencyjne Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs)	5 i 12

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG	REZULTAT
Wystawy poświęcone kobietom i kwestiom gender	Projekt przyszłych wystaw poświęcony kwestiom gender, pobudzające uczestnictwo kobiet.	5	Podniesienie świadomości w zakresie równości gender
Okrągłe stoły dotyczące świadomości odnoszącej się do rozwoju zrównoważonego i ekologii	Okrągłe stoły poświęcone dyskusji na temat ekologicznego oddziaływania ludzkich działań, takie jak kampanie przeciwko szczelinowaniu w regionie.	12	Podniesienie świadomości w zakresie zrównoważonego rozwoju.
Konkretna Wystawa skierowana na cel 17 SDGs – proces trwa.	Jedną z następnych wystaw poświęconych każdemu z 17 SDGs.	Wszystkie	Podniesienie świadomości w zakresie SDGs.
Wystawa stworzona wspólnie z Siecią Muzeów Algarve	Wystawa powiązana z innymi muzeami w regionie Algarve – każde muzeum poświęci jednemu lub więcej celowi SDGs. Propozycja przedstawiona Sieci Muzeów Algarve.	Wszystkie	Podniesienie świadomości w zakresie SDGs w regionie.

6. COVID-19

W okresie pandemii, muzeum z łatwością obserwowało wpływ, ponieważ wizyty turystów spadły niemal do zera. Muzeum musiało zaprzestać organizacji koncertów i festiwali, działając zgodnie ze wskazaniem Ministerstwa Zdrowia. Jednak, muzeum mogło kontynuować organizację działań na świeżym powietrzu, wykorzystując ogród do zajęć artystycznych, tai chi, jogi, kursów językowych itp. Społeczności lokalne postulowała powrót do działań, podkreślając społeczną rolę muzeum. Muzeum objawiło się jako główne miejsce spotkań w mieście, i po procesie ponownego otwierania się obserwowanego w Portugalii, nie było żadnych trudności z ponownym ustanowieniem działań społecznych i kulturalnych.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej.
Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją Creative Commons Attribution 4.0 International.

1. Dane Ekomuzeum

Nazwa
Ekomuzeum

Ekomuzeum Corvo

Data utworzenia

2013 (Projekt) / 2015
(Wdrożenie)

Adres

Vila do Corvo, Wyspa
Corvo, Azory,
Portugalia

Telefon

+351 292 596 063

1.1. Opis Ekomuzeum

Ekomuzeum Corvo obejmuje całą Wyspę Corvo, najmniejszą i najbardziej odizolowaną w archipelagu Azorów (Portugalia). Realizacja tego projektu rozpoczęła się w 2015 r., odpowiadając na propozycję złożoną w 2013 r. w Regionalnym Zgromadzeniu Legislacyjnym Azorów, w której zalecono stworzenie projektu muzealnego na Corvo, ponieważ była to jedyna wyspa, która nie posiadała muzeum lub innej podobnej instytucji, która zachowałaby i zabezpieczyła jej bogate dziedzictwo. Jest ono rozumiane jako muzeum terytorium, społeczności i ma służyć zrównoważonemu rozwojowi. Celem Ekomuzeum jest odnowienie i zachowanie wyspiarskiej tradycji i dziedzictwa we wszystkich aspektach (ludzkim, przyrodniczym, materialnym, niematerialnym etc.) dla obecnych i przyszłych pokoleń.

Zaczął się od jednej struktury fizycznej, **Biura Wsparcia Technicznego** Ekomuzeum, które jest miejscem pracy, planowania i badań. W 2019, **Dom Czasu (Casa do Tempo)** został zainaugurowany, który stanowi przyjazną przestrzeń dla odwiedzających, zarówno lokalnych jak i turystów. Odwiedzający mają tu dostęp do informacji, video i objaśnień dotyczących wyspy i jej mieszkańców, zostają wyposażeni w niezbędną wiedzę i materiały do eksploracji wyspy.

Ostatnio Regionalny Dyrektoriat Kultury zaoferował Ekomuzeum nowoczesną przestrzeń, którą stanowi **Wielofunkcyjny Pawilon Corvo**. Organizowane są w nim różne wydarzenia kulturalne, takie jak działania związane z konserwacją dziedzictwa, kolokwia, konferencje, spotkania, wystawy, koncerty Fado, przedstawienia teatralne, kino, muzyka fotografia i wiele innych form artystycznego wyrazu.

Planuje się wystawienie jeszcze trzech obiektów: **Domu Widokowego (Casa da Vigia)**, **Domu Pamięci (Casa da Memória)** i **Domu Tkactwa (Casa dos Teares)**. W tych trzech miejscach planuje się odtwarzać i promować lokalne tradycje, organizować warsztaty i wydarzenia, i oferować inne jeszcze działania dla społeczności i odwiedzających.

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca	Dr ^a Deolinda Estêvão
Stanowisko	Dyrektor
Kontakt	Deolinda.RM.Estevao@azores.gov.pt
Liczba członków zespołu ekomuzeum	3

Kwalifikacje/szkolenia członków zespołu

Historia i Studia nad dziedzictwem

1.3. Szkolenia

Ekomuzeum zaobserwowało, że istnieją lokalne tradycje, które są zagrożone zaniknięciem, i że koniecznie trzeba przeszkolić członków społeczności w celu zachowania ich. Zorganizowano spotkania z osobami starszymi, żeby nauczyć się od nich i udokumentować świadectwo, przyczynić się do zachowania ich wiedzy i przekazania jej przyszłym pokoleniom. Szkolenia w tym zakresie są planowane, takie jak warsztaty tkackie w celu odtworzenia i zachowania żywej tradycji. Uformowana została grupa mandolinistów we współpracy ze szkołą, w celu odtworzenia folkloru i lokalnej muzyki. Partnerstwo ze szkołą jest uważane za bardzo ważne w kontekście edukacji o dziedzictwie i jego zróżnicowanych aspektów. Ekomuzeum będzie kontynuowało działania edukacyjne/szkoleniowe w celu promowania zaangażowania młodzieży w waloryzację, zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa, które ją otacza.

Ekomuzeum dysponuje obecnie personelem składającym się z trzech członków: jego Dyrektorki Drª Deolinda Estêvão i dwóch pracowników merytorycznych: Drª Andreia Silva i Dr. Manuel Oliveira. Proces rekrutacji kolejnych trzech pracowników jest w toku. Regionalny Dyrektoriat Kultury oferuje szkolenia dla personelu Ekomuzeum, stacjonarne i zdalne, dotyczące różnej tematyki: komunikacji, upowszechnienia, budowania potencjału itp. Zidentyfikowano potrzebę szkolenia personelu Ekomuzeum w zakresie muzeologii / ekomuzeologii i komunikacji strategicznej w celu wzmocnienia ich relacji ze społecznością i zwiększenia zaangażowania publicznego i partycypacji w działaniach. Podobnie jak dla społeczności lokalnej, więcej działań na rzecz budowania potencjału jest potrzebnych, żeby przyczynić się do odtworzenia ginących tradycji, takich jak tkactwo, i szkoleń artystycznych, aby wspierać lokalne grupy muzyczne czy teatralne. Ze względu na izolację wyspy i ograniczone zasoby ludzkie, trzeba sprowadzać zewnętrznych trenerów do prowadzenia szkoleń na miejscu, które są uznawane za bardziej efektywne.

Przykłady szkoleń oferowanych przez Ekomuzeum

SZKOLENIE	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Edukacja o dziedzictwie	Edukacyjne / szkoleniowe działania, żeby zachęcić zaangażowanie młodzieży w waloryzację, zachowanie i upowszechnienie otaczającego dziedzictwa		X
Szkolenia muzyczne	Utworzenie grupy mandolinistów w celu odtworzenia i zachowania folkloru i lokalnej muzyki		X
Kampania na rzecz Dziedzictwa Corvo	Podniesienie świadomości dotyczącej kwestii dziedzictwa i prezentacja wyników badań lokalnej społeczności		X
Szkolenia ogólne	Szkolenia na różne tematy oferowane przez Regionalny Dyrektoriat Kultury: komunikacja, upowszechnienie, budowanie potencjału itp.	X	

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Muzeologia/ekomuzeologia i strategiczna komunikacja	Wzmocnienie ich relacji ze społecznością i sprzyjanie zaangażowaniu publicznemu i partycypacji w swojej działalności	Stacjonarne	X	
Budowanie potencjału w zakresie lokalnych tradycji i dziedzictwa	Sprzyjać odtworzeniu ginących tradycji, takich jak tkactwo	Warsztaty na miejscu		X
Szkolenia artystyczne	Szkolenia wspierające grupy lokalne takie jak muzyka czy teatr	Stacjonarne		X

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Muzeum terytorium
Własność	Publiczna
Status oficjalny	Usługi zewnętrzne Regionalnego Dyrektoriatu Kultury Azorów
Roczny budżet	€5,000 (na działalność)

Budżet pochodzi w całości od samorządu regionalnego Regionu Autonomicznego Azorów, jako że Ekomuzeum podlega pod Regionalny Dyrektoriat Kultury. Działalność Ekomuzeum jest nieodpłatna, włącznie z wstępem do Domu Czasu, bez zewnętrznych przychodów. Koszty personelu, utrzymania budynków i wszystkie inne wydatki są pokrywane przez władze. Oprócz pokrywania kosztów stałych samorząd przeznaczają roczny budżet €5,000 na Ekomuzeum, na realizację planowanych działań.

Ponadto, podejmowane są działania, aby pozyskać środki z innych źródeł na niektóre inicjatywy. Na przykład, weszło jako partner do konsorcjum, które stara się o środki europejskie, z Programu Erasmus, w celu ustanowienia wymiany pomiędzy instytucjami w obszarze Edukacji i Kultury.

W przyszłości, Ekomuzeum wyobraża sobie wprowadzenie symbolicznej opłaty dla turystów za działania i usługi, które będą dostarczane w Domu Pamięci i Domu Tkactwa. Odwiedzający będą mogli skorzystać z angażujących doświadczeń, takich jak poznanie lokalnego dziedzictwa i tradycji od członków społeczności podczas warsztatów i możliwość zakupu ich produktów (takich jak artykułów wełnianych i lokalnego jedzenia). Będzie to źródłem przychodów dla lokalnej społeczności i wspierać jej rozwój społeczno-gospodarczy.

3. Partycypcja Społeczna

Społeczność lokalna jest zachęcana do aktywnego uczestnictwa w planowaniu działań Ekomuzeum. Istnieje „Grupa Przyjaciół Ekomuzeum Corvo”, grupa fokusowa, która dostarcza wartościowej informacji zwrotnej i wkładu (za pośrednictwem e-maili i w formie online), które są uwzględniane podczas planowania działań. Jest znacząca frekwencja i zaangażowanie publiczności w działania promowane przez Ekomuzeum, w szczególności wydarzenia kulturalne w Wielofunkcyjnym Pawilonie, w związku z faktem, że Corvo jest odizolowaną wyspą i ma bardzo zamkniętą, małą społeczność.

Jednakże, pomimo całej reklamy, wielu członków społeczności wciąż jeszcze nie odwiedzili Domu Czasu. Ale stopniowo zainteresowanie poznaniem obiektów Ekomuzeum budzi się. „Pewien młody mieszkaniec, który przyszedł do Domu Czasu z członkiem rodziny po raz pierwszy po tym jak turysta rozpoznał go na ulicy. Turysta powiedział mu, że widział go na zdjęciu w Ekomuzeum. Ponieważ był całkiem młody, była mała szansa, żeby było to archiwalne zdjęcie. Okazało się, że pojawił się w filmie, na którym lokalna grupa mandolinistów, do której należał, była zaprezentowana”, wspomina Dyrektorka.

W Domu Czasu odwiedzający mają dostęp do instrumentów, które pozwolą im interpretować terytorium. Niestety, Ekomuzeum nie ma wystarczających zasobów ludzkich, żeby zawsze zapewnić przewodnika do towarzyszenia ludziom. Więc, powstała ulotka z spacerem interpretacyjnym po Vila do Corvo, dzięki informacjom której można odkrywać terytorium samodzielnie. W przyszłości, z rozwojem obiektów Ekomuzeum, planuje się ofertę większej ilości działań partycypacyjnych, zarówno dla mieszkańców jak i odwiedzających, które przyczynią się do odtwarzania i promocji lokalnych tradycji i dziedzictwa.

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane	386 (2021)
Liczba członków lokalnej ludności zaangażowanych w ekomuzeum	20 ("Grupa Przyjaciół")

Sposoby uczestnictwa

Celem Ekomuzeum jest zapraszanie ludzi do aktywnej partycypacji w planowaniu działalności. Było to już realizowane poprzez otwarte zaproszenia propagowane za pośrednictwem plakatów i na Facebooku, a także poprzez „Grupę Przyjaciół Ekomuzeum Corvo”. Członkowie tej grupy fokusowej byli zapraszani do wypełniania formularza online wskazującego, na ile śledzą działalność, jakie działania widzieliby do realizacji itp. Pozostawili kilka sugestii, które zostały wykorzystane do tworzenia planu działań. Wielkim zainteresowaniem cieszy się kino, targ rzemiosła, a także wydarzenia odnoszące się do dawnych tradycji, takie jak „Dzień Wełny” i „Dzień Wiatraka”. Przez większość czasu Ekomuzeum musi zapraszać społeczność do uczestnictwa. Jednak niektóre osoby już skontaktowały się z Ekomuzeum spontanicznie proponując wsparcie w organizacji i planowaniu działań.

Muzeologiczne procesy partycypacyjne są często prowadzone, takie jak Partycypacyjna Inwentaryzacja Dziedzictwa Kulturowego Corvo i Archiwum Fotograficzne. Mieszkańcy zostali poproszeni o przyniesienie starych zdjęć rodzinnych do Ekomuzeum, i teraz Archiwum Fotograficzne zgromadziło już ponad 1 000 zdjęć. Fotografie zostały zdigitalizowane i następnie powróciły do swoich właścicieli, którzy dostarczyli informacji na temat kontekstu ich powstania i wyrazili zgodę na ich udostępnianie. Powstał pomysł, żeby stworzyć bazę danych w celu przechowania pamięci społeczności poprzez stworzenie repozytorium dostępnego do publicznych konsultacji. Wystawa „Retalhos de Saudade”, która została wymyślona w oparciu o część z tych fotografii, obejmująca różne tematy odnoszące się do tradycji, wybrane wspólnie z członkami społeczności.

Kontakt osobisty jest uważany za bardzo skuteczną strategię angażowania społeczności: rozmawiając z ludźmi, tłumacząc działalność, zapraszając do uczestnictwa. Personel Ekomuzeum dotarł do ludzi indywidualnie: „przyjdź, weź udział, będzie interesująco, wszystko wytłumaczymy”, Dyrektorka mówi, że to najbardziej przyciąga ludzi.

Członkowie społeczności Corvo (386) uczestniczą głównie w działaniach na zewnątrz Domu Czasu, szczególnie wydarzeniach kulturalnych w Wielofunkcyjnym Pawilonie. Niektóre działania przyciągają widownię ponad 150 osób, takie jak tatr, promocje książki, koncerty Fado etc. Ponieważ Corvo ma bardzo zamkniętą małą społeczność, to stymuluje większą partycypację publiczną, szczególnie w działaniach odnoszących się do tradycji.

3.2. Środowisko społeczne

Liczba odwiedzających z terenu/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane	2 123 (Portugalczyki)
Liczba odwiedzających z zagranicy	221

Formy zaangażowania

Ekomuzeum, jako muzeum terytorium, dostarcza instrumentów, które pozwalają ludziom interpretować to terytorium. Bazując na informacjach i wideo dostępnych w Domu Czasu, i wyjaśnieniach fachowców, odwiedzający są wysyłani do samodzielnego odkrywania wyspy. Byłoby korzystniej, gdyby odwiedzający mogli być prowadzeni przez przewodników. Ale niestety Ekomuzeum nie ma wystarczających zasobów ludzkich, żeby mieć zawsze dostępnych przewodników towarzyszących ludziom. Została stworzona ulotka, która pozwala na odbycie spaceru interpretacyjnego po Vila do Corvo, więc można odbyć samodzielną przechadzkę po terenie korzystając z informacji w ulotce.

Andreia Silva, pracownik merytoryczny Ekomuzeum tłumaczy, że próbowano rozmawiać z tour operatorami, żeby mogli oferować ten spacer swoim klientom. Niestety, był tylko jeden, który się zainteresował, jako że większość z nich pracuje w pojedynkę i brakuje im zasobów do poszerzenia zakresu pracy. „Skompletowaliśmy dokumenty, które im dostarczyliśmy. Sama osobiście nagrałam informacje, których udzielam w różnych punktach, tak żeby było dla nich łatwiejsze zebranie informacji i przekazanie ich klientom. Musimy ciężko pracować nad tą kwestią. Ludzie przyjeżdżają tutaj i często są trochę zagubieni na tym terenie”.

Są plany wzmocnienia partycypacji odwiedzających, zarówno lokalnych jak i obcokrajowców, w związku z nowymi obiektami. W Domu Pamięci planowane jest odtworzenie typowego gospodarstwa domowego z połowy XX w., w którym planowane jest kultywowanie i promowanie tradycji, organizacja warsztatów i wydarzeń, oferowanie działań dla społeczności i odwiedzających. W Domu Tkactwa planuje się odtworzyć cykl produkcji wełny, jako że wyspa jest historycznie związana z hodowlą owiec, produkcją wełny i tkactwem.

Ekomuzeum chce zainstalować odnowione krosna, prowadzić szkolenia dotyczące tkactwa i udostępnić miejsce, gdzie lokalni rękodzielnicy będą mogli pracować i sprzedawać swoje produkty, generując niewielkie przychody dla członków społeczności.

3.3. Analiza strony www

Typ interwencji możliwy za pośrednictwem strony internetowej

Tylko informacje	Możliwość zasugerowania działań	Skargi i zażalenia	Zakup biletów	Otwarty dostęp po zarejestrowaniu się
Facebook	Facebook i email	Facebook i email	Brak odpowiedzi	

Rodzaje dostępnych propozycji

Sugerowanie celów Ekomuzeum	Kwestie funduszy	Kwestie planowania	Kwestie dostępności
X		X	X

Jakość informacji zwrotnej

Potwierdzenie otrzymania maila jest wysyłane	Propozycje są dyskutowane na poziomie zarządu Ekomuzeum	Efekty dyskusji są przesyłane
X	X	X

Stworzenie strony poświęconej Ekomuzeum jest planowane wkrótce. Jej zawartość będzie obejmowała misję Ekomuzeum, cele, zespół, programy, zaproszenia do uczestnictwa itp. Profil na Facebooku Ekomuzeum powstał w marcu 2021, i obecnie jest miejscem, gdzie jest więcej informacji dotyczących działań, zaproszenia do uczestnictwa i przestrzeń do wirtualnej interakcji. Profil miał 923 lubiących i 987 obserwujących w styczniu 2022. Profil na Instagramie został stworzony ostatnio, ale nie był on zbyt często aktualizowany, miał tylko 2 posty i 31 obserwujących w styczniu 2022. Obecna strona www należy do Regionalnego Dyrektoriatu Kultury i jej zawartość jest przestarzała, zawiera głównie linki do oficjalnych dokumentów i informacje prasowe z czasów, kiedy projekt startował. Celem nowej, dedykowanej strony, podlinkowanej do profili na mediach społecznościowych Ekomuzeum, jest poszerzenie zakresu upowszechnienia działalności i dotarcie do większej grupy odbiorców, nie tylko mieszkańców.

Dla społeczności są inne formy upublicznienia działalności, takie jak rozklejanie plakatów w kawiarniach, restauracjach, sklepach spożywczych, piekarniach, w swoich własnych lokalach itp. Jednak, często się zdarza, że wiadomość nie dociera. „Najskuteczniejszą metodą komunikacji jest kontakt osobisty, możemy go tutaj stosować, ponieważ jesteśmy małą społecznością, może w innych miejscach nie byłoby to możliwe”, tłumaczy Deolinda Estêvão.

4. Innowacje i badania

Dla Deolinda Estêvão projekt ekomuzeologiczny jest sam w sobie czynnikiem społecznej innowacji. Który jest muzeum społeczności, służące społeczności, jej zrównoważonemu rozwojowi. Ponadto odnowienie, zachowanie i promocja tradycji, pamięci i historii społeczności, Dyrektorka Ekomuzeum uważa, że innowacyjne jest podjęcie kroków do nowoczesności. Poprzez prowadzenie działań i wydarzeń w Wielofunkcyjnym Pawilonie, możliwe było rozszerzyć działalność. Organizowali wydarzenia takie jak kino, teatr, wystawy, tańce, koncerty, różnego rodzaju artystyczne manifestacje, do których brakowało dostępu dla lokalnej społeczności.

Dodatkowo, do zainteresowania Ekomuzeum przyrodniczym i niematerialnym dziedzictwem terytorium, Partycypacyjna Inwentaryzacja Dziedzictwa Kulturowego Corvo i powiększenie liczby obiektów pozwoli również na innowację w identyfikacji i konserwacji materialnego dziedzictwa społeczności. „To dziedzictwo istnieje i trzeba je odkryć, zachować, udokumentować, upowszechnić”, mówi Deolinda. Ekomuzeum posiada kolekcję eksponatów etnograficznych, które nie są jeszcze na wystawie (takie jak stare krosna i seria przedmiotów, które zostały przekazane od członków społeczności), ale zintegrują Dom Pamięci i Dom Tkactwa. Ekomuzeum zorganizowało zaproszenia do przekazania donacji, restauracji, wystaw, warsztatów i podnoszenia świadomości o tego typu dziedzictwie, włączając społeczność.

Digitalizacja jest również uważana za czynnik innowacji. Celem digitalizacji procesów, cyfrowa organizacja zbiorów i udostępnianie ich online, dając dostęp do tych elementów, które mogą być przydatne dla badaczy, którzy na przykład nie mogą przyjechać do Corvo w tym celu.

Personel Ekomuzeum otrzymał wiele próśb i współpracuje ze studentami studiów magisterskich i doktorskich w ich pracy badawczej. Udzielają wywiadów i dają na przykład dostęp do dokumentacji dotyczącej zbiorów i archiwów. Prowadzą też swoje własne badania przy wsparciu ekspertów różnych dziedzin, takich jak archeologia i antropologia. Zorganizowali Kampanię na rzecz Dziedzictwa, dotyczącą archeologii, w celu znalezienia więcej informacji na temat dokonanych odkryć. Mianowicie, żeby znaleźć ślady ewentualnego młyna, który mógł istnieć na wyspie, a także o studni pływowej. Często to właśnie zespół Ekomuzeum dostarcza informacji badaczom na temat śladów, które mogą potencjalnie zainteresować badaczy. Pewnego razu zgłosili, że burza odsłoniła studnię pływową i przybyła ekipa, żeby ją odkopać. To tylko niektóre przykłady, jest więcej pól zainteresowań w obszarze badań, które są wciąż otwarte. Intencją Ekomuzeum jest, żeby przyczynić się do badania historii wyspy Corvo i jej społeczności. Organizują wydarzenia, żeby przekazać wiedzę mieszkańcom, prezentując społeczności wyniki działalności badawczej Ekomuzeum i jego partnerów.

Architekci i inżynierowie pracowali już w Biurze Wsparcia Technicznego, przygotowując projekty za darmo, tak aby mieszkańcy mogli odbudować swoje podupadłe domy. Na podstawie tych projektów mieszkańcy mogą się starać o fundusze z Autonomicznego Regionu Azory na restaurację budynków mieszkalnych. Biuro Wsparcia Technicznego cały czas dostarcza wsparcia dla członków społeczności, którzy chcą aplikować o wsparcie odnowy swoich domów, udzielając informacji, pomagając wypełnić dokumenty i spełnić wymagania techniczne. Celem jest promocja zachowania i przekwalifikowania dziedzictwa budowlanego, stymulując również rozwój społeczno-gospodarczy społeczności.

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Liczba Celów Zrównoważonego Rozwoju, które są uwzględnione w działaniach Ekomuzeum

Co najmniej 6

Preferencyjne Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs)

żadne nie zostały konkretnie określone

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG	REZULTAT
Działania na rzecz edukacji o dziedzictwie	Działania edukacyjne/szkoleniowe mające na celu wspieranie zaangażowania młodzieży w waloryzację, zachowanie i upowszechnienie otaczającego dziedzictwa (przyrodniczego, ludzkiego, materialnego, niematerialnego etc.)	4, 11, 14, 15	Zaawansowana waloryzacja, zachowanie i upowszechnienie wspólnego dziedzictwa społeczności (przyrodniczego, ludzkiego, materialnego, niematerialnego etc.)
Budowanie potencjału dotyczącego tradycji i dziedzictwa	Wsparcie odtworzenia ginących tradycji i komercjalizacja lokalnych produktów/usług, takich jak turystyka, tkactwo, rzemieślniczy ser	8, 11, 12	Wsparcie rozwoju społeczno-gospodarczego społeczności
Wsparcie odbudowy podupadłych domów	Dostarczenie wsparcia technicznego członkom społeczności, którzy chcą aplikować o fundusze na remont domów	8, 11	Promocja zachowania i przekwalifikowania budowlanego dziedzictwa

Kiedy plan działania był przygotowywany, kierowano się wskazówkami do osiągnięcia SDG. Dlatego, działalność Ekomuzeum usiłuje realizować te cele. Jest program edukacyjny kierowany do ludzi młodych (SDG 4), dzięki któremu mogą uczestniczyć w szkoleniach dotyczących znaczenia zachowania zbiorowej pamięci społeczności, historii i dziedzictwa i jego najbardziej zróżnicowanych aspektów (ludzki, przyrodniczy, materialny, niematerialny itp.) – SDGs 11, 14, 15. Ekomuzeum zaczyna podejmować kroki w tej kwestii. Ale nawet z ograniczonym zespołem, te cele są obecne w pracach Ekomuzeum w kontekście zrównoważonego rozwoju społeczności.

W odniesieniu do tradycji, chcąc zachęcić odtworzenie wytwarzania lokalnych produktów takich, jakie były w przeszłości (wełna, ser rzemieślniczy) – SDGs 8, 11, 12. Próbuje wytwarzać na przykład ser rzemieślniczy Corvo jako produkt o oznaczonym pochodzeniu „Chcemy, żeby Ekomuzeum odgrywało aktywną rolę w promocji niektórych produktów, które będą sprzedawane, żeby poprawić lokalną gospodarkę”, tłumaczy Deolinda.

Poprzez dostarczenie członkom społeczności pomocy technicznej w remontach podupadłych domów, pomagając im w opracowaniu projektów i wniosków aplikacyjnych, promują zachowanie i przekwalifikowanie budowlanego dziedzictwa (SDG 11), stymulując tym samym rozwój społeczno-gospodarczy społeczności (SDG 8).

6. COVID-19

Chociaż wyspa Corvo nie odnotowała żadnych przypadków Covid przez długi czas dzięki izolacji, społeczeństwo musiało zastosować się do takich samych restrykcji, jakie zostały nałożone na region i cały kraj. Równocześnie obiekty zostały zamknięte dla odwiedzających, a pracownicy merytoryczni pracowali z domu. Nie było wizyt w Domu Czasu. Komunikacja odbywała się za pośrednictwem e-maili, nie było jeszcze profilu na Facebooku czy strony internetowej. Plan działań na rok 2020 nie był realizowany, a budżet przeznaczony na te działania został przeniesiony na rok następny. Jednakże, nie miało to wpływu na miejsce, jako że działania i wizyty w Domu Czasu są nieodpłatne.

Jak tylko możliwe było ponowne otwarcie, było wielkie zapotrzebowanie. Jako że na Corvo był tylko jeden przypadek Covid i wirus nie rozprzestrzenił się, w dodatku była to pierwsza na świecie w pełni zaszczepiona społeczność, ludzie czuli się tam bezpiecznie. W lecie 2020 odnotowano wielki napływ gości, w tym z innych wysp zainteresowanych odwiedzeniem Corvo i Domu Czasu.

In the summer of 2020, there was a greater influx of visitors, including from the other islands, to visit Corvo and the House of Time.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej.
Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją
Creative Commons Attribution 4.0 International.

poland

OSADA MŁYŃSKA ROZTOKA-BRZEZINY

1. Dane Ekomuzeum

Nazwa Ekomuzeum

Osada Młyńska
Roztoka-Brzeziny

Data utworzenia

Marzec 2016

Adres

Roztoka-brzeziny
105; 33-316 Rożnów

Telefon

+48 788 175 741

1.1. Opis Ekomuzeum

Ekomuzeum powstało na terenie zabytkowej Osady Młyńskiej składającej się z drewnianej zabudowy obiektów dawnego przemysłu wiejskiego (młynarstwa i tartacznictwa). Jest to na terenie powiatu nowosądeckiego jeden z ostatnich przykładów dawnej zabudowy wiejskiej z działającym młynem i tartakiem. W obliczu zanikającej w regionie tego typu zabudowy postanowiono podjąć działania mające na celu ochronę i zachowanie dziedzictwa kulturowego materialnego i niematerialnego związanego z dawnym przemysłem wiejskim. Podejmowane są działania mające na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez odbudowę, rekonstrukcję i renowację obiektów, maszyn i urządzeń związanych z wiejskim przemysłem młynarskim i tartacznym. Na terenie Muzeum prowadzone są także działania mające na celu promocję dziedzictwa kulturowego regionu poprzez organizację Europejskich Dni Dziedzictwa, Małopolskich Dni Dziedzictwa i innych imprez promocyjnych. Ekomuzeum jest udostępniane do zwiedzania dla indywidualnych gości oraz dla grup zorganizowanych. Dla zainteresowanych gości organizowane są warsztaty edukacyjne obejmujące pakiet usług składający się ze zwiedzania osady, pokazowego uruchomienia młyna i warsztatów edukacyjno-kulinarnych (np. z pieczenia proziaków). Ekomuzeum znajduje się na Szlaku Tradycyjnego Rzemiosła, Na Śliwkowym Szlaku oraz Na Miodnym Szlaku. Ekomuzeum działa w oparciu o mieszany model działania poprzez połączenie dwóch podmiotów prywatnego i podmiotu ze sfery pozarządowej (fundacja). Innym istotnym zagadnieniem w obszarze działania ekomuzeum jest zachowanie i ochrona środowiska naturalnego. Ekomuzeum jest położone w obszarze cennym przyrodniczo wzdłuż potoku i dużego zadrzewienia. Teren ten jest współcześnie mało zmieniony przez cywilizację zachowując niemal niezmieniony krajobraz kulturowy i przyrodniczy od wielu dziesięcioleci. Stanowi on ostoję dzikiej zwierzyny, ptactwa i roślinności typowej dla Karpat.

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca	Michał Winiarski
Stanowisko	Właściciel, prezes Fundacji Ochrony i Wsparcia Dziedzictwa Kulturowego "Osada Młyńska"
Kontakt	michl-winiarski@wp.pl
Liczba członków zespołu ekomuzeum	4, w tym 3 wolontariusze

Kwalifikacje/szkolenia członków zespołu

Michał Winiarski (osoba zarządzająca – kwestie formalno-prawne prowadzenia ekomuzeum) – studia podyplomowe – muzeologia (Uniwersytet Jagielloński); studia podyplomowe – uprawnienia nauczycielskie/pedagogiczne (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie); studia podyplomowe z pozyskiwania funduszy europejskich Agrounia (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie); szereg szkoleń w zakresie prowadzenia i zarządzania organizacją pozarządową, wizyty studyjne do polskich i zagranicznych obiektów związanych z dziedzictwem.

Wolontariusze znają bardzo dobrze historię, kulturę i zwyczaje tego miejsca. Potrafią obsługiwać maszyny i urządzenia w młynie i tartaku co powoduje, że posiadają niezbędną i dzisiaj już unikatową wiedzę z tego zakresu (syn i wnuk twórcy zabytkowej osady młyńskiej).

Ekomuzeum współpracuje z organizacjami z regionu a ich specjaliści wspierają działalność ekomuzeum (dostarczają wiedzy i umiejętności, prowadzą warsztaty).

1.3. Szkolenia

Ekomuzeum ma bardzo ograniczony liczebnie zespół i w związku z tym nie organizuje dla niego szkoleń. W celu podniesienia wiedzy i umiejętności członkowie zespołu ekomuzeum uczestniczą w szkoleniach prowadzonych przez zewnętrzne organizacje lub instytucje. Na rynku dostępny jest szeroki zestaw przydatnych i odpowiednich szkoleń i wizyt studyjnych pozwalających na podniesienie kompetencji, często oferowanych nieodpłatnie. Zespół korzysta z kontaktu ze specjalistami różnych dziedzin (np. ochrona dziedzictwa, rozwój turystyki, ekonomia społeczna). Jednak, lider ekomuzeum ma świadomość potrzeb w zakresie rozwoju kompetencji, wiedzy i umiejętności, żeby sprawić, że program edukacyjny ekomuzeum stanie się bardziej atrakcyjny, prezentując głębszą i bardziej rozległą wiedzę i tradycyjne umiejętności. Ekomuzeum czuje się odpowiedzialne za podnoszenie świadomości na temat wartości dziedzictwa i potrzeby jego ochrony wśród społeczności lokalnej. Istnieje silna potrzeba rozwijania umiejętności związanych z upowszechnieniem i promocją dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz rozwijania nowoczesnych narzędzi i technologii. Zespół ekomuzeum wymaga szkolenia z zakresu zarządzania projektami i fundraisingu, żeby móc rozwijać ekomuzeum (nowe ekspozycje, wyposażenie, promocja).

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Ochrona dziedzictwa kulturowego	Szkolenie dla lokalnych interesariuszu (instytucji publicznych, NGOs, mieszkańców) mające na celu identyfikację lokalnego dziedzictwa i metod jego ochrony.	Warsztaty na miejscu	X	X
Promocja dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	Celem szkolenia jest podniesienie wiedzy i umiejętności praktycznych w zakresie wypracowania i wdrożenia strategii promocji (metody, technologie)	Warsztaty stacjonarne	X	X
Zarządzanie projektami i fundraisingProject management and fundraising	Przygotowanie zespołu ekomuzeum do pozyskiwania środków na rozwój ekomuzeumi realizacji projektów.	Szkolenie stacjonarne	X	X

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Muzeum, fundacja
Własność	Mieszana
Status oficjalny	Official status
Roczny budżet	Muzeum w organizacji; fundacja

Ekomuzeum jest całkowicie oddolną inicjatywą na obecnym etapie, finansowaną głównie z prywatnych środków właściciela. Niedawno powołana Fundacja Ochrony i Wsparcia Dziedzictwa Kulturowego "Osada Młyńska" daje możliwość pozyskiwania dodatkowych środków na realizację projektów inwestycyjnych i nie inwestycyjnych. Dotąd Fundacja zrealizowała 3 małe projekty, finansowanych ze środków państwowych i prywatnych (w ramach programu Działaj Lokalnie i programu grantowego Fundacji LOTTO). Jednak, zespół ekomuzeum ma potrzebę rozwijania wiedzy i umiejętności opracowania projektów o większej skali.

Głównym źródłem przychodów Ekomuzeum jest prowadzenie interaktywnych warsztatów prezentujących lokalne dziedzictwo kulturowe (największą popularnością cieszą się warsztaty kulinarne). Główną grupą odbiorców warsztatów są zorganizowane grupy dzieci i młodzieży. Interesujące jest, że dzieci pochodzą głównie spoza regionu (z całej Polski), podczas gdy miejscowe szkoły nie doceniają możliwości włączenia wizyt w Ekomuzeum do edukacji formalnej (lub nieformalnej) dostarczanej przez te instytucje. Ponadto, Ekomuzeum prowadzi sklepik z pamiątkami i produktami lokalnymi, sprzedaje mąkę. Ważną część usług Ekomuzeum stanowią wizyty studyjne dla organizacji i instytucji zainteresowanych poznaniem działalności Osady Młyńskiej i przeniesieniem tego pomysłu i doświadczeń do siebie. Są one też dobrą formą promocji Ekomuzeum i jego usług poza region (marketing szeptany). Osada przyjmuje głównie zorganizowane grupy turystów. Obecnie przygotowuje się do wprowadzenia systemu biletowania wizyt dla gości indywidualnych zainteresowanych zwiedzaniem Osady Młyńskiej z przewodnikiem.

Ekomuzeum prowadzi analizy dotyczące wprowadzenia mechanizmu finansowania działalności poprzez zrównoważony model oparty na zróżnicowanych źródłach przychodów. Pod uwagę brane są nie tylko tradycyjne, oczywiste mechanizmy takie jak bilety, zorganizowane wizyty grupowe, dotacje), ale także bardziej innowacyjne usługi w formie konsultacji, doradztwa, szkoleń, współpracy z innymi podmiotami (projekty bilateralne), badania i rozwój przedsiębiorczości społecznej.

Instytucje państwo i lokalny samorząd w minimalnym stopniu wspierają tego typu inicjatywy, szczególnie prywatne. Powoduje to trudności dla liderów przedsięwzięć tego typu. Z drugiej strony, nie są one uzależnione od funduszy publicznych i muszą rozwijać kreatywne i innowacyjne mechanizmy finansowe.

3. Partycypcja Społeczna

Ekomuzeum jest ważnym czynnikiem ochrony, zachowania i prezentacji lokalnego dziedzictwa. Zajmuje się ono głównie tradycjami młynarskimi. Ale jego działalność obejmuje też inne aspekty lokalnego i regionalnego dziedzictwa: przyrodę, sztukę i rzemiosło, historię i kuchnię. W celu przygotowania bardziej kompleksowej oferty Ekomuzeum rozwinęło kontakty i współpracuje z innymi podmiotami i osobami z regionu (NGOs, pasjonaci, specjaliści). Współpraca służy także lepszemu poznaniu i zrozumieniu lokalnego dziedzictwa i organizacji wspólnych przedsięwzięć. Ponadto, Ekomuzeum czuje się odpowiedzialne za edukację dzieci i młodzieży z regionu, oferując im nieodpłatnie zwiedzanie z przewodnikiem i warsztaty. Ekomuzeum jest „żywym” miejscem prezentującym autentyczne urządzenia, przeważnie w oryginalnym otoczeniu i zwiedzający mogą skorzystać z zobaczenia ich przy pracy. Mogą poznać proces przetwarzania zboża i dowiedzieć się, jak się piecze tradycyjny chleb, podczas dialogu odkrywają dziedzictwo. Goście są też zachęceni do przekazywania sugestii i wskazówek, co jest traktowane jako dobry sposób na wprowadzenie ulepszeń do swojej działalności.

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane

600 (wieś Roztoka-Brzeziny: ok. 9000 teren Gminy Gródek nad Dunajcem, na terenie której znajduje się miejscowość Roztoka-Brzeziny)

Liczba członków lokalnej ludności zaangażowanych w ekomuzeum

5

Sposoby uczestnictwa

Ekomuzeum jest unikatowym miejscem, nie tylko w regionie, stąd jest dobrze znane zarówno lokalnej społeczności jak i instytucjom i organizacjom spoza regionu. Z tego powodu jest uważane za dobrego partnera do współpracy w regionie, szczególnie na polu kultury, edukacji, turystyki i ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Ekomuzeum współpracuje z innymi podmiotami, głównie z NGOs, które zajmują się kulturą i rozwojem lokalnym (np. Lokalna Grupa Działania, Koła Gospodyń Wiejskich) i z osobami – ludźmi z pasją do lokalnej przyrody, historii, kultury. W celu popularyzacji dziedzictwa Ekomuzeum angażuje się w organizację Europejskich i Małopolskich Dni Dziedzictwa, festiwalu Korony Pogórza, Szlaku Rzemiosła, podczas których Osada Młyńska prezentuje swoją działalność zwiedzającym i prowadzi tradycyjne warsztaty. Osada utrzymuje kontakty ze specjalistami z zakresu tradycyjnego młynarstwa w celu wymiany doświadczeń, wiedzy i informacji. Ekomuzeum organizuje bezpłatnie zwiedzanie z przewodnikiem i warsztaty dla dzieci z regionu. Współpracuje z różnymi interesariuszami w celu odkrywania, interpretacji i prezentacji lokalnego dziedzictwa i wniesienia wkładu w jego ochronę i zachowanie. Jednym z partnerów Osady jest Muzeum Regionalne w Nowym Sączu, w celu promocji i wsparcia małopolskich muzeów domowych, co sprzyja krzyżowaniu się tych inicjatyw.

3.2. Środowisko społeczne

Liczba odwiedzających z terenu/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane	dzieci z 35 miejscowych szkół (ca 750) na rok, liderzy lokalni, członkowie społeczności (500) – na rok
Liczba odwiedzających z zagranicy	20 na rok

Formy zaangażowania

Ekomuzeum działa jako "żywa" przestrzeń, w której tradycyjna działalność odnosi się do młynarstwa i przemysłu tartacznego. Odwiedzający mają możliwość zobaczenia tradycyjnych młynów i zrozumienia ich działania, mogą oglądać proces produkcji mąki z ziarna. Podczas interaktywnych warsztatów są zaangażowani do przygotowania tradycyjnego chleba i proziaków, pieczonych na blasze tradycyjnego pieca. Zwiedzanie z przewodnikiem polega na interakcji pomiędzy przewodnikiem a zwiedzającymi – nie na opowiadaniu historii, ale wspólnym jej odkrywaniu. Goście są zachęceni do zadawania pytań, dzielenia się uwagami i pomysłami, a także wykonywaniem prostych prac, jakie były prowadzone dawniej w wiejskim gospodarstwie (np. używanie ręcznych żaren). Ekomuzeum trzyma się zasady prezentacji jak największej liczby urządzeń przy pracy, dzięki czemu okazy są dynamiczne. Umożliwia to zobaczenie działania autentycznych, często ponad stuletnich maszyn, co sprawia, że przekaz jest atrakcyjniejszy. Dialog ze zwiedzającymi ma także na celu poprawę sposobu przekazywania wiedzy, informacji i umiejętności, i jest on zawsze sprofilowany i dostosowany do indywidualnych potrzeb i oczekiwań odbiorców.

3.3. Analiza strony www

Ekomuzeum nie ma obecnie funkcjonującej strony internetowej. Stara strona przestała być atrakcyjna i Ekomuzeum ma w planach zaprojektowanie całkiem nowej strony. Ekomuzeum ma profil na Facebooku i tam koncentruje się jego aktywność. Niemniej jednak liderzy Osady zdają sobie sprawę z potrzeby utworzenia nowej, co najmniej informacyjnej, strony www.

4. Innowacje i badania

Działalność Ekomuzeum (Osady Młynarstwa) jest wyjątkowa w skali regionu – nie ma takiego obiektu nigdzie indziej. Odnosi się to zwłaszcza do zachowanych, działających dawnych młyna i tartaku, które przetrwały w oryginalnym miejscu. W skansenie w Nowym Sączu jest tradycyjny, zabytkowy młyn, ale nie ma możliwości zademonstrowania przemiału, stąd nie ma możliwości pokazania całego procesu i narracja jest statyczna. Demonstracyjna praca młyna w Ekomuzeum jest wyjątkowa jako że niewiele jest miejsc, gdzie można ją zobaczyć. Ekomuzeum gromadzi wszelkie unikatowe publikacje dotyczące tradycyjnego młynarstwa. Obejmują one książki techniczne dotyczące budowy młynów, urządzeń i narzędzi młynarskich, sposobu pracy urządzeń itp. Najstarsze przekłady mają ponad 100 lat. Ostatnio, Ekomuzeum zrealizowało bardzo szczególny projekt dotyczący rekonstrukcji małego wiejskiego młyna na bazie uratowanego historycznego sprzętu. Wdrożenie projektu było ważnym wkładem w udokumentowanie i zachowanie jednego z ostatnich przykładów wiejskiego przemysłu zbożowego małej skali w regionie.

Ekomuzeum jest oddolną inicjatywą pasjonata młynarstwa reprezentującego rodzinę młynarzy od wielu pokoleń. Aby zapewnić trwałość przedsięwzięciu właściciel utworzył fundację, której celem jest działanie i rozwój Ekomuzeum. To bardzo dobre rozwiązanie, szczególnie w miejscu, gdzie praktycznie nie ma żadnego wsparcia ze strony instytucji publicznych. Fundacja może poszukiwać funduszy i wdrażać projekty, które nie są dostępne dla osób prywatnych, zainteresowanych ochroną i zachowaniem miejsc historycznych a nie mają możliwości finansowych, żeby zainwestować własne zasoby. Wartością Ekomuzeum jest też to, że nie służy ona tylko zachowaniu, ale przede wszystkim upowszechnieniu w formie oferty edukacyjno-turystycznej. Warto podkreślić, że Ekomuzeum jest otwarte na współpracę z innymi organizacjami i instytucjami, w celu stworzenia większej platformy i narzędzia ochrony, zachowania i prezentacji różnych aspektów lokalnego dziedzictwa (sztuka, rękodzieło, kuchnia, folklor) in situ w historycznym otoczeniu.

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Liczba Celów Zrównoważonego Rozwoju, które są uwzględnione w działaniach ekomuzeum 4

Preferencyjne Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs)

4 Dobra jakość edukacji, 7 Czysta i dostępna energia, 12 Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja, 15 Życie na lądzie

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG	REZULTAT
Heritage education	Ekomuzeum prowadzi regularne warsztaty edukacyjne dotyczące dziedzictwa kulturowego i kulinarnego. Są one prowadzone w "żywej" przestrzeni i uczestnicy mogą naocznie się przekonać, jak wyglądało życie 100 lat temu. Podstawową zasadą Ekomuzeum jest utrzymanie wszystkich maszyn i urządzeń młynarskich „na chodzie”, tak żeby zwiedzający mogli zobaczyć je w działaniu podczas zajęć edukacyjnych. Dostarczana wiedza opiera się na rzetelnych źródłach.	4 Dobra jakość edukacji	Podnoszenie wiedzy dotyczącej młynarstwa i wiejskiego przemysłu drzewnego
Projekty dotyczące energii	Ekomuzeum ma pomysł na budowę pokazowego młyna wodnego. Opiera się on na historycznej tradycji – w tym miejscu działał młyn wodny przez wiele lat. Warunki przyrodniczo-hydrologiczne się nie zmieniły, dzięki czemu odtworzenie młyna wodnego jest możliwe. Pierwotny młyn wodny został zastąpiony elektrycznym w latach 50-tych XX w., ale część jego wyposażenia się zachowała i jest też budynek, który można zaadaptować na jego potrzeby. Jest to obecnie projekt priorytetowy dla Ekomuzeum.	7 Czysta i dostępna energia	Zwiedzający mogą się dowiedzieć, jak działał młyn wykorzystujący zieloną energię rzeki
Produkty lokalne	W Ekomuzeum produkowana jest w tradycyjny sposób mąka. Zboże jest uzyskiwane od miejscowych gospodarstw. Mają one certyfikaty ekologiczne i uprawiane są dawne, tradycyjne odmiany zboża, takie jak orkisz, pszenica płaskurka i samopsza. Jest plan otworzenia w przyszłości sklepiku młynarskiego, oferującego mąkę i kasze, wyprodukowane przy użyciu historycznych urządzeń w ekomuzealnych młynach.	12 Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja	Promocja tradycyjnych odmian zboża i żywności ekologicznej, podnoszenie świadomości a temat zdrowego żywienia
Projekty ochrony przyrody	Ekomuzeum jest zlokalizowane na obszarze o wysokich wartościach przyrodniczych, blisko potoku i dużym zadrzewieniu terenu który jest ostoją cennej roślinności i licznych gatunków ptaków i zwierząt. Ekomuzeum prowadzi działalność o charakterze ochronnym wobec najbliższego otoczenia poprzez realizację programów rolnośrodowiskowych jak również poprzez ochronę ptaków, nietoperzy i innych ssaków montując corocznie dla nich budki lęgowe. Ekomuzeum planuje także rozoczyć realizację projektu budowy ścieżki przyrodniczo-kulturowej w opraciu o zabytkowe zabudowania ekomuzeum oraz o przyległy, cenny przyrodniczo obszar.	15 Życie na lądzie	Ochrona zasobów przyrodniczych i promocja walorów lokalnej przyrody

Ekomuzeum jest lokalną inicjatywą oddolną i jako taka nie ma ambicji wdrażania Celów Zrównoważonego Rozwoju. Jednak, jego działalność i silnie związana z 4 celami: 4 Dobra jakość edukacji, 7 Czysta i dostępna energia, 12 Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja, 15 Życie na lądzie. Zajmując się na co dzień specyficznym obszarem dziedzictwa kulturowego, jest ono wrażliwe na inne aspekty wartości przyrodniczych i kulturowych i czuje się odpowiedzialne za ochronę zasobów i zapewnienie zrównoważonego życia. Przyczyni się do poprawy edukacji, szczególnie w odniesieniu do wiedzy dotyczącej lokalnej historii, kultury, tradycji i przyrody w autentycznym otoczeniu Osady Młyńskiej, położonej przy potoku i otoczonej starodrzewem. Chociaż

jego głównym zainteresowaniem jest młynarstwo, czuje się ono odpowiedzialne za środowisko naturalne, chroni ptaki i nietoperze, promuje rolnictwo ekologiczne i tradycyjne sposoby przetwarzania żywności. Planuje rozwijać kolejne odniesienia do przeszłości poprzez rekonstrukcję młyna wodnego i pokazania, jak woda z rzeki była wykorzystywana jako źródło energii do napędzania młyna. Tradycyjna mąka i kasze, produkowane z dawnych odmian zbóż będą dostępne w Ekomuzeum jako produkt lokalny.

6. COVID-19

Okres pandemii COVID-19 miało znacząco negatywny wpływ na działanie Ekomuzeum. Przez długi czas nie było możliwe dostarczanie usług, takich jak wycieczki z przewodnikiem po Ekomuzeum, prowadzenie warsztatów edukacyjnych (sztuka, rękodzieło i kuchnia), szczególnie ze względu na ich praktyczny, bezpośredni charakter. W tym czasie trudno było też nawiązywać kontakty i rozwijać współpracę z innymi podmiotami i lokalną społecznością. Przy wdrażaniu projektów brakowało partnerów, którzy nie byli chętni się angażować ze względu na panujące restrykcje i obawy. Ekomuzeum nie wypracowało alternatywnych metod dostarczania swoich usług, np. organizowania warsztatów online, produkowania i udostępniania filmów. Pandemia nie sprzyjała pozyskiwaniu środków a pomoc państwa była kierowana głównie do hoteli i firm cateringowych, podczas gdy przedsięwzięcia działające w obszarze dziedzictwa pozostawiono bez pomocy.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej.
Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją
Creative Commons Attribution 4.0 International.

1. Dane Ekomuzeum

Nazwa Ekomuzeum

Ekomuzeum Doliny
Karpia

Data utworzenia

2014

Adres

Rynek 2, 32-640
Zator

Telefon

+48 33 841 05 84

1.1. Opis Ekomuzeum

Ekomuzeum Doliny Karpia jest siecią miejsc i obiektów prezentujących "żywe" dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe dziedzictwo obszaru Doliny Karpia. Jest to region słynący z tradycyjnej hodowli karpia. Ekomuzeum Doliny Karpia to ciekawe zakątki, gdzie można podziwiać malownicze krajobrazy, poznać unikatową przyrodę, dowiedzieć się, na czym polega gospodarka stawowa oraz posmakować lokalnej kuchni, szczególnie potraw z wyjątkowych, hodowanych na miejscu ryb. Ekomuzeum to także okazja do spotkania z pasjonatami, którzy nie tylko opowiadają o swojej działalności, prezentują niezwykle wyroby ale też uczą jak można je zrobić samemu. Ekomuzeum Doliny Karpia to szeroka oferta edukacyjna w aspekcie kulturowym (warsztaty rękodzielnicze, warsztaty kulinarne), przyrodniczym (spływy kajakowe, wycieczki ornitologiczne, wizyty w gospodarstwach rybackich, warsztaty pszczelarskie) i historycznym (wizyty w izbach regionalnych, muzeach, galeriach sztuki). Ekomuzeum promuje tradycyjne lokalne produkty wykonane w sposób przyjazny dla środowiska i jest zaangażowane w edukację regionalną w szkołach. Opiera się na współpracy różnych podmiotów: organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, przedsiębiorców, osób prywatnych i jest koordynowane przez Stowarzyszenie Dolina Karpia, które jest Lokalną Grupą Działania.

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca	Anna Świątek
Stanowisko	Koordinator
Kontakt	dyrektor@dolinakarpia.org
Liczba członków zespołu ekomuzeum	40 Ekomuzeum ma formę partnerstwa 40 członków, którymi są organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy/firmy, instytucje, osoby indywidualne. Osoby zaangażowane w Ekomuzeum są pracownikami lub wolontariuszami w wyżej wymienionych podmiotach. Ekomuzeum nie posiada osobowości prawnej i nie może zatrudniać pracowników ani korzystać z wolontariuszy.

Kwalifikacje/szkolenia członków zespołu

- Chemia,
- Rozwój lokalny,
- Promocja i zarządzanie lokalnym dziedzictwem,
- Zarządzanie projektami,
- Turystyka,
- Partnerstwo,
- Marketing,
- Media społeczne

Ponadto członkowie zespołu Ekomuzeum mają kwalifikacje w dziedzinach: sztuki piękne, zootechnika, pedagogika.

1.3. Szkolenia

Tworzenie Ekomuzeum Doliny Karpia opierało się na procesie, który został zapoczątkowany serią szkoleń. Służyły one zapoznaniu lokalnych interesariuszy z koncepcją i metodyką a także przykładami ekomuzeów działających z powodzeniem oraz mającym wpływ na ochronę i zachowanie lokalnego dziedzictwa. Szkolenia obejmowały moduły niezbędne do zaprojektowania i zaplanowania wdrożenia koncepcji ekomuzeum, takie jak inwentaryzacja zasobów lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, identyfikacja potencjalnych partnerów (członków), koncepcja ekomuzeum i model działania (zarządzanie, komunikacja, wizualizacja, odbiorcy, współpraca wewnętrzna i zewnętrzna). Ekomuzeum nie jest wizją jednej osoby czy organizacji (lidera) ale zostało zaprojektowane podczas warsztatów interpersonalnych i jest wynikiem zderzenia różnych pomysłów i podejść. Opiera się także na podejściu partycypacyjnym, które przekłada się na model jego zarządzania. Wizyty studyjne odegrały znaczącą rolę w lepszym zrozumieniu, czym jest ekomuzeum i jak może zajmować się interpretacją lokalnego dziedzictwa, były one dobrym źródłem inspiracji. Członkowie ekomuzeum potrzebowali i nadal potrzebują szkoleń i eksperckich konsultacji w rozwoju i poprawie metod edukacyjnych do upowszechnienia wiedzy na temat dziedzictwa i unikatowych umiejętności, komunikacji, wykorzystania nowych technologii, dotarcia do różnych grup odbiorców. Członkowie Ekomuzeum mają regularne spotkania i potrzeby szkoleniowe są stale monitorowane.

Przykłady szkoleń oferowanych przez Ekomuzeum

SZKOLENIE	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Rozwój ekomuzeum	Szkolenie obejmowało wprowadzenie do ekomuzeologii, przykłady i dobre praktyki, identyfikację zasobów i ocenę potencjału regionu, lokalnego dziedzictwa, projektowanie i planowanie ekomuzeum (zarządzanie i system wizualizacji).	X	X
Rozwój ekomuzeum	Szkolenie dotyczyło identyfikacji partnerów Ekomuzeum, mechanizmów of partycypacji, wypracowania koncepcji Ekomuzeum i założeń do modelu działania, programu rozwoju Ekomuzeum.	X	X
Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk	Wizyta studyjna do Ekomuzeum "Wrzosowa Kraina" służyła zapoznaniu się i wymianie dobrych praktyk w działaniu, zarządzaniu i komunikacji w ekomuzeum.	X	X
Zarządzanie i komunikacja w ekomuzeum	Szkolenie skupiało się na metodach zarządzania lokalnymi organizacjami turystycznymi, promocją wewnętrzną i zewnętrzną ekomuzeum w oparciu o Lokalną Organizację Turystyczną (organizacje o szczególnym statusie)	X	X
Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk	Wizyta studyjna do Ekomuzeum "Gościniec 4 Żywiołów" była okazją do wymiany dobrych praktyk w zakresie działania, zarządzania i komunikacji w ekomuzeum i wzajemnej inspiracji.	X	X
Wymiana doświadczeń i dobrych praktyk	Wizyta studyjna do przedsięwzięcia podobnego do ekomuzeum Lokalnej Grupy Działania Zeitkultur Oeststeirisches Kernland w Austrii służyła wymianie dobrych praktyk w działaniu, zarządzaniu i komunikacji w ekomuzeum i poznanie nowych rozwiązań i podejść.	X	X
Promocja ekomuzeum	Warsztaty poświęcone wypracowywaniu pakietów turystycznych ekomuzeum.	X	X
Rozwój ekomuzeum	Dotowanie przygotowania ofert ekomuzeum o rozwoju punktów ekomuzealnych w oparciu o środki z UE.	X	X
Rozwój ekomuzeum	Szkolenie dotyczące prowadzenia gospodarstw agroturystycznych i rozwój ofert opartych na lokalnych zasobach.	X	X
Przemysł kreatywny	Rozwój ofert turystycznych i edukacyjnych, komunikacja i współpraca z wykorzystaniem metod przemysłu kreatywnego.	X	X

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Rozwój ofert turystycznych i edukacyjnych	Wsparcie indywidualne w celu poprawy metod dostarczania wiedzy i umiejętności związanych z lokalnym dziedzictwem	Doradztwo eksperta w punktach ekomuzealnych (stacjonarnie)	X	X
Dostarczanie usług do sprofilowanych grup odbiorców	Szkolenia mające na celu rozwój wiedzy i umiejętności dotyczących lepszego przygotowania usług sprofilowanych do różnych grup odbiorców, np. seniorów, dzieci, młodzieży	Wszystkie	X	X
Wizyta studyjna do Ekomuzeum "Dziedziny Dunajca"	Wizyta studyjna do Ekomuzeum "Dziedziny Dunajca" w celu wymiany dobrych praktyk w działaniu, zarządzaniu i komunikacji w ekomuzeum i do wzajemnej inspiracji.	Wszystkie	X	X
Media społeczne	Szkolenie służące podniesieniu umiejętności w wykorzystaniu mediów społecznościowych (FB, Instagram) w komunikacji	Wszystkie	X	X
Nowe technologie	Szkolenie mające na celu dostarczenie wiedzy dotyczącej nowych technologii przydatnych w prezentacji i promocji dziedzictwa.	Wszystkie	X	X

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Partnerstwo różnych podmiotów (instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, osoby indywidualne). Ekomuzeum jest koordynowane przez Stowarzyszenie Doliny Karpia, które działa jako Lokalna Grupa Działania.
Własność	Nie ma jednego właściciela. Koordynatorem jest organizacja pozarządowa, własność poszczególnych punktów ekomuzealnych jest mieszana.
Status oficjalny	Ekomuzeum nie ma specjalnego status prawnego. Działa w formie partnerstwa na podstawie podpisanych deklaracji członkowskich i regulaminu. Izby regionalne (mini-muzea) są członkami i partnerami Ekomuzeum.
Roczny budżet	Nie ma stałego rocznego budżetu, oparty na projektach, zależy od sytuacji.

Jako że Ekomuzeum opiera się n partnerstwie różnych podmiotów I osób indywidualnych nie ma ono wspólnego rocznego budżetu. Przychody Ekomuzeum mogą mieć dwojaką formę 1) przychody organizacji koordynującej, 2) przychody poszczególnych punktów Ekomuzeum.

1. Przychody Stowarzyszenia Dolina Karpia opiera się na projektach. Stowarzyszenie jest aktywne na polu fundraisingu zarówno na poziomie krajowym jak i międzynarodowym. Pozyskiwane środki są inwestowane w rozwój Ekomuzeum, szczególnie we wzmacnianie współpracy i oddziaływania (komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna, zarządzanie, wspólne wydarzenia). Działania obejmują organizację festiwali, wizyt studyjnych, szkoleń, konferencji, spotkań członków Ekomuzeum, współpracę z innymi ekomuzeami i zewnętrznymi, instytucjami, organizacjami i firmami, przygotowanie materiałów promocyjnych i edukacyjnych (map, ulotek, paszportów turystycznych, administrowanie stroną www i aplikacją mobilną), marketing (platforma sprzedażowa obejmująca warsztaty artystyczne, rękodzielnicze, czy kulinarne, wycieczki edukacyjne). Ponadto Stowarzyszenie Dolina Karpia jest organizacją grantową i członkowie Ekomuzeum mogą realizować działania na rzecz ochrony i upowszechnienia dziedzictwa, ulepszyć swoje usługi w zakresie turystyki i edukacji korzystając z grantów. Fundusze pozyskane przez Stowarzyszenie są wykorzystywane do rozwijania systemu skutecznej i sprawnej współpracy i zagwarantowania jakości ochrony dziedzictwa i usług turystycznych i edukacyjnych, których podstawę stanowią zasoby lokalnego dziedzictwa oraz dotarcie do ich odbiorców.
2. Przychody poszczególnych punktów Ekomuzeum pochodzą głównie ze sprzedaży usług turystycznych i edukacyjnych w formie warsztatów artystycznych, rękodzielniczych i kulinarnych, wycieczek edukacyjnych, odwiedzania izb regionalnych i galerii, sprzedaży produktów lokalnych. Ofercie Ekomuzeum towarzyszą usługi noclegowe w szczególnych miejscach (gospodarstwach agroturystycznych i pensjonatach) czy degustacja potraw lokalnej kuchni. Specjalne miejsce w Ekomuzeum zajmuje oferta degustacji różnych potraw z wyjątkowego królewskiego karpia zatorskiego.

Członkowie Ekomuzeum rozważają możliwość wprowadzenia niewielkiej sumy w formie składki członkowskiej, żeby zapewnić fundusze na pokrycie podstawowych potrzeb Ekomuzeum.

3. Partycypcja Społeczna

Ekomuzeum działa jako partnerstwo międzysektorowe otwarte na nowych partnerów. Wszyscy partnerzy podpisali deklarację członkowską i działają w oparciu o wspólnie ustalony regulamin, którego podstawę stanowią zasady demokratyczne. Ekomuzeum jest koordynowane przez Stowarzyszenie Dolina Karpia, jednakże decyzje strategiczne są podejmowane razem, głównie podczas regularnie organizowanych spotkań. Ekomuzeum jest partnerstwem niezależnym, ale utrzymuje relacje z samorządem lokalnym. Organizuje różne wydarzenia dla lokalnej społeczności, jest zaangażowane w edukację regionalną (dotyczącą wartości lokalnego dziedzictwa, wiedzy na temat historii, tradycji, kultury i gospodarki regionu) dla dzieci i młodzieży. Ekomuzeum współpracuje z lokalnymi organizacjami i sprzyja dialogowi między różnymi grupami społecznymi. Ekomuzeum włącza turystów do udziału w lokalnej i regionalnej kulturze, promuje przyrodę, historię i tradycje poprzez organizację warsztatów (np. wyrobu tradycyjnych potraw, ceramiki), zwiedzanie izb regionalnych i galerii z przewodnikiem, przyrodnicze wycieczki edukacyjne, praktyczne lekcje i wykłady (hodowla karpia, pszczelarstwo, życie pszczoł, historia i tradycje regionalne), prezentację gospodarstw rybackich. Dla osób zainteresowanych pogłębieniem wiedzy na temat ekomuzeum i metod stosowanych do ochrony i prezentacji lokalnego dziedzictwa Ekomuzeum organizuje wizyty studyjne. Ekomuzeum współpracuje z biurami podróży i innymi przedsięwzięciami (np. parkami rozrywki), działającymi na tym obszarze w celu dotarcia do odbiorców, oferując możliwość lepszego poznania regionu, jego historii, tradycji, kultury w interaktywny sposób.

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane

55 000

Liczba członków lokalnej ludności zaangażowanych w ekomuzeum

Mieszkańcy siedmiu gmin

Sposoby uczestnictwa

Ekomuzeum działa na terenie siedmiu gmin i składa się z 40 punktów prowadzonych przez przedstawicieli lokalnych społeczności (osoby indywidualne, przedsiębiorcy, NGOs i instytucje publiczne). Tworzą oni partnerstwo koordynowane przez jedną organizację (Stowarzyszenie Dolina Karpia). Partnerstwo opiera się na demokratycznych zasadach (zgodnie z przyjętym regulaminem) – wszystkie strategiczne decyzje są podejmowane podczas spotkań członków Ekomuzeum (planowanie, przyjmowanie nowych członków, komunikacja, promocja, współpraca). Większość realizowanych na rzecz Ekomuzeum projektów jest zainicjowana przez koordynatora, który jest też z reguły odpowiedzialny za zarządzanie projektem. Ekomuzeum jest otwarte na nowych członków, ale muszą oni spełnić przyjęte kryteria. Ekomuzeum utrzymuje kontakty z władzami lokalnymi, informuje o swoich działaniach i doradza (np. w sprawie nowej infrastruktury). Jest zaangażowane w edukację regionalną dzieci i młodzieży poprzez przygotowanie i wdrożenie programów edukacyjnych dotyczących historii, tradycji, kultury, gospodarki, szczególnie wielowiekowej hodowli karpia – organizuje praktyczne lekcje, warsztaty, wycieczki edukacyjne czy konkursy. W wydarzeniach organizowanych przez Stowarzyszenie dolina Karpia wspólnie z członkami Ekomuzeum uczestniczą mieszkańcy. Członkowie Ekomuzeum są aktywni w swoich wioskach i gminach, upowszechniają wiedzę dotyczącą lokalnych wartości, pozyskują wiadomości na temat lokalnego dziedzictwa od różnych grup w drodze dialogu (seniorzy, instytucje, specjaliści różnych dziedzin, lokalni pasjonaci, artyści, rękodzielnicy niezrzeszeni w Ekomuzeum). Ponadto, Ekomuzeum zaprasza mieszkańców do udziału w różnych przedsięwzięciach, np. do tworzenia questów (zabawy w poszukiwanie skarbu, służącej poznawaniu lokalnego dziedzictwa).

3.2. Środowisko społeczne

Liczba odwiedzających z terenu/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane	Dzieci z 35 lokalnych szkół (ca 750) na rok, lokalni liderzy, członkowie lokalnej społeczności (500)
Liczba odwiedzających z zagranicy	1000

Formy zaangażowania

Ekomuzeum Doliny Karpia stwarza różne możliwości odwiedzenia swojego obszaru. Oferta ma charakter partycypacyjny – punkty ekomuzealne są prowadzone w głównej mierze przez pasjonatów, którzy proponują różne formy aktywności. Są to osoby otwarte na kontakt, dostarczające informacji, dzielące się wiedzą i umiejętnościami. Najbardziej popularne są warsztaty (np. tworzenia świeczek z wosku, przygotowania tradycyjnych potraw, ceramiczne, artystyczne), wizyty z przewodnikiem po izbach regionalnych i galeriach, przyrodnicze wycieczki edukacyjne, praktyczne lekcje i pogadanki (np. na temat hodowli karpia, pszczelarstwa, życia pszczół, historii), prezentacje gospodarstw rybackich. Jako że ekomuzea nie są wciąż w Polsce zbyt popularną formą ochrony i prezentacji dziedzictwa Ekomuzeum Doliny Karpia organizuje izyty studyjne dla osób i grup zainteresowanych utworzeniem i rozwijaniem ekomuzeum w swoim regionie Ekomuzeum dostarcza pełnej informacji na temat swojego powstania i rozwoju krok po kroku, przedstawiając przykłady działań, które się sprawdziły i takich, które były nietrafione, sukcesy i porażki. Ekomuzeum współpracuje z biurami podróży i innymi przedsięwzięciami (np. parkami rozrywki) działającymi w regionie w celu lepszego dotarcia do odbiorców i ofertą poznania regionu, jego historii, tradycji kulturowych w interaktywny sposób.

3.3. Analiza strony www

Typ interwencji możliwy za pośrednictwem strony internetowej

Tylko informacje	Możliwość zasugerowania działań	Skargi i zażalenia	Zakup biletów	Otwarty dostęp po zarejestrowaniu się
Podstawą są informacje	Pakiety turystyczne Sugerowane wydarzenia	Nie	Nie	Nie

Rodzaje dostępnych propozycji

Sugerowanie celów ekomuzeum	Kwestie funduszy	Kwestie planowania	Kwestie dostępności
X		(Kalendarz wydarzeń)	X

Jakość informacji zwrotnej

Potwierdzenie otrzymania maila jest wysyłane	Propozycje są dyskutowane na poziomie zarządu ekomuzeum	Efekty dyskusji są przesyłane
	X	X

Strona [www Ekomuzeum Doliny Karpi](#) powstała w roku 2014. Jest to typowa strona informacyjna, przygotowana w języku polskim. Można się z niej dowiedzieć, co to jest ekomuzeum, czym jest Ekomuzeum Doliny Karpi, jak zostało założone i jak działa. Znaczną część strony stanowią opisy miejsc, które można odwiedzić w ramach ekomuzeum. Każdy punkt ekomuzealny ma osobną informację, opis oferty, warunki korzystania podczas odwiedzin (np. w przypadku, kiedy trzeba się wcześniej umówić). Punkty ekomuzealne są podzielone na kategorie, które uwzględniają charakter miejsca i rodzaj usług, z jakich można skorzystać (np. warsztaty, lokalna kuchnia, lekcje w przyrodzie). Każda kategoria jest zilustrowana ikonką. Punkty wielofunkcyjne mają więcej niż jedną ikonkę. Strona www jest powiązana z aplikacją mobilną, co ułatwia poruszanie się po ekomuzeum. Strona nie umożliwia komunikacji dwustronnej z odbiorcami. Jedynym interaktywnym narzędziem jest planner, który umożliwia zaprojektowanie wizyty w Ekomuzeum. Strona nie jest podlinkowana do mediów społecznościowych, ale jest powiązana z główną stroną Doliny Karpi. Strona nie posiada widocznego licznika gości. Słabą stroną strony jest mapa, która nie działa właściwie i brak konkretnych propozycji pobytu w Ekomuzeum (pakietów turystycznych, oferty edukacyjnej) Silną stroną są profesjonalne fotografie.

4. Innowacje i badania

Innowacja w ekomuzeum jest rozumiana jako nowe podejście, metoda, sposób działania, który nie był wcześniej stosowany przez lokalną społeczność, przynosi nowe rozwiązania, zmianę w określonym obszarze i wnosi wartość dodaną do dotychczasowej rutyny.

Ekomuzeum jako takie może być uważane za innowację nie tylko dlatego, że nie było dotąd ekomuzeum w regionie, ale przede wszystkim dlatego, że tego typu partnerstwo ludzi i instytucji nie było zaangażowane w ochronę i zachowanie dziedzictwa, i jest to pierwsze wspólne działanie na taką skalę w regionie. Tworzenie ekomuzeum krok po kroku opierało się na licznych dyskusjach dotyczących zasobów dziedzictwa, historii, legend, tradycji, w tym gospodarki rybackiej i hodowli karpia, i wyjątkowych wartości regionu, które powinny być chronione i zachowane. Dla społeczności, w których jedynie instytucje publiczne były odpowiedzialne za ochronę dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, zaangażowanie indywidualnych osób, organizacji i przedsiębiorców do współodpowiedzialności i przyczyniania się do ochrony dziedzictwa jest wielką zmianą. Wzmacniają to demokratyczne zasady, które stanowią podstawę zarządzania Ekomuzeum.

Ekomuzeum sprzyja rozwojowi ekonomii społecznej poprzez generowanie możliwości organizacji odpłatnych warsztatów i sprzedaży lokalnych produktów dla osób odwiedzających ekomuzeum i zdobywania tym sposobem środków na realizację celów statutowych.

System edukacji formalnej zakłada obowiązek prowadzenia w szkołach edukacji regionalnej dotyczącej historii i kultury, jednak szkoły z trudem go wypełniają. Ekomuzeum wypełnia tę lukę i przygotowuje wspólnie ze Stowarzyszeniem Doliny Karpia oryginalny program edukacyjny obejmujący wiedzę i praktyczne warsztaty w punktach ekomuzealnych w celu pogłębienia wiedzy teoretycznej i nauki tradycyjnych umiejętności.

Ekomuzeum Doliny Karpia wdraża i promuje questy (zabawy w formie poszukiwania skarbów, która umożliwia samodzielne odkrywanie dziedzictwa miejsca). Questy są przygotowywane w partycypacyjny sposób – przedstawiciele lokalnej społeczności są zaangażowani do ustalenia narracji i wspólnie pracują nad nią. Za każdym razem warsztat questowy zaczyna się od dyskusji dotyczącej wartości lokalnego dziedzictwa i jest to bardzo istotna jego część. Questy są dostępne w formie drukowanych ulotek lub w wersji pdf na stronie www (np. www.bestquest.pl). Questy są łatwym i skutecznym sposobem prowadzenia dialogu na temat dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego (materialnego i niematerialnego) i jego nieprzemijających wartości dla lokalnej społeczności oraz popularyzowania go.

Punkty ekomuzealne mogą uzyskać wsparcie w ramach regionalnego systemu marki i skorzystać z promocji pod marką parasolową (Dolina Karpia). Marka gwarantuje jakość, związki ze specyficzną kulturą regionu, wykorzystanie lokalnych zasobów (np. surowca) i przyjazność dla środowiska. Marka lokalna obejmuje lokalne produkty, usługi i inicjatywy zakorzenione w dziedzictwie, przynosi prestiż i stanowi powód do dumy. Przynosi ona także zmianę w sposobie percepcji lokalnych wartości i staje się bodźcem do ich ochrony.

Ekomuzeum nie prowadzi badań, ani w organizacji koordynującej ani wśród partnerów nie ma naukowców, ponadto Ekomuzeum w zasadzie nie współpracuje z żadną instytucją badawczą. Wyjątek stanowi krótkotrwała współpraca z Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie, podczas której studenci analizowali ofertę ekomuzealną i sposoby dotarcia do odbiorców.

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Liczba Celów Zrównoważonego Rozwoju, które są 9
uwzględnione w działaniach ekomuzeum

Preferencyjne Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) 4, 12, 14, 15, 17

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG	REZULTAT
Działania stałe	Materiały edukacyjne są regularnie przygotowywane i rozpowszechniane w celu podniesienia wiedzy i rozumienia lokalnej historii, kultury, tradycyjnych zawodów, przyrody. Program lekcji dotyczących lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego został przygotowany i zastosowany we współpracy z 35 szkołami z regionu.	4 Edukacja dobrej jakości	Dzieci z regionu stale podnoszą wiedzę na temat dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego i czują dumę z miejsca, w którym mieszkają. Znają lepiej historię i mają możliwość zdobycia wyjątkowych umiejętności.
Działania stałe	Ekomuzeum promuje lokalne produkty – wytwarzane zgodnie z tradycyjnymi technologiami, z wykorzystaniem lokalnych surowców w sposób przyjazny dla środowiska. Pozwala poznać technologie i procesy produkcji. Dzięki ekomuzeum można poznać zrównoważoną gospodarkę rybacką i tradycyjne gatunki karpia, których korzenie sięgają XIII w.	12 Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja	Zarówno wewnątrz jak i zewnątrz goście Ekomuzeum kupują świadomie lokalne produkty (sztuki, rękodzieła, spożywcze, szczególnie karpia) i poznają technologię i proces produkcji.
Działania stałe	Ekomuzeum organizuje wycieczki przyrodnicze (np. obserwowanie ptaków, questy), które pozwalają poznać lokalną florę i faunę, i uwrażliwić na potrzeby środowiska i ochrony zagrożonych gatunków. Stawy są doskonałym miejscem do poznania życia w wodzie i zrównoważonego, tradycyjnego rybactwa	14 Życie pod wodą, 15 Życie na lądzie	Zarówno wewnątrz jak i zewnątrz goście Ekomuzeum poznają lokalną florę i faunę, i są bardziej świadomi potrzeby ich ochrony. Lepsza znajomość specyficznej flory i fauny sprzyja odczuwaniu dumy z regionu.
Działania stałe	Ekomuzeum działa w oparciu o zasady partnerskie. Wzmacnia współpracę lokalną i więzi społeczne. Ludzie znają lepiej lokalne zasoby i dziedzictwo i budują wspólną odpowiedzialność za ochronę lokalnych i regionalnych wartości.	17 Partnerstwa na rzecz realizacji celów	Lepsza współpraca różnych instytucji i grup społecznych, większa liczba wspólnych przedsięwzięć, mających na celu ochronę, zachowanie i prezentację lokalnego dziedzictwa.

Kiedy Ekomuzeum było tworzone nie analizowano Celów Zrównoważonego Rozwoju i nie były one uwzględnione w tym procesie. Najważniejsze dla lokalnych społeczności i zaangażowanych osób było postawienie celów zorientowanych na kwestie ochrony, zrównoważonego wykorzystania dziedzictwa i rozwiania na jego bazie turystyki poznawczej. Jednakże zasady i wartości, które Ekomuzeum szanuje są zgodne z częścią Celów Zrównoważonego Rozwoju. Najbardziej adekwatne cele, które są zbieżne z celami Ekomuzeum Doliny Karpia to: 4 Edukacja dobrej jakości, 12 Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja, 14 Życie pod wodą, 15 Życie na lądzie, 17 Partnerstwa na rzecz realizacji celów. Ekomuzeum uwzględnia te cele w swojej codziennej działalności a nie poprzez wdrażanie specyficznych projektów. Inwestuje w edukację na wysokim poziomie dotyczącą lokalnego i regionalnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w aspekcie materialnym i niematerialnym, przyczyniając się do uzupełnienia edukacji formalnej. Promuje zrównoważone metody wytwarzania produktów, wykorzystujące tradycyjne technologie, pozwala poznać proces produkcyjny i wspiera produkty wytworzone w sposób przyjazny dla środowiska, z wykorzystaniem lokalnych surowców, prezentuje lokalne umiejętności i tradycje, a także twórczą modyfikację tradycji dostosowaną do obecnych potrzeb (wzornictwo, funkcje). Promuje wiedzę na temat lokalnej flory i fauny poprzez organizację wycieczek edukacyjnych i podnosi świadomość wartości lokalnej przyrody i potrzeby jej ochrony i zachowania. Od samego początku Ekomuzeum rozwija współpracę w oparciu o zasady partnerstwa i mechanizmów demokratycznych tak, aby wszyscy

partnerzy mieli realny wpływ na jego działanie. Dodatkowo, Ekomuzeum sprzyja aktywnemu stylowi życia poprzez tworzenie szlaków rowerowych i Nordic Walking, którymi można przemieszczać się pomiędzy punktami ekomuzealnymi (3 Dobre zdrowie i dostatek).

6. COVID-19

Punkty ekomuzealne oferują bezpośredni kontakt pomiędzy odwiedzającymi a osobami tworzącymi poszczególne punkty – jest to kluczowe podejście – uczenie przez doświadczenie i zdobywanie wiedzy i umiejętności bezpośrednio od lokalnych artystów, rękodzielników, przewodników przyrodniczych, kucharzy, pasjonatów podczas warsztatów, wycieczek, wizyt z przewodnikiem, lekcji, prelekcji. Przez to, COVID-19 musiał mieć wpływ na działanie Ekomuzeum i dostępność jego oferty. Restrykcje narzucone przez władze w niektórych przypadkach kompletnie uniemożliwiły lub znacząco utrudniły funkcjonowanie (restauracje były zamknięte lub mogły działać na bardzo ograniczoną skalę – dla mniejszej liczby gości, szkoły przez długi czas działały zdalnie, wycieczki edukacyjne zostały zawieszony). W najbardziej restrykcyjnym czasie (znaczny wzrost zachorowań) turystyka była dopuszczona tylko w ograniczonym zakresie. Dotknęło to w szczególności turystyki dla zorganizowanych grup. Niektóre miejsca były dostępne dla indywidualnych gości (izby regionalne, pasieki, wydarzenia na wolnym powietrzu). Część punktów miała ofertę on-line. Lokalne produkty były dystrybuowane pocztą. Ekomuzeum nie wypracowało jednak szczególnych rozwiązań w związku z COVID-19. Przyjęło taktykę działania w okresach braku/niskich restrykcji (od wczesnej wiosny do późnej jesieni) i ograniczonego działania w pozostałych okresach.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej.
Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją
Creative Commons Attribution 4.0 International.

1. Dane Ekomuzeum

Nazwa Ekomuzeum

Ekomuzeum
Dziedziny Dunajca

Data utworzenia

15 marca 2019

Adres

ul. Hubka 1 34-436
Maniowy and OSP
Mizerna 34-440
Kluszkowce

Telefon

+48 512 858 176

1.1. Opis Ekomuzeum

Ekomuzeum jest zlokalizowane na styku trzech obszarów kulturowych: Pienin, Podhala i Spiszu w polskiej części Karpat (obejmuje trzy gminy polskie i jedną słowacką). Obszar jest bogaty w zasoby dziedzictwa trzech grup górali, które konkurowały ze sobą przez wieki. Historia ta leży u podstaw korzeni bogactwa i różnorodności lokalnego dziedzictwa materialnego (np. architektura, krajobraz kulturowy, stroje ludowe) i niematerialnego (np. gwara, zwyczaje, muzyka, tańce, legendy). Między grupami górali w zasadzie nie było współpracy. Gminy miejscowe mają ograniczone możliwości, żeby zadbać dostatecznie o zachowanie dziedzictwa i włączenie jego zasobów do rozwoju lokalnego.

W roku 2019 Ekomuzeum „Dziedziny Dunajca” zostało utworzone. Składa się na nie 35 obiektów. Ekomuzeum powstało, żeby zwiększyć współpracę lokalnych interesariuszy w celu zachowania i promocji lokalnego dziedzictwa w oparciu o oddolną inicjatywę obywatelską.

Partnerzy wypracowali wspólną ofertę turystyczną dostosowaną do różnych grup. Obejmuje ona warsztaty artystyczne, rękodzielnicze i kulinarne (tworzenie zabawek z siana, tradycyjnych dywaników, kwiatów z bibuły, szydełkowe, pieczenia chleba i tradycyjnych moskoli, tańców lokalnych, zbierania i wykorzystania ziół miejscowych), poznania walorów lokalnej przyrody i kultury podczas wędrowek, wycieczek rowerowych lub kajakowych, czy przejażdżek fasiągiem czy kuligiem, smakowania przysmaków lokalnej kuchni czy doświadczenia napadu zbójnickiego.

Ekomuzeum jest koordynowane przez lokalną organizację Stowarzyszenie Sprężyna – Centrum Edukacji Nieformalnej.

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca	Natalia Niemiec
Stanowisko	Koordinator
Kontakt	ngo.spring@gmail.com
Liczba członków zespołu ekomuzeum	33

Kwalifikacje/szkolenia członków zespołu

- Historia sztuki
- Specjaliści w regionalizmie (instruktorzy tańca i gwary)
- Artyści i rękodzielnicy
- Animatorzy kultury
- Project management
- Fizjoterapia, hipoterapia
- Przewodnictwo, gawędziarstwo (storytelling)

Poza tym członkowie Ekomuzeum posiadają wiedzę lokalną i regionalną (historia, tradycje kulturowe, flora (i wykorzystanie roślin np. w ziołolecznictwie i kuchni) i fauna, lokalna kuchnia. Część z nich posiada wiedzę i umiejętności społeczne, w tym: zarządzanie konfliktem, zarządzanie zespołem (proces grupowy), komunikacja: kampanie promocyjne (np. w mediach społecznościowych) i współpraca z mediami. Istotne kompetencje i doświadczenie związane jest z obsługą klienta, organizacją wydarzeń (koncertów, gal, pikników, wystaw, konkursów, festiwali i wizyt studyjnych) oraz organizacją wycieczek i rajdów (kajakowych, rowerowych, pieszych). Jedną z osób ukończyła Wyszehradzką Akademię Zarządzania Kulturą.

1.3. Szkolenia

Ekomuzeum było tworzone w sposób partycypacyjny i reprezentuje oddolne podejście. Na początku potencjalni partnerzy byli zapraszani do udziału w spotkaniach/warsztatach w celu zapoznania ich z wiedzą na temat koncepcji ekomuzeum, metodyki jego tworzenia i dobrymi praktykami. Służyły one też identyfikacji zasobów lokalnego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, i potencjalnych partnerów. Podczas warsztatów wypracowano koncepcję Ekomuzeum „Dziedziny Dunajca” w zakresie zasięgu terytorialnego zarządzania, modelu działania, zawartości merytorycznej i metod edukacyjnych związanych z dziedzictwem, komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej. Warsztaty pozwoliły na zdiagnozowanie potrzeb edukacyjnych członków Ekomuzeum, które są niezbędne do poprawy działania. Dzięki sporządzonej diagnozie przeprowadzony został zestaw szkoleń dotyczących: aktywizacji i angażowania ludzi do działania, współpracy i partnerstwa międzysektorowego, i komunikacji, ze szczególnym uwzględnieniem mediów społecznościowych. Ważną rolę w kształtowaniu Ekomuzeum odegrała seria wizyt studyjnych organizowanych dla różnych grup interesariuszy do Ekomuzeum Doliny Karpia. Obecne potrzeby szkoleniowe zostały zidentyfikowane podczas spotkania w grudniu 2021 i obejmują one: miejscowa przyroda i krajobraz, kultura trzech grup górali karpaccy (w tym warsztaty z tańca, pieśni, gwary), przemysł kreatywny (w celu zastosowania bardziej innowacyjnych narzędzi i metod) i komunikacji opartej na nowych technologiach. Członkowie i partnerzy Ekomuzeum wskazali potrzeby szkoleniowe w zakresie innowacyjnych metod komunikacyjnych i podniesienia wiedzy na temat przyrody, historii i kultury.

Przykłady szkoleń oferowanych przez Ekomuzeum

SZKOLENIE	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Rozwój ekomuzeum	Szkolenie obejmowało wprowadzenie do ekomuzeologii, przykłady i dobre praktyki, identyfikację zasobów lokalnego dziedzictwa i potencjału regionu, projektowanie i planowanie (zarządzanie i system wizualizacji).	X	X
Rozwój ekomuzeum	Szkolenie dotyczyło identyfikacji partnerów Ekomuzeum, mechanizmów partycypacji, wypracowania koncepcji Ekomuzeum i założeń operacyjnych, programu rozwoju Ekomuzeum.	X	X
Identyfikacja zasobów lokalnego dziedzictwa	Identyfikacja zasobów lokalnego dziedzictwa miała formę indywidualnych spotkań z osobami zajmującymi się przyrodą i dziedzictwem kulturowym (materialnym i niematerialnym) z trzech subregionów: Pienin, Podhala i Spisza. Miały one na celu przyjrzenie się potencjalnym miejscom oraz uzgodnienie zmian celem poprawy metod prezentacji dziedzictwa. Spotkania zostały przeorwadzone przez eksperta i przyczyniły się wzbogacenia oferty Ekomuzeum i dodanie nowych miejsc i obiektów oraz włączenie nowych osób.	X	X
Wymiana doświadczeń dobrych praktyk	Trzy wizyty studyjne do Ekomuzeum Doliny Karpia służyły zdobyciu wiedzy i wymianie dobrych praktyk w zakresie działania, zarządzania i komunikacji w ekomuzeum i funkcjonowania indywidualnych miejsc.	X	X
Aktywizacja społeczna	Warsztat służył rozwijaniu lepszego zrozumienia mechanizmów aktywizacji i angażowania różnych grup społecznych do współpracy. Było ono skierowane do przedstawicieli trzech obszarów kulturowych Ekomuzeum: Pieniny, Podhale, Spisz.	X	X
Sieciujące wizyty studyjne	Organizacja czterech sieciujących wizyt studyjnych do miejsc i obiektów związanych z lokalnym dziedzictwem miała na celu poprawę wiedzy na temat lokalnej historii, kultury i przyrody i miejsc będących częścią Ekomuzeum. Wizyty miały się przyczynić do tworzenia sieciowej oferty Ekomuzeum oraz podnoszenia świadomości dotyczącej różnych aspektów dziedzictwa, charakterystycznego dla trzech obszarów kulturowych. Ekspert ds. ekomuzeum wspierał projektowanie lepszej oferty turystyczno-edukacyjnej i metod prezentacji żywego dziedzictwa.	X	X
Partnerstwo międzysektorowe, współpraca i komunikacja społeczna	Szkolenie dostarczyło wiedzy i umiejętności przydatnych w rozwijaniu partnerstwa, sprawnego i skutecznego współdziałania i roli poszczególnych partnerów. Jego celem była poprawa wewnętrznej komunikacji w Ekomuzeum, które ma strukturę partnerstwa	X	X
Nowoczesne narzędzia komunikacji	Szkolenie służyło rozwojowi umiejętności praktycznych w zakresie komunikacji zewnętrznej, w tym media społecznościowe. Uczestniczyli w nim członkowie Ekomuzeum.	X	X

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Nowoczesne metody komunikacji w mediach społecznościowych	Celem dwóch szkoleń ma być podniesienie wiedzy i umiejętności u członków i partnerów Ekomuzeum w obszarze innowacyjnych narzędzi komunikacji online i programów umożliwiających lepszą promocję działań w obszarze dziedzictwa i jego materialnych i niematerialnych wartości (FB, Instagram, Canva, Wordpress, Kahoo, Mobirise, Pixabay, Logomaster, Gimb etc.)	Wszystkie	X	X
Przyroda i kultura Pienin, Podhala i Spisza	Celem serii szkoleń i warsztatów ma być pogłębienie u członków i partnerów Ekomuzeum wiedzy na temat przyrody, historii, zróżnicowanych tradycji kulturowych Pienin, Podhala i Spisza. W efekcie Ekomuzeum będzie lepiej przygotowane do przekazywania treści edukacyjnych.	Warsztaty	X	X

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Partnerstwo różnych podmiotów (instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, osoby indywidualne). Ekomuzeum jest koordynowane przez Stowarzyszenie Sprężyna – Centrum Edukacji Nieformalnej.
Własność	Nie ma jednego właściciela. Koordynatorem jest organizacja pozarządowa, własność poszczególnych punktów ekomuzealnych jest mieszana.
Status oficjalny	Ekomuzeum nie ma specjalnego status prawnego. Działa w formie partnerstwa na podstawie podpisanych deklaracji członkowskich i regulaminu. Izby regionalne (mini-muzea) są członkami Ekomuzeum.
Roczny budżet	Stały roczny budżet wynosi 850 euro i pochodzi ze składek członkowskich (członków Ekomuzeum). Poza tym Ekomuzeum działa w oparciu o projekty.

Zagwarantowanie stabilności finansowej jest wielkim wyzwaniem dla Ekomuzeum „Dziedziny Dunajca”, które jest oddolną inicjatywą i nie ma zapewnionego rocznego budżetu na pokrycie kosztów operacyjnych.

- Fundusze na pokrycie niewielkich i bieżących kosztów Ekomuzeum pochodzą ze składek rocznych członków Ekomuzeum. Nie przynoszą one znaczącego dochodu, jednak są wspólnym zobowiązaniem, a ich wydatkowanie jest przedmiotem wspólnych decyzji. Pierwsza mapa Ekomuzeum, zaraz po jego powołaniu, została zaprojektowana i wydatna z tych środków. W Polsce taka sytuacja należy do rzadkości. Ludzie i instytucje są tak bardzo przyzwyczajeni do środków projektowych, że nie są chętni, żeby inwestować własne pieniądze, nawet niewielkie kwoty. Jako że organizacja koordynująca jest małym stowarzyszeniem (bez zatrudnionego personelu), członkowie Ekomuzeum podjęli decyzję o regularnym wsparciu (zawarta w Regulaminie Ekomuzeum).
- Fundusze na pokrycie wspólnych wydatków Ekomuzeum (takich jak szkolenia, wizualizacja, promocja, marketing) są pozyskiwane głównie w formie grantów na realizację projektów. Organizacja koordynująca – Stowarzyszenie Sprężyna – Centrum Edukacji Nieformalnej jest ich liderem. Dzięki projektom Ekomuzeum wydało materiały informacyjne, takie jak ulotka, paszport turystyczny, tablice informacyjne, film promocyjny i krótkie filmy o ofercie warsztatowej i lekcji dotyczących lokalnych tradycji. Umożliwiły one również organizację szkoleń i wizyt studyjnych dla członków i partnerów Ekomuzeum. Służyły także przygotowaniu nowej oferty, atrakcji i innowacyjnych rozwiązań. W oparciu o projekt powstały dwa questy (gry w poszukiwanie skarbu) dotyczące lokalnej historii.
- Środki na rozwój obiektów ekomuzealnych pochodzą także głównie z grantów, ale w tym przypadku liderami projektów są właściciele/zarządzający poszczególnych obiektów. Na przykład, mała organizacja pozyskała środki na wyremontowanie starej obory, żeby zamienić ją na miejsce warsztatów (zabawki z siana, tradycyjne dywaniki, szydełko, pieczenie chleba, moskole), Koło Gospodyń Wiejskich zdobyło fundusze na wyposażenie izby regionalnej i przygotowanie warsztatów rękodzielniczych i kulinarnych dla gości.

Obiekty ekomuzealne zarabiają na dostarczaniu usług takich jak noclegi, wyżywienie (np. Markowa Zagroda, która specjalizuje się w potrawach z pstrągą), warsztatów, wycieczek, transportu (przeprawa gondolowa przez Jezioro Czorszyńskie i podziwianie krajobraz), wypożyczania rowerów (wokół Jeziora Czorszyńskiego powstała malownicza ścieżka rowerowa) a także lokalnych produktów: miodu, przetworów, tradycyjnych serów owczych. Partnerzy, którzy mają status muzeum sprzedają bilety za zwiedzanie zbiorów i wystaw. Członkowie Ekomuzeum prowadzą dyskusję na temat możliwości uruchomienia wspólnego systemu sprzedaży oferty i przekazywania części dochodu na dalszy rozwój Ekomuzeum.

3. Partycypcja Społeczna

Ekomuzeum "Dziedziny Dunajca" było tworzone w oparciu o podejście partycypacyjne. Proces tworzenia polegał na przeprowadzeniu serii warsztatów partycypacyjnych, w których brali udział różni interesariusze (przedstawiciele NGO, instytucji publicznych, przedsiębiorcy, rolnicy, pasjonaci, osoby fizyczne). Działa ono w formie partnerstwa międzysektorowego, w oparciu o zasady demokratyczne (proces wspólnego podejmowania decyzji, planowania strategicznego, przyjmowania nowych członków). Koordynowane jest przez lokalną organizację, Przedstawicielka której, wspólnie z trzema innymi członkami Ekomuzeum tworzy zarząd. Ekomuzeum jest strukturą otwartą, nowi członkowie i partnerzy są chętnie przyjmowani, ale pod warunkiem spełniania przyjętych kryteriów (np. miejsce/obiekt musi mieć związek z lokalną przyrodą, historią, kulturą, być przyjaznym dla środowiska, dostarczać rzetelnej wiedzy i umiejętności, być dostępnym i otwartym na współpracę). Członkowie i partnerzy podpisują deklarację członkowską lub partnerską i muszą przestrzegać regulaminu. Ekomuzeum ma na celu edukację, w oparciu o dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe, zarówno mieszkańców jak i gości odwiedzających region, w praktyczny, angażujący sposób, aby pozwolić im doświadczyć wyjątkowości regionu. Ekomuzeum tworzy kolekcję miejsc, prowadzonych przez ludzi dysponujących wiedzą, umożliwiającym poznanie regionu. Można skorzystać z wykładów, wysłuchać opowieści gawędziarza czy gawędziarki, wziąć udział w interaktywnych warsztatach artystycznych, rękodzielniczych czy kulinarnych czy wyprawach rowerowych, kajakowych i pieszych, żeby poznać wyjątkową florę, faunę, krajobraz kulturowy, specyficzną architekturę, tradycyjną gospodarkę opartą na rolnictwie i hodowli owiec i krów w celu lepszego zrozumienia przeszłości regionu i jego rozwoju.

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane	41 000
Liczba członków lokalnej ludności zaangażowanych w ekomuzeum	100

Sposoby uczestnictwa

Ekomuzeum zostało stworzone jako oddolna inicjatywa. Impuls dała lokalna organizacja. Cały proces tworzenia ekomuzeum był otwarty – osoby uczestniczące (z NGO, instytucji publicznych, przedsiębiorcy i pasjonaci) kontaktowali inne osoby ze swoich wiosek i zapraszali ich do współtworzenia ekomuzeum (artystów, rękodzielników, rolników, producentów żywności itp.). Proces tworzenia ekomuzeum był też konsultowany z władzami lokalnymi, instytucjami odpowiedzialnymi za przyrodę i kulturę (Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem, Zamek „Dunajec” w Niedzicy, Pieniński Park Narodowy). Koncepcja ekomuzeum (zasięg terytorialny, treść, narracja, kryteria, system zarządzania i komunikacji, członkostwo, sposób współpracy, oferta itp.) było wypracowywane wspólnie podczas warsztatów (dyskusje, praca w grupach). Zaangażowało się w nie ponad 100 osób z regionu, niektórzy z nich zostali członkami i partnerami ekomuzeum, inni pozostali sympatykami i obserwatorami. Ekomuzeum jest zarządzane w sposób demokratyczny – wszystkie decyzje strategiczne zapadają w sposób kolektywny. Organizacja lokalna Stowarzyszenie Sprężyna jest jego koordynatorem, ale Ekomuzeum ma też zarząd (składający się z koordynatora i przedstawicieli trzech innych członków Ekomuzeum) i grupy robocze/komitety, które są odpowiedzialne za określone obszary: 1) marketing, 2) członkostwo, 3) projekty i finanse. Komitety/grupy robocze ekomuzeum zostały utworzone w oparciu o bieżące potrzeby, mają określone zadania do wypełnienia i raportują do ogółu członków jak również mogą proponować nowe działania, zmiany w obecnych rozwiązaniach i metodach pracy itp. Opierają się one na pracy wolontaryjnej. Nowe komitety mogą być wyznaczane w razie konieczności. Ekomuzeum jako takie nie posiada osobowości prawnej – działa jako partnerstwo międzysektorowe. Członkowie i partnerzy podpisują deklaracje i aprobują obowiązujący regulamin (wypracowany wspólnie), który określa sposób działania ekomuzeum. Ekomuzeum jest otwarte na nowych członków i partnerów, ogół członków aprobuje nowych kandydatów.

3.2. Środowisko społeczne

Liczba odwiedzających z terenu/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane	500
Liczba odwiedzających z zagranicy	5000

Formy zaangażowania

Ekomuzeum zostało utworzone w roku 2019 i jest stosunkowo młode. Dzięki grantowi pozyskanemu na rozwój Ekomuzeum, budowanie relacji i rozwijanie zdolności komunikacyjnych udało się zaprojektować i wdrożyć system wizualizacji w celu wyróżnienia miejsc/obiektów ekomuzealnych i spowodować, że będzie rozpoznawalne zarówno dla lokalnej społeczności jak i odwiedzających region. Rok 2020, rok wybuchu pandemii, przyniósł zamianę w turystyce i obszar Ekomuzeum „Dziedziny Dunajca” odwiedziła rekordowa liczba turystów z Polski. Mogli oni skorzystać z oferty Ekomuzeum dzięki dostępności materiałów informacyjnych. Każde miejsce/obiekt został wyposażony w tablicę informacyjną z mapą prezentującą cały obszar Ekomuzeum i wszystkie jego miejsca. Koncepcja ekomuzeum zakłada możliwość uczestniczenia w różnych warsztatach, podczas których odwiedzający mogą się nauczyć wiele o regionie poprzez dialog z mieszkańcami. Oferta warsztatowa umożliwia zaangażowanie w zajęcia z zakresu sztuki, rękodzieła, kultury, kuchni w celu doświadczenia i poznania ich przez praktykę (np. robienie zabawek z siana, kwiatów z bibuły, tkania tradycyjnych dywaników, koronki, poznania lokalnych tańców czy gwary), samodzielnego odkrywania przyrody, historii i kultury korzystając z questów (zabawy w poszukiwanie skarbów). Paszport turystyczny Ekomuzeum stanowi zachętę do odwiedzenia wszystkich miejsc/obiektów i dowiedzenia się dzięki temu jak najwięcej o lokalnym dziedzictwie (każde miejsce/obiekt ma pieczętkę do przybicia w paszporcie).

3.3. Analiza strony www

Typ interwencji możliwy za pośrednictwem strony internetowej

Tylko informacje	Możliwość zasugerowania działań	Skargi i zażalenia	Zakup biletów	Otwarty dostęp po zarejestrowaniu się
X	X			

Rodzaje dostępnych propozycji

Sugerowanie celów ekomuzeum	Kwestie funduszy	Kwestie planowania	Kwestie dostępności
X	X	X	X

Jakość informacji zwrotnej

Potwierdzenie otrzymania maila jest wysyłane	Propozycje są dyskutowane na poziomie zarządu ekomuzeum	Efekty dyskusji są przesyłane
	X	X

Ekomuzeum nie ma własnej strony www, informacja o nim znajduje się na stronie Stowarzyszenia Sprężyna w formie podstrony: <https://sprezyna.org/ekomuzeum-dziedziny-dunajca>. Ma ona charakter typowo informacyjny, wyłącznie w języku polskim. Dostarcza następujących informacji: 1) ogólne informacje o koncepcji ekomuzeum I Ekomuzeum "Dziedziny Dunajca" – cele I jak powstało; 2) miejsca i ludzie w Ekomuzeum; 3) jak zostać członkiem lub partnerem; 4) oferta Ekomuzeum, 5) galeria, w której znajdują się przede wszystkim filmy.

Profil na FB odgrywa najważniejszą rolę w promocji Ekomuzeum i dostarczaniu bieżących, zaktualizowanych informacji. Posty n FB są udostępniane przez partnerów i w ten sposób informacje się rozchodzą. Ktokolwiek jest zainteresowany kontaktem z Ekomuzeum, wysłuchaniem opinii, informacji zwrotnej czy sugestii może się skontaktować ze Stowarzyszeniem Sprężyna, które jest odpowiedzialne za stronę internetową i koordynację Ekomuzeum. Zarząd Ekomuzeum i jego członkowie są świadomi konieczności posiadania strony internetowej poświęconej Ekomuzeum i poszukują obecnie źródła finansowania na utworzenie wielofunkcyjnej, profesjonalnej strony.

4. Innowacje i badania

Za innowację w ekomuzeum można uważać nowe podejście, metodę, sposób działania, który nie był wcześniej stosowany w danej społeczności, wprowadza on nowe rozwiązania, zmianę w określonym obszarze i wnosi wartość dodaną do tradycyjnej rutyny.

Ekomuzeum jako koncepcja ochrony i upowszechnienia dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego jest zupełnie nowa w regionie i jest to „działanie pionierskie”. Potrzeba było kilku miesięcy, żeby wyjaśnić i pozwolić na właściwe zrozumienie i dostosowanie do lokalnych warunków koncepcji i metodyki ekomuzeum, jako że dla mieszkańców tego terytorium było to absolutnie innowacyjne podejście. Działanie oddolne, bez wiodącej roli władz czy instytucji publicznych było także nowym doświadczeniem. Innym innowacyjnym rozwiązaniem było uruchomienie długofalowej współpracy angażującej przedstawicieli różnych sektorów życia społecznego (organizacji, instytucji publicznych, firm) i osób fizycznych, opartej na zasadach partnerskich. Jeden z członków Ekomuzeum skomentował tę nową sytuację: „Turystyka była zawsze w naszym regionie, ale nigdy wcześniej nie było tu współpracy”. Oznacza to budowanie Ekomuzeum w oparciu o współodpowiedzialność, mechanizmy partycypacyjne i wspólne zaangażowanie w nowe doświadczenie, które nie miało precedensu w regionie. Warto wiedzieć, że region nie jest jednorodny kulturowo, ma się tutaj do czynienia z trzema różnymi grupami górali, którzy rozpoczęli wspólne przedsięwzięcie. Jest to nawet jeszcze większe wyzwanie ze względu na udział podmiotów ze Słowacji we współpracy (z jednej gminy słowackiej), co spowodowało, że ekomuzeum ma charakter transgraniczny. Chociaż władze lokalne nie mają roli wiodącej, są na bieżąco informowane o działaniach Ekomuzeum.

Proces rozwoju Ekomuzeum wymagał znacznego zaangażowania, jako że zajęło dwa lata ukończenie wszystkich przygotowań, przeprowadzenie wszystkich dyskusji, podjęcie wspólnych decyzji, żeby ostatecznie zaprojektować Ekomuzeum i rozpocząć jego realizację. Wielkim sukcesem było utrzymanie tak długo zaangażowania ludzi, którzy nigdy wcześniej ze sobą nie współpracowali, zbudować więzi i zaufanie i spowodować, że zaangażowanie będzie trwałe. Jednakże, warto pamiętać, że poziom zaangażowania nie jest równy wśród członków i partnerów i dużym wyzwaniem jest aktywizacją tych zaangażowanych w mniejszym stopniu.

Zmapowanie miejsc/obiektów i zebranie wszystkich ofert bazujących na zasobach przyrodniczego i kulturowego dziedzictwa we wspólną sieć jest dużym osiągnięciem. Jako że działały one dotąd w odosobnieniu i w wielu przypadkach ludzie nie znali się wcześniej. Ekomuzeum sprzyja rozwijaniu nowych ofert turystyczno-edukacyjnych w formie warsztatów interaktywnych i zaprasza do współpracy artystów, rękodzielników i producentów, którzy nie mają doświadczenia i muszą przełamać bariery mentalne, żeby rozpocząć takie działanie. Kuchnia lokalna jest raczej prosta i na ogół nie jest serwowana w restauracjach w regionie, Ekomuzeum promuje tradycyjne jedzenie i ma aspirację spopularyzowania go wśród odwiedzających region, zaczynając od warsztatów kulinarnych i degustacji.

Dla tych, którzy nie są gotowi wziąć udziału w warsztatach i preferują samodzielne odkrywanie regionu Ekomuzeum przygotowało serię questów (zabaw w poszukiwanie skarbu). Questy to nieoznakowane trasy, którymi mogą wędrować zarówno mieszkańcy jak i odwiedzający, którzy chcą poznać przyrodę, historię i kulturę określonego obszaru. Narracja questu jest przygotowana w formie wiersza i zawiera zagadki, do rozwiązania których wystarczy baczna obserwacja, uważność na miejsce. Rozwiązanie wszystkich zagadek pozwala na odkrycie hasła questu, które prowadzi do skarbu. Wszystkie questy zostały przygotowane w sposób partycypacyjny, z zaangażowaniem lokalnej społeczności.

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Liczba Celów Zrównoważonego Rozwoju, które są uwzględnione w działaniach ekomuzeum	6
Preferencyjne Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs)	17, 3, 4

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG	REZULTAT
Wypracowanie oferty edukacyjnej na bazie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego	Ekomuzeum zebrało wszystkie rozproszone interaktywne oferty edukacyjne w jedną sieciową ofertę i sprzyja powstawaniu nowych propozycji, zwłaszcza w zakresie tematów, które nie zostały jeszcze zawarte w ofercie.	4 Dobra jakość edukacji	Seria filmów prezentujących ofertę edukacyjną I ulotka, która zbiera wszystkie propozycje warsztatów I zajęć w jednym dokumencie informacyjnym
Budowanie partnerstwa	Sekwencja spotkań I warsztatów służyła budowaniu partnerstwa (wypracowania zasad, modelu współpracy), które stanowi podstawę działania Ekomuzeum	17 Partnerstwa na rzecz celów	Deklaracja partnerska I regulamin, podpisane przez 33 członków i partnerów
Warsztaty w "Byczej Oborze"	Odnowienie starej obory, w której hodowano byki i adaptacja na miejsce interaktywnych warsztatów oraz przygotowanie oferty warsztatowej	4 Dobra jakość edukacji	Nowa funkcja obory dla byków i wysokiej jakości oferta warsztatów edukacyjnych: wykonywanie zabawek z siana, tkanie tradycyjnych dywaników, szydełkowanie, robienie moskoli i pieczenie chleba
Podhalańska izba regionalna	Powiększenie izby regionalnej, która kolekcjonuje stare sprzęty, stroje, meble itp. i rozwój oferty warsztatowej	4 Dobra jakość edukacji	Oferta warsztatowa (sztuka, rękodzieło i kulinaria) powiązana z możliwością zwiedzenia izby regionalnej z przewodnikiem
Aktywne spędzanie czasu w Ekomuzeum	Rozwijanie możliwości do aktywnego przemieszczania się po Ekomuzeum rowerem czy na nartach biegowych.	3 Dobre zdrowie I jakość życia	Sieć wypożyczalni rowerów i nart biegowych oraz tras, oferta wycieczek i rajdów pieszych, rowerowych, kajakowych
Tworzenie questów	Ekomuzeum wykorzystało metodykę questingu jako dobry sposób na dostarczenie treści edukacyjnych w formie zabawy. Nieoznakowane trasy, po których prowadzi wiersz, zawierający instrukcje poruszania się i zagadki, których rozwiązanie pozwala na odkrycie skarbu. Wiersz zawiera mnóstwo informacji dotyczących przyrody, historii, kultury I jest atrakcyjną formą sprzyjając samodzielnemu odkrywaniu poszczególnych miejsc.	3 Dobre zdrowie I jakość życia 4 Dobra jakość edukacji	Seria questów pieszych i rowerowych dostępnych w formie ulotek I do ściągnięcia ze strony

Rozwój Ekomuzeum zależy od realizacji projektów. Są one realizowane wspólnie – projekt dla całego ekomuzeum, realizowany przez organizację koordynującą, lub indywidualnie przez poszczególnych członków i partnerów Ekomuzeum. Zarówno podczas projektowania, tworzenia i działania Ekomuzeum Cele Zrównoważonego Rozwoju nie były traktowane jako cel nadrzędny. Byłyby

one zbyt abstrakcyjne i amienne dla grupy mieszkańców tamtejszych wsi. Jednakże, cele ekomuzeum i jego charakter powoduje, że jego twórcy i liderzy poruszali kwestie fundamentalnych wartości, które są zawarte w SDGs. W ten sposób Cele Zrównoważonego Rozwoju nie były wytycznymi dla Ekomuzeum do wyznaczania własnych celów i planowania działań. Ale odnosząc się do SDGs można łatwo zauważyć zbieżność w sposobie, w jaki Ekomuzeum działa, jego celach i zasadach, jakimi się kieruje a także konkretnych działaniach i osiągnięciach. Odnosi się to także do wartości, jakie członkowie i partnerzy Ekomuzeum podzielają oraz składu osób, organizacji i instytucji, które je tworzą. W przyszłości, plany i działania będą z większą uwagą analizowane pod kątem ich relacji z SDGs.

6. COVID-19

Paradoksalnie sytuacja pandemiczna nie miała tak wielkiego wpływu na działalność Ekomuzeum. Liczba osób odwiedzających wzrosła w stosunku do poprzednich sezonów, ponieważ turyści z Polski nie mogąc podróżować zagranicę poszukiwali atrakcyjnych miejsc w Polsce. To spowodowało wzrost liczby turystów indywidualnych i potencjalnych innych grup odbiorców. Jednakże, odwiedzający byli bardziej zainteresowani aktywnościami na świeżym powietrzu niż uczestnictwem w warsztatach w zamkniętych pomieszczeniach. Warsztaty w większym stopniu były organizowane dla dzieci i młodzieży z regionu, ponieważ wycieczki szkolne i „zielone szkoły” były w tym czasie zawieszane, szczególnie w roku 2020. Rok 2020 i szczególnie 2021 były w znacznym stopniu poświęcone na rozwój oferty i wypracowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych (ulotki, paszporty turystyczne, filmy zdjęcia, tablice informacyjne, gadżety). Jednakże, Ekomuzeum rozwijało nowe pomysły na dotarcie do odbiorców, również w przypadku nawracających restrykcji: pracowano nad specjalnym interaktywnym przewodnikiem dla dzieci, w którego przygotowaniu miałyby uczestniczyć dzieci z regionu i organizacją festiwalu dla dzieci w celu promocji dziedzictwa i przewodnika. Innym pomysłem jest przygotowanie e-booka dla odwiedzających region we współpracy z bloggerami turystycznymi i influencerami, żeby przyciągnąć więcej turystów zainteresowanych poznaniem i doświadczeniem dziedzictwa regionu.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej.
Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją Creative Commons Attribution 4.0 International.

italy

LIS AGANIS ECOMUSEO DELLE DOLOMITI FRIULANE

Strona
WWW

1. Dane Ekomuzeum

Nazwa Ekomuzeum

Lis Aganis
Ecomuseo delle
Dolomiti Friulane

Data utworzenia

Sierpień 2004

Adres

via Maestri del
Lavoro, 1, 33085
Maniago PN

Telefon

0427 764425

1.1. Opis Ekomuzeum

Ekomuzeum Lis Aganis powstało dzięki Inicjatywie Społecznej LEADER I w sierpniu 2004. Stowarzyszenie ma obecnie ponad 70 członków (Gminy, szkoły, miejsc przyrodniczych, konsorcjów i stowarzyszeń kulturalnych Pro Loco) i 30 Komórek Tematycznych wstawionych do przewodników ekomuzeum: woda, kamienie i rzemiosło.

Stowarzyszenie ma obecnie ponad 70 członków (gminy, szkoły, miejsca przyrodnicze, konsorcja i stowarzyszenia kulturalne) i 30 Komórek Tematycznych, wstawionych do przewodników ekomuzealnych: woda, kamienie i rzemiosło. Komórki tematyczne łączą członków, którzy mają podobne działania, w których mogą się dzielić doświadczeniami, uczestniczyć w laboratoriach, zdobywać nowe umiejętności i wiedzę i być promotorami terytorium i ochronę dziedzictwa lokalnej społeczności.

Najważniejszymi celami ekomuzeum są:

- Wzmocnienie i ochrona dziedzictwa, kultury;
- Poprawa lokalnej gospodarki
- Wzmocnienie dziedzictwa kulturowego;
- Rozwój zrównoważony (Agenda 21);
- Planowanie partycypacyjne (ze Stołami Roboczymi) ;
- Poprawa jakości życia na terenach wiejskich;
- Zachowanie tradycji;
- Upowszechnienie działań kulturowych ze społecznością;
- Opowiadać społecznościom o działaniach ochronnych, także młodym ludziom;
- Badania, które są podstawą każdego projektu realizowanego przez ekomuzeum;
- Poprawa potencjału do przyjmowania nowych propozycji, kultur, mieszkańców.;

Ekomuzeum ma na celu ochronę i wzmocnienie dziedzictwa, terytorium, i wzmocnienie kulturowe, w sposób ewolucyjny w oparciu o potrzeby społeczności. Wizja ekomuzeum jest powiązana z terytorium w celu ochrony lokalnych tradycji i włączenia mieszkańców w badania, zgodne z ich zainteresowaniami.

Główne działania organizowane przez ekomuzeum:

- Laboratoria, które są działaniami edukacyjnymi służącymi poznaniu dziedzictwa i przekazaniu wiedzy, zorganizowane z ekspertami lokalnymi dla rodzin i szkół;
- Przewodniki edukacyjne po terytorium dla szkół i innych użytkowników;
- Prace badawcze i analizy dotyczące przywrócenia pamięci i emocji odnośnie przeszłości;
- Opracowanie materiałów edukacyjnych, informacyjnych i popularyzatorskich w celu promocji ekomuzeum;
- Spotkania (konferencje, warsztaty);
- Wystawy (również wystaw objazdowych i interaktywnych);
- Spacerki po dziedzictwie;
- Wizyty studyjne mające na celu odkrywanie dziedzictwa;
- Wydarzenia i dni tematyczne (archeologia, mozaiki, stare rzemiosła, młyny i mąka, starożytne piece i lokalne korzyści);

Wszystkie działania opierają się na potrzebach społeczności, wysłuchaniu i propozycjach członków. Laboratoria zostały zaproponowane przez członków, a ekomuzeum pomaga im we wdrożeniu. Ekomuzeum próbuje unikać wolontariatu, przykładając wartość do pracy każdej osoby, faktycznie organizator/nauczyciel laboratorium jest zawsze opłacany.

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca	Rita Bressa
Stanowisko	Prezes
Kontakt	rita.bressa@libero.it
Liczba członków zespołu ekomuzeum	17

Kwalifikacje/szkolenia członków zespołu

Głównymi organami Ekomuzeum są: Zgromadzenie Członków, Komitet Wykonawczy (złożony z siedmiu członków, Prezesa, Wiceprezesa i pięciu Dyrektorów), Komitet Naukowo-Techniczny (trzech członków wybranych spośród wybitnych osobowości świata kultury, sztuki i nauki, które wnoszą wsparcie merytoryczne w opracowaniu projektów i działań Stowarzyszenia) i Komisja Rewizyjna (trzech członków, którzy kontrolują zarządzanie administracyjne Stowarzyszenia).

Ekomuzeum ma również Koordynatora i pracownika Sekretariatu, rzecznika prasowego i eksperta lub współpracowników, którzy są zatrudniani w zależności od planowanych lub organizacyjnych potrzeb.

Lis Agnis opiera się na systemie dzielenia wyborów i udziału (z projektami klastrowymi), wszyscy członkowie są zaangażowani w różnym czasie i fazie zgodnie z ich rolą:

- Podczas Spotkań Członków zatwierdzone są ogólne kierunki polityki i budżety, CONTROLLARE TRAD,
- Komitet Wykonawczy zatwierdza projekty i wydatkowanie środków;
- Komitet Naukowo-Techniczny określa kierunki działań i planowanie makrosystemowe w porozumieniu z Koordynatorem;
- Podczas Grup Fokusowych (w których uczestniczą interesariusze) rozpatrywane są inicjatywy indywidualne, planowanie sieciowania i określane są zasoby, które można aktywować;
- Grupa ds. Projektowania składa się z ekspertów i nauczycieli, którzy rozwijają specyficzne projekty, prowadzą tutoring dla niektórych „pilotażowych” komórek;
- Podczas Grup Roboczych (w których uczestniczą również nie-członkowie) dyskutowane są propozycje, sugestie na poziomie praktyczno-operacyjnym, wkład w zakresie nadawania obiektów, udostępnienia dziedzictwa przekazywanego ustnie, materiałów dokumentacyjnych itp.;

Rada Dyrektorów, złożona z 9 członków, ma za zadanie akceptację projektów i wydatkowanie środków. Komitet Naukowo-Techniczny jest powoływany przez Radę Dyrektorów, i udziela wsparcia merytorycznego w tworzeniu projektów i działań Stowarzyszenia w porozumieniu z Koordynatorem.

Zespół zarządzający jest tworzony przez 8 członków, którzy mają zróżnicowane wykształcenie (nauczyciele, były urzędnik bankowy, sekretarka szkolna, lekarz i pracownik). Prezes, Rita Bressa jest burmistrzem Cimolais I ma dyplom studiów technicznych.

Zespół merytoryczny tworzą:

- Chiara Aviani koordynator, z dyplomem Nauk o Środowisku
- Marina Ovin, sekretarka, z dyplomem naukowym
- Margherita Piazza, odpowiedzialna za komunikację, architekt, również grafik
- Chiara Sartori, pracuje w dziale komunikacji i zarządza laboratoriami i usługami zewnętrznymi, ma wykształcenie turystyczne.

Personel museum tworzą:

- Cristina de Zorzi, pracownik museum, historyk sztuki, wyspecjalizowana też w ochronie dóbr antropologicznych,
- Marta Pascolini, współpracownik muzeum, doktor antropologii

Zespół tymczasowy tworzą:

- Laura Guaianuzzi, specjalistka w katalogowaniu ruchomości i historii, odpowiedzialna za centrum dla zwiedzających w Zamku Maniago i badania archiwów
- Abu Doya, pracownica biura turystycznego
- Flavia Favetta, sekretarka biura Travesio, z dyplomem naukowym
- Francesco Zanet, fotograf

Komitet Naukowo-Techniczny tworzą:

- Giuliano Cescutti, były pracownik banku, lokalny historyk
- Alessandro Favelli, nauczyciel, odpowiedzialny za studia archiwistyczne
- Massimo Milanese, pasjonat lokalnej historii

1.3. Szkolenia

Na podstawie przeprowadzonych wywiadów trzeba podkreślić, że szkolenia dla kadry ekomuzeum są niewystarczające, ponieważ są nieciągłe i brakuje na nie czasu. Niektórzy członkowie ekomuzeum przeszli szkolenia w zakresie działań społecznych. Kadra ekomuzeum wymaga szkoleń na temat komunikacji, mediów społecznościowych i zarządzania projektami, podczas gdy członkowie ekomuzeum potrzebują szkoleń dotyczących nowych technologii. Ogólnie, więcej szkoleń jest oferowanych członkom niż personelowi: Faktycznie, przez lata ponad 150 przewodników zostało przeszkolonych przez ekomuzeum, część z nich nadal z nim współpracuje, podczas gdy pozostali obrali inną drogę. Jako, że nie ma stale prowadzonych szkoleń, wiele przeszkolonych osób, nie mając zagwarantowanego finansowania na przyszłość, odchodzi; z drugiej strony, inni nie chcą poświęcać weekendów na szkolenia i rezygnują z kursów. Rozwiązaniem mogłoby być stworzenie start-up'u z lokalną Wyższą Szkołą Turystyczną w celu stworzenia synergii stałych szkoleń pomiędzy ekomuzeum a naukowcami.

Ogólnie, potrzeby szkoleniowe są "autodiagnozowane" wśród kadry, natomiast członkowie społeczności wypełniają raz na rok formularz z siatką oceny w odniesieniu do zrealizowanych projektów, w której możliwe jest zidentyfikowanie potrzeb szkoleniowych. Szkolenia są prowadzone za darmo dla członków z wykorzystaniem specyficznych metod: kurs nauczany w sali szkoleniowej a następnie doświadczenie w terenie. Projekty regionalne i fundusze pozwalają ekomuzeum na korzystanie ze specyficznych kursów.

Muzeum Sztuki Kowalskiej i Sztućców zapoczątkowało dobry dialog z lokalną społecznością dzięki projektowi „LAMEmoria” (Pamięć Ostrza), który zaangażował byłych rzemieślników. Co więcej, dzięki projektowi Stowarzyszenie Przyjaciół Muzeum powstało, które angażuje rzemieślników i entuzjastów noży, i przez nie może identyfikować potrzeby szkoleniowe społeczności.

Innym sposobem badania potrzeb społeczności i odpowiadaniem na nie są Stoły Robocze (Tavoli di Lavoro): projekty przekrojowe, podzielone tematycznie między ekomuzeum i jego członków.

Przykłady szkoleń oferowanych przez Ekomuzeum

SZKOLENIE	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Krosna, wątek i osnowa (we współpracy ze Stowarzyszeniem Sztuki Tekstylnej)	<ul style="list-style-type: none"> - Nauka techniki budowania czy pracy z małym, prostym krosnem - Odkrywanie techniki, która w przeszłości, z dużym krosnem, była wykorzystywana do tworzenia płótna, koców, dywanów. - Odkrywani, jak z nici można zrobić mały kawałek tkaniny czy „kolorową” sylwetkę o najbardziej zróżnicowanym kształcie. 		X
Przeplatanie (we współpracy ze Stowarzyszeniem Sztuki Tekstylnej)	Zrozumienie sztuki, która pozwalała dziadkom tworzyć sakwy, koszyki do noszenia różnych materiałów podczas długich zimowych wieczorów. Słuchanie historii o tym, jak te pojemniki były przygotowywane, o wyborze rodzaju i sposobie zbierania surowca. Zrozumienie, na ile cierpliwość i umiejętności były podstawowymi czynnikami tworzenia funkcjonalnych, zróżnicowanych i długotrwałych przedmiotów. Dobra zabawa podczas nauki techniki i eksperymentowanie przez tworzenie małych przedmiotów z wikliny, papieru i innych materiałów.		X
Od wełny do filcu (we współpracy ze Stowarzyszeniem Sztuki Tekstylnej)	Tworzenie małych przedmiotów filcowych w celu nauczenia się procesu od strzyżenia owiec, przez nić wełnianą do tkaniny.		X
Kamienie, lastryko i mozaiki (we współpracy z Szkołą Mozaiki z Friuli)	Tworzenie szkicu z różnych materiałów, który przypomina typowy rysunek robiony przez mistrzów mozaiki i twórców lastryko.		X
Czy jesteś Neandertalczykiem czy Homo Sapiens? (we współpracy ze Stowarzyszeniem Kulturalnym z Pradis)	Jest to twórczy warsztat prehistorycznych rzemieślników: wykorzystanie muszli morskich, piór, ziemi i barwiących tlenków do tworzenia przedmiotów, biżuterii i spersonalizowanej biżuterii wykorzystywanych przez społeczności paleolityczne.		X
Naturalne malowanie jagodami i kwiatami (we współpracy z Obserwatorium Vivaro Magredi Observatory)	Stworzenie czegoś wyszukanego z różnych materiałów: papieru, drewna, tkaniny.		X
Nasiona także latają we współpracy z Obserwatorium Vivaro Magredi Observatory)	Seria warsztatów odkrywania sekretów przyrody. Strategie, wynalazki i techniki latania wykorzystywane przez nasiona do dalekiego latania. Porady od przyrody do budowania modeli i maszyn latających i wymyślanie historii, które przeplatają się z wiatrem.		X
Marzenie ludzi o lataniu (we współpracy z Balthazar Montereale Valcellina)	Co jest potrzebne do latania? Skrzydła, powietrze, siła. Tylko powietrze, właściwe ciśnienie, potrzeba tylko szczególnego kształtu, żeby szybować w przestworzach? Wiele pytań, na które odpowiedzią jest budowanie papierowych samolotów, zaczynając od skrzydeł ptaków, przez spadochrony i pociski – odkrywanie sekretów powietrza, ciśnienia, windy.		X

Godzina ważki i jak zwierzęta widzą (we współpracy z Balthazar Montereale Valcellina i Costanza Uboni)	Laboratorium do zrozumienia różnicy pomiędzy okiem ludzkim i okiem innych zwierząt. Budowanie przenośnej ciemni ułatwi zrozumienie tych różnic.	X
Orientacja (we współpracy z Semiperdo Orienteering Maniago)	Warsztaty z orientacji dla 9-/10-latków (pierwszy cykl dla 4-5-latków). Może być przeprowadzony wyłącznie w miejscach, gdzie powstały specyficzne mapy. 3 dwugodzinne spotkania	X

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Komunikacja	Nauka tworzenia dobrej strategii komunikacyjnej w celu osiągnięcia większej liczby odbiorców.	Przeplatanie (we współpracy ze Stowarzyszeniem Sztuki Tekstylnej)	X	
Marketing w mediach społecznościowych	Nauka tworzenia efektywnej kampanii w mediach społecznościowych i zarządzania wszystkimi kanałami online w efektywny sposób.		X	
Zarządzanie projektem	Nauka zarządzania projektami 360°.		X	

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Stowarzyszenie
Własność	Publiczna
Status oficjalny	Ekomuzeum jest uznane przez Prawo Regionalne nr 23 z 25 września 2015
Roczny budżet	606.660,09 € (wg sprawozdania finansowego za rok 2019)

Ekomuzeum ma różne kanały finansowania, z których główne to:

- Źródłem podstawowym jest Prawo Regionalne nr 23 z 25 września 2015, które uznaje ekomuzea we Friuli-Wenecji Julijskiej i zapewnia im wszystkim finansowanie każdego roku;
- Nabór wniosków finansowanych przez Region w zakresie promocji turystyki i działalności kulturalnej;
- Nabór wniosków finansowanych przez Gminy; w jednym z nich ekomuzeum wygrało zarządzanie Muzeum Sztuki Kowalskiej i Sztuców (gdzie zlokalizowana jest siedziba ekomuzeum) dzięki Art Bonus.
- Fundacje;
- Banki.

Z powodów etycznych ekomuzeum nie korzysta z prywatnego finansowania, jako że projekty prowadzone przez ekomuzeum są z łatwością finansowane ze środków publicznych, i chce pozostawić te możliwości finansowe innym instytucjom. Gminy członkowskie przekazują też swój wkład co roku.

Nie ma specjalnego partnerstwa związanego ze zdobywaniem funduszy, chociaż ekomuzeum uczestniczy w projektach dotyczących wspólnych tematów z innymi podmiotami i instytucjami. Przykładem tego jest udział w Planie Rozwoju Wiejskiego z gminami z tego obszaru: ekomuzeum wykonuje określone zadania w zakresie wdrożenia projektu, otrzymując część funduszy.

Sieci współpracy są użyteczne do uzyskiwania funduszy, i często w naborach wniosków jest taki wymóg; celem ekomuzeum jest właśnie działanie jako łącznik pomiędzy różnymi aktorami na naszym obszarze w celu wdrażania wspólnych projektów. Z czasem, rola ekomuzeum zyskuje coraz bardziej na znaczeniu w tym zakresie, na przykład w projekcie „Produkt kulturowy Pittina (lokalna rzepa)” ekomuzeum koordynowało lokalnych producentów i restauratorów w kwestii wydarzeń promujących ten produkt lokalny, zarządzając jej wzmocnieniem. Lokalni aktorzy w coraz większym stopniu uznają rolę odgrywaną przez ekomuzeum.

Ekomuzeum ma także partnerstwa finansowe z różnymi instytucjami. W pierwszym rzędzie są to partnerstwa z Uniwersytetem w Trieście (wydział Antropologiczny), Padwie i Ferrarze (Wydział Prehistorii); dodatkowo ekomuzeum współpracuje z innymi podmiotami i klubami a także podmiotami zewnętrznymi (np. Fundacją Pittini). Współpraca zaczyna się z inicjatywy ekomuzeum lub jest kontraktowana w formie partnerstwa.

3. Partycypcja Społeczna

Celami ekomuzeum są wzmocnienie kulturowe, rozwój zrównoważony (Agenda 21, przekazanie potomności, patrzenie w przyszłość z silnym zakorzeniem w celu zmiany horyzontu), planowanie partycypacyjne (z Roboczymi Stołami), poprawa jakości życia na terenach wiejskich. Ekomuzeum ma możliwość przyjmowania nowych propozycji, kultur, mieszkańców.

Działaniami leżącymi u podstaw we wszystkich projektów są badania i dokumentacja, spotkania (konferencje, warsztaty), wystawy (w tym objazdowe), spacerzy z dziedzictwem w tle, warsztaty. Te ostatnie wynikają z potrzeb lokalnej społeczności i mają na celu tworzenie działań edukacyjnych, które pozwalają poznać dziedzictwo – materialne i niematerialne – i przekazać wiedzę. Propozycje członków są zawsze brane pod uwagę; faktycznie ekomuzeum pomaga tworzyć warsztaty, które są oferowane lokalnej społeczności.

Biorąc pod uwagę aspekt finansowy, ekomuzeum chce się uwolnić od wolontariatu, aby docenić wartość pracy; uczestnik laboratorium wnosi opłatę, która jest dzielona pomiędzy ekomuzeum i zarządzających danym działaniem (np. partner ekomuzeum). Jeśli organizator nie chce wynagrodzenia, pieniądze są chowane do „skarbonki” i mogą być wykorzystane przez członka kiedykolwiek w razie potrzeby. Ten sposób finansowania pomógł w rozwinięciu kapitału ludzkiego i kulturowego, wzmocnieniu poczucia tożsamości dzięki przekazaniu opowieści pierwszej osoby społeczności lokalnej.

Jeśli chodzi o zarządzanie działaniami ekomuzeum włącza członków w podejmowanie decyzji, dzielenie się projektami, utrzymywanie kontaktów ze szczególną rolą koordynacji. Faktycznie, społeczność lokalna jest integralną częścią zarządzania ekomuzeum, w celu zapewnienia reprezentatywności całego terytorium.

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane

70.250

Sposoby uczestnictwa

Ekomuzeum ma bliskie relacje z członkami społeczności. Pierwszym przykładem współpracy są Robocze Stoły, poprzez które członkowie ekomuzeum proponują projekty do wspólnej realizacji z ekomuzeum. Ten model zaangażowania ekomuzeum jest podzielony na różne fazy. Na początku, wątki tematyczne związane z terytorium zostały zidentyfikowane (elementy związane z naturalną wodą, takie jak deszcz, stare wyroby rzemieślnicze, związane z tradycjami, surowiec kamienny ze starych domów). Następnie każdy członek identyfikuje temat, który lepiej pasuje do jego działalności. Wówczas ekomuzeum tworzy propozycję spotkań, zwanych Robocze Stoły, podczas których zbiera się dobre praktyki i wdraża się wspólne projekty różnych członków. Mechanizm ten wzmacnia wymianę między ekomuzeum i lokalną ludnością, która jest aktywnie włączona w proponowanie i planowanie działań.

Przykładem na to, jak społeczność lokalna jest włączana jest projekt *PassiParole* (Kroki i Słowa), który wywodzi się z potrzeby poznania terytorium i rozpoczął się od Roboczego Stołu dotyczącego krajobrazu. Następnie partnerzy rozpoczęli eksplorację terytorium w celu utworzenia map i identyfikacji miejsc, które ludzie chcieli promować oraz wyboru ekspertów do przeprowadzenia tych wycieczek z dziedzictwem w tle. Celem projektu jest uczynienie ze społeczności lokalnej ambasadorów, w projekcie był dobry udział (nawet online w czasach pandemii). Ekomuzeum początkowo dało wytyczne do tworzenia spacerów, które są samo-zarządzane przez lokalną społeczność. Inne projekty realizowane przez ekomuzeum:

- Projekt *Il filò delle Agane* dotyczy wzmocnienia tradycji przekazu ustnego w języku friulijskim poprzez lokalne historie, opowiadane przez lokalną społeczność (dostępne również online). Projekt jest powiązany z Muzeum Dolomitów, którego celem jest opowiadanie historii o regionie Dolomitów we wszystkich jej aspektach w innowacyjny sposób.
- Dydaktyka. Wnioski dydaktyczne kręcą się wokół ścieżek i tras kulturowych, które dotyczą środowiska, przyrody, geologii, spontanicznej architektury, typowych produktów lokalnych. Wnioski dotyczą: tras do wolnych spacerów, wizyt na wystawy czy do galerii, wycieczek służących poznaniu krajobrazu i warsztatów twórczych, gdzie tylko to możliwe, żeby spróbować technik i dawnej wiedzy, żeby pojąć kwintesencję terytorium i stworzyć przedmioty, które mówią i opowiadają. Ekomuzeum współpracuje aktywnie ze szkołą podstawową Vivaro, gdzie oferuje się *zlokalizowane nauczanie* (didattica situata). Ten

projekt edukacyjny polega na włączaniu naukowców w aktywne doświadczanie terytorium, w celu lepszego zrozumienia przedmiotów szkolnych i wzmocnienia poczucia przynależności do społeczności. Szkolenie pozwala dzieciom na bycie samodzielnymi i wzmocnia umiejętność rozwiązywania problemów.

- *PASSIparole* jest projektem, który powstał w ramach Roboczych Stołów na temat Map Krajobrazu i Społeczności, zaprojektowanych w celu odkrycia wiosek, tras na wolnym powietrzu, niewielkich kolekcji i ciekawych anegdot, w towarzystwie ludzi ze Społeczności. Celem *PASSIparole* jest osiągnięcie różnych stadiów "wolnego" chodzenia i zachęcanie do dialogu pomiędzy uczestnikami.
- *Poetyckie pąki* – nagroda literacka połączona z historią terytorium poprzez poezję (także wizualnie i z muzyką) i skierowana do uczniów.
- *Przyroda i Kolor*, powiązane z Roboczymi Stołami „przyroda i kolor”: ziola, rośliny i jedzenie z przeszłości”, pełne inicjatyw zajmują się rozległym światem ziół, od tych jadalnych do tych wykorzystywanych do naturalnego barwienia, uwzględniając także lokalne uprawy i ich przetwarzanie.

Każdy z tych projektów jest realizowany w oparciu o inną strategię. Poprzez określony podział na kwestie związane z terytorium (woda, kamienie, rzemiosło), ekomuzeum sformowało *Komórki*, które łączą członków posiadających specyficzne cele i działania. Innym mechanizmem partycypacji między ekomuzeum i jego członkami są Robocze Stoły, także podzielone tematycznie, które skupiają członków o podobnych zainteresowaniach, celach i działaniach.

3.2. Środowisko społeczne

Formy zaangażowania

Ekomuzeum nie organizuje specjalnych wycieczek dla gości zewnętrznych, ale mogą oni uczestniczyć w działaniach oferowanych społeczności lokalnej, takich jak wycieczki i laboratoria dotyczące dziedzictwa.

Terytorium ekomuzeum charakteryzuje się zjawiskiem *turystyki powrotnej* (szczególnie Brytyjczyków i Amerykanów) latem. Turyści przyjeżdżają, żeby zobaczyć wybrane miejsca (np. Jaskinie Pradis, gdzie są młodzi ludzie wyszkoleni przez ekomuzeum na przewodników). Ekomuzeum współpracuje również z biurami podróży, głównie z Austrii, w celu przyjmowania grup.

Jeśli chodzi o monitorowanie działań, COVID-19 wspierał śledzenie i liczenie uczestników, nawet jeśli dane nie zawsze były zbierane. Uczestnicy różnych działań zmieniali się zgodnie z typologią proponowanych tematów; ogólnie najtrudniejszą grupą wiekową do zaangażowania są osoby w wieku 14 do 30 lat.

3.3. Analiza strony www

Typ interwencji możliwy za pośrednictwem strony internetowej

Tylko informacje	Możliwość zasugerowania działań	Skargi i zażalenia	Zakup biletów
	X	Można przeglądać przy pomocy Google czy na oficjalnym kanale mediów społecznościowych ekomuzeum	Można robić wstępne zapisy na wydarzenia czy działania.

Rodzaje dostępnych propozycji

Sugerowanie celów ekomuzeum	Kwestie funduszy	Kwestie planowania	Kwestie dostępności
Stron internetowa jest podzielona na tematy i użytkownik może łatwo znaleźć informacje	Można znaleźć roczne sprawozdanie finansowe ekomuzeum.	Informacja o planach ekomuzeum jest dostępna na stronie internetowej.	Strona internetowa ma dobrą dostępność i jest przyjazna dla użytkownika

Jakość informacji zwrotnej

Potwierdzenie otrzymania maila jest wysyłane	Propozycje są dyskutowane na poziomie zarządu ekomuzeum	Efekty dyskusji są przesyłane
	Tak	Rezultaty są udostępniane wśród członków ekomuzeum

Ekomuzeum ma dwie osoby, które są odpowiedzialne za biuro komunikacji. Plan wydawniczy, w oparciu o który ekomuzeum komunikuje swoją działalność zakłada komunikowanie zarówno przez stronę internetową jak i sieci społeczne, i przez bezpośrednie wiadomości do użytkowników (przez Whatsapp i newsletter).

Newsletter ekomuzeum ma 3000 użytkowników i jest otwierany przez 80% subskrybentów; treść stanowi promocja i rezerwacji udziału w działaniach w toku. Kontakt telefoniczny dotyczy 8000 połączeń i są one realizowane przez Whatsapp, pomysł na to zrodził się podczas pandemii.

Głównym kanałem społecznym wykorzystywanym przez ekomuzeum jest Facebook i Youtube. Facebook jest używany do promocji wydarzeń i inicjatyw ekomuzeum i jego członków. Podczas lockdownu, posty były tworzone, żeby utrzymać profil facebookowy aktywny, głównym tematem były: opowieści z *Komórek* ekomuzeum, promocja spacerów wirtualnych i innych seminariów. Dodatkowo, podczas pandemii stworzono innowacyjne działania wirtualne, które są kontynuowane do dzisiaj (np. instruktaże technologiczne), żeby włączyć różne grupy wiekowe społeczności lokalnej (od osób starszych po dzieci).

Kanał Youtube był najbardziej odwiedzany przez dzieci podczas lockdownu. Najtrudniejszą grupą wiekową do przyciągnięcia są osoby 20- do 30-letnie.

Ogólnie, liczba odbiorców online wzrosła podczas lockdownu, uczestnictwo użytkowników jest kluczowe dla sieciowania a ekomuzeum ma na celu zaangażowanie lokalnej społeczności. Strona ekomuzeum jest dobrze skonstruowana i dostępna dla użytkowników. Jest jasny podział tematyczny, dlatego nawigacja jest prosta a wyszukiwanie informacji szybkie. Górny przycisk służy jako filtr wiedzy i jej pogłębienia.

- Ogólne informacje o ekomuzeum
- Geografia i terytorium ekomuzeum (Doliny)
- Tematy, którymi zajmują się ekomuzealne Komórki (woda, kamienie, rzemiosło)
- Trasy ekomuzeum na interaktywnych mapach
- Główne projekty ekomuzeum
- Biblioteka publikacji i mediów ekomuzeum (z bezpłatnym dostępem)
- Wydarzenia organizowane przez ekomuzeum.

4. Innowacje i badania

Jeśli chodzi o badania, ekomuzeum ma silne związki z Uniwersytetem w Trieście, także dzięki współpracy samego profesora z ekomuzeum. Ekomuzeum jest miejscem badań, obserwacji i jest płynną przestrzenią, gdzie innowacje są prawdziwie praktykowane. Czynnikiem ograniczającym jest położenie ekomuzeum daleko od uniwersytetów i trudno jest studentom łatwo do niego dotrzeć. Elementem, który trzeba wprowadzić są stypendia i szkolenia z udziałem szkół specjalistycznych, w celu wzmocnienia dialogu pomiędzy środowiskiem naukowym i ekomuzeum.

Dziedzictwo ekomuzeum jest postrzegane jako proces i jest analizowane narzędziami antropologicznymi, etnograficznymi i stosowanymi do procesów partycypacyjnych. W przypadku opowieści o dziedzictwie, w początkowej fazie istotna jest analiza teoretyczna i literacka w celu wybrania narzędzi narracji. Na przykład Muzeum Sztuki Kowalskiej i Sztuśców zostało powołane w sposób partycypacyjny. Na początku, rozpoczęto od mapowania działań odnoszących się do miejsca pracy z pomocą byłych wytwórców noży, następnie kilka Roboczych Stołów się odbyło z udziałem lokalnej społeczności w celu organizacji wystawy. Dodatkowo, do Roboczych Stołów, które angażują bezpośrednio mieszkańców, wykorzystano faktycznie praktyki muzeologiczne, przy tworzeniu wystawy, które można zastosować bez ścieżki przypominającej proces ciągłości pamięci przeciwny do opowieści dydaktycznej.

Dzięki wystawie, ekomuzeum wzmocniło swoją wiodącą rolę, również dążąc do przywrócenia społeczności innowacji poprzez interaktywność. Ekomuzeum zostało przeanalizowane przez kilku studentów w ramach przygotowywania przez nich doktoratów i studenci podyplomowi współpracowali aktywnie we wdrożeniu Muzeum Sztuki Kowalskiej i Sztuśców.

Projekty badawcze dotyczące ekomuzeum zajmują się dwoma tematami: prehistorią, archeologią i katalogowaniem. Ponadto, mamy projekt „wyżyny” z Fundacją Pittini. Innym projektem jest *“Ponowne uruchomienie połączeni”*, o tematyce krajobrazowej, obejmuje badanie dawnych map aż do naszych czasów i studia nad tworzeniem szlaków i badań. Projekt uwzględnia też analizy GPS oprócz szkolenia uczniów. Przykładem działań na rzecz środowiska akademickiego i ludności jest projekt *Mele Antiche*, który angażuje społeczność i Uniwersytet w Padwie. Poza tym są projekty z uniwersytetami dotyczące tworzenia map i istnieje możliwość dla studentów uniwersyteckich na uzyskanie stypendium w ekomuzeum. Publikacje naukowe są rzadko wydawane, chociaż niektórzy członkowie ekomuzeum publikują czasem artykuły.

Ekomuzeum jest również innowacyjne w zakresie wykorzystania strony internetowej i mediów społecznościowych, na których jest wiele interaktywnych informacji, takich jak mapy i instruktaże wideo. Ponadto, ekomuzeum ma pięć serii wydawniczych, podzielonych tematycznie i planuje szóstą obejmującą komiksy

Ekomuzeum Lis Aganis angażuje swoich członków do projektu, w którym aktywnie współpracuje, pod tytułem *„Muzeum Dolomitów”*. Projekt, obecnie jest jego druga edycja, ma na celu opowiedzenie we wszystkich aspektach historii obszaru Dolomitów. Jednym z tematów, bardzo interesującym i angażującym, jest *#VocidellaMontagna* (Głosy z gór). Zaproszenie Muzeum Dolomitów dotyczy słuchania, nagrywania i udostępniania różnych odgłosów, które stanowią doświadczenie mieszkańców Dolomitów. Projekt Muzeum Dolomitów ma interaktywną stronę internetową, na której użytkownik jest zaproszony do uczestnictwa, ma też różne trasy online (z narzędziami audio i kodem QR).

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Liczba Celów Zrównoważonego Rozwoju, które są uwzględnione w działaniach ekomuzeum 14

Preferencyjne Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs)

Zrównoważone miasta i społeczności, Dobre zdrowie i jakość życia

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG	REZULTAT
Projekt PASSIparole	Jest to projekt, który narodził się podczas Roboczego Stołu dotyczącego Map Krajobrazu i Społeczności, zaplanowany w celu odkrywania obszaru w towarzystwie ludzi ze Społeczności. Celem projektu PASSIparole jest osiągnięcie różnych faz podczas „wolnego” spaceru, podziwianie krajobraz i zachęcając do dialogu między uczestnikami. Poza tym działacze ekomuzeum, kustosze muzealni i lokalni mieszkańcy, odwiedzający są także mile widziani ze strony muzyków, poeci i aktorzy. Wszystko zwykle kończy się degustacją lokalnych produktów. Całe wydarzenie jest dokumentowane fotograficznie lub nagrywane w celu promocji dziedzictwa terytorium w mediach społecznościowych.	3	Dobre samopoczucie ludzi
Projekty ze szkołami	Ekomuzeum prowadzi różne projekty edukacyjne we współpracy ze szkołami.	4	Aktywne szkolenia dzieci
Projekty mające na celu podniesienie świadomości na temat przemocy wobec kobiet	Spotkania i animacja	5	Świadomość przemocy w stosunku do kobiet
Projekt: Woda z Arpą	Projekt z Arpą, spółką zarządzającą wodą	6	Świadomość użytkowania wody
Warsztaty ze szkołą Balthazar	Różne projekty organizowane we współpracy z lokalną szkołą.	7	Aktywne szkolenia naukowców
Ochrona Slow Food	Korzeń La Pittina, promocja lokalnych klopsików	8	Ochrona lokalnych produktów i tradycji kulinarnych
Działania z Salamandre SRL	Salamandre jest towarzystwem, które aktywnie współpracuje z ekomuzeum	9	Tworzenie ofert pracy.
Współpraca z lokalnymi producentami	Współpraca z lokalnymi producentami w celu zakupu usług i lokalnych produktów	12	Promocja lokalnej tożsamości i produktów, poprawa lokalnej gospodarki
Promocja zrównoważonej mobilności w ekomuzeum	Zmniejszenie konsumpcji w biurze, Zakup samochodów z dieslem, Zachęta do spacerów	13	Poniesienie świadomości na temat zrównoważonej mobilności

Współpraca z Legambiente przy realizacji projektów PassiParole i Magredi	Szlaki tematyczne pozwalające odkryć terytorium	15	Odkrycie terytorium i wzmocnienie lokalnej tożsamości; aktywne szkolenia dla naukowców
Inna aktywizacja Spotkania konsultacyjne	Seminaria na różne tematy	16	Nowa świadomość dotycząca różnych tematów
Współpraca z Università di Udine i Dolomiti Park	Współpraca z Dolomiti Park i uniwersytetami		Współpraca z różnymi instytucjami w celu osiągnięcia celów
Projekt Magredi	Projekt Magredi ma na celu wzmocnienie terytorium i jest realizowany z wieloma aktorami lokalnymi	17	Ochrona lokalnego środowiska

Celem strategii ekomuzeum jest uczynienie społeczności lokalnej głównym bohaterem dynamiki lokalnego zrównoważonego rozwoju. Wszystkie działania prowadzone przez ekomuzeum są rozwijane w celu wzmocnienia poczucia przynależności społeczności i dostarczenie im narzędzi do promowania terytorium w sposób niezależny. Cele Zrównoważonego Rozwoju są także obecne w działaniach edukacyjnych, wystawach, a preferowanymi przez ekomuzeum celami ekomuzeum są: zrównoważone miasta i społeczności i dobre zdrowie i jakość życia.

Przykładem dobrego zrozumienia działań kompleksowo zrównoważonych jest projekt *Magredi*. The Magredi są obszarem zachodnim wyżyny Friuli, zlokalizowanym w punkcie wyżyny, skąd wody strumieni Cellina i Meduna spływają do warstwy wodonośnej. W tym miejscu występuje ogromna różnorodność flory i fauny. Ekomuzeum, we współpracy ze szkołą podstawową Vivaro, organizuje eksplorację in situ dla dzieci i dorosłych w celu wzmocnienia ich poczucia przynależności i tożsamości. Następnie, nauczyciele, poprzez *didattica situata* (zlokalizowane szkolenie) mogą wytłumaczyć różne przedmioty szkolne powiązane z Magredi (nauka, geografia, historia). W ten sposób, ludzie odkrywają swoje terytorium i nauczyć się brać je pod opiekę i chronić, ale także cieszyć się nim w zrównoważony sposób.

6. COVID-19

Ogólnie, główna szkoda, spowodowana przez pandemię ekomuzeum była dwójaka: po pierwsze zewnętrzna związana z działalnością gospodarczą, następnie wewnętrzna związana z zamknięciem stowarzyszeń i konsekwentnym niszczeniem kapitału ludzkiego.

Niektóre pozytywne aspekty powiązane z pandemią:

- Koncepcja nowych mechanizmów projektowania
- Zwiększona współpraca pomiędzy stowarzyszeniami
- Nacisk na wykorzystanie nowych technologii, takich jak spotkania online, wykorzystywane także przy okazji niektórych spotkań
- Monitorowanie działań
- Koordynacja i stosowanie tego samego języka, który poprawił komunikację
- Realizacja strony internetowej.

Pandemia miała również wpływ na różne sektory działań ekomuzeum w różny sposób.

W przypadku działań ekomuzeum związanych z głównym miejscem, którego gospodarzem jest Muzeum Sztuki Kowalskiej i Sztuśców, pandemia była niszczycielska. W szczególności, w związku z sytuacją zdrowotną, inauguracja wystawy w Muzeum Sztuki Kowalskiej i Sztuśców została odwołana; innowacja nie mogła wynagrodzić działaniami online w wizyt do muzeum. Negatywnymi efektami pandemii była stała niepewność tego, co należy robić, rozpacz, śmierć wielu lokalnych rzemieślników, strażników pamięci i brak jasnych wskazań. Jednakże, sytuacja umożliwiła przystosowanie wystawy zgodnie z potrzebami wykorzystania; w rzeczywistości muzeum zaczęło pełnić funkcję przestrzeni, która może być używana w płynny sposób, z ogromnymi przestrzeniami o różnych wyjściach i wejściach. Podczas lockdownu, zespół był w stanie pracować udzielając sobie moralnego wsparcia.

Pandemia sprzyjała też mechanizmom empatii, faktycznie, przykładano wartość do małych grup, do dialogu, żeby być bliżej ludzi. Stan zagrożenia był okresem obserwacji i refleksji: na początku roku 2020 było twórcze milczenie, które zmieniło się w produktywnie milczenie, służące ponownemu przemyśleniu organizacji i tożsamości muzeum.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej. Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją Creative Commons Attribution 4.0 International.

italy

ECOMUSEO CASILINO AD DUAS LAUROS

Strona
WWW

1. Dane Ekomuzeum

Nazwa
Ekomuzeum

Ecomuseo Casilino
Ad Duas Lauros

Data utworzenia

2012

Adres

Carrer del Via
Casilina 634 00177
Roma, Lazio

Telefon

+39 347 077 7788

1.1. Opis Ekomuzeum

Ecomuseo Casilino Ad Duas Lauros zaczęło się od konfliktu, w centrum Casilino okręg ex SDO, który jest pozostałością obszaru archeologicznego zlokalizowanego w centrum ekomuzeum. W roku 2012, gmina chciała przeprowadzić rozwój budowlany i zostało utworzone konsorcjum ośmiu stowarzyszeń, żeby walczyć z tym zagrożeniem. Profesorowie Padiglione i Broccolini, którzy są antropologami i mieszkańcami zaproponowali stworzenie ekomuzeum. Potem, pięć lat później rozpoczęto badania, żeby rozwinąć swoje własne dwutorowe podejście metodyczne. Badanie identyfikuje elementy dziedzictwa i przedkłada je społeczności, która proponuje walory, które są analizowane przez komitet naukowy, który przedkłada je z powrotem lokalnej społeczności do weryfikacji, dzięki czemu dziedzictwo jest udostępnione wszystkim mieszkańcom.

Ekomuzeum jest praktyką dziedziczenia i jest uznane przez Zarząd Miasta V jako swoje priorytety programowe w zarządzaniu, zaaprobowane jednogłośnie uchwałą Rady Miasta 25 lipca 2013, potwierdzone w roku 2015 i w końcu uznane przez Region Lazio w 2019 z określeniem Ekomuzeum o znaczeniu regionalnym. Projekt uzyskał już uznanie MIBAC – Nadzoru Archeologicznego Miasta Rzymu (zapis 13.1.2012 Prot. 1012) i Nadzoru Miejskiego (zapis 29.12.2011 Prot. CF83009), który wykazał gotowość do udziału w dyskusjach merytorycznych nad konkretnymi realizacjami. Negocjacje są drogą do zbudowania nowego porozumienia z podmiotami opisanymi powyżej dla poprawy dziedzictwa archeologicznego, podczas gdy protokół z Głównym Instytutem Niematerialnego Dziedzictwa dla zachowania dziedzictwa niematerialnego. Dlatego, stowarzyszenie na rzecz ekomuzeum, zostało uznane za władzę zarządczą, i jest organizacją wolontarystyczną, która realizuje cele związane z ochroną, zachowaniem i promocją dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu dzielnicy Ad Duas Lauros i sąsiednich ustanowionego jako ekomuzeum miejskie.

Propozycja stworzenia ekomuzeum miejskiego ma ogólnie na celu identyfikację, przeprowadzenie spisu, interpretację ponowne powiązanie materialnych i niematerialnych zasobów kultury znajdujących się na obszarze zainteresowań ekomuzeum, włączając w to niematerialne wytwory kultury rezydentów o obcym pochodzeniu, którzy mają stały wkład we wdrażanie kompleksu dziedzictwa kulturowego tego obszaru.

Ekomuzeum dąży do ponownego wzmocnienia obszarów rolniczych, przyrodniczych i archeologicznych, aby przeciwdziałać wzrastającej presji budowlanej, dostarczając proaktywnych alternatyw do wykorzystania terenu poprzez odnowę śladów dziedzictwa historyczno-architektonicznego i archeologicznego i naprawę istniejących związków pomiędzy miastem i terenami wiejskimi. Będzie to miało wkład w ponowne odkrywanie rzymskich terenów wiejskich w dzielnicy Casilino, ukrytej i otoczonej przez miasto, które rozrosło się dramatycznie z upływem czasu.

Projekt odkrywa na nowo związki między systemem zieleni, archeologią i żyjącymi poprzez zarys wizji "nowego miasta", zbudowanego na sieci naturalnych przestrzeni. Z tej perspektywy, inicjatywy są inspirowane przez zasady zrównoważonego środowiska: jakakolwiek forma użytkowania i uprawiania gruntu mająca na celu budowę jest od ręki odrzucana, skupiając uwagę na odnowie istniejących i w szczególności historycznych zagród i XIX-wiecznych willi. Ekomuzeum jest pierwszym krokiem w odnowie rzymskiego rolnictwa, któremu towarzyszy proces zrównoważonego rozwoju lokalnej agro-gospodarki, jako alternatywa dla niepożądanego postępu urbanizacji, która oddziałuje na tereny rolnicze.

Ekomuzeum ma na celu poprawę jakości życia lokalnych społeczności poprzez działania o wysokim zakresie zrównoważoności:

- tworzenie zielonej infrastruktury zdolnej do poprawy jakości środowiska na obszarze
- tworzenie sieci produkcji rolniczej zorientowanej na świadome wykorzystanie zasobów
- prowadzenie projektów służących wzmocnieniu kultury, które skutecznie tworzą sektor gospodarczo-produkcyjny.

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca	Claudio Gnessi
Stanowisko	Przewodniczący z uprawnieniami skarbowymi
Kontakt	ecomuseocasilino@gmail.com
Liczba członków zespołu ekomuzeum	<ul style="list-style-type: none"> • Członkowie Stowarzyszenia: 11 osób • Członkowie zarządu: 5 • Komitet naukowy: 6 • Grupy robocze: 3

Kwalifikacje/szkolenia członków zespołu

Organizacja ekomuzeum jest uformowana na trzech różnych poziomach: zarząd, komitet naukowy i zgromadzenie. Zarząd jest podzielony na sześć różnych eksperckich obszarów tematycznych – historia i sztuka, planowanie miejskie, duchowość, archeologia. Każdy dyrektor ma autonomię działania, w oparciu o cele, budżet i rezultaty.

Komitet naukowy będzie zintegrowany z zespołem zarządzającym, ze względu na wspólnych niektórych członków. Zgromadzenie zaczęło z 12 osobami, a obecnie jest ich 36, jest ono złożone z ludzi i stowarzyszeń z terenu ekomuzeum. Członkostwo jest bezpłatne.

Poniżej analiza kompetencji członków ekomuzeum.

Komitet naukowy tworzą:

- Claudio Gnessi, dyrektor i koordynator odpowiedzialny za badania nad sztuką współczesną. Jest on projektantem prowadzenia interakcji i ekspertem w zakresie komunikacji i projektowania, o specjalności menadżera kultury i innowatora społecznego.
- Stefania Ficacci, koordynator badań nad historią współczesną i w obszarze merytoryczno-naukowym. Jest ona badaczem historii miasta i terytorium. Specjalizuje się w rozwoju obszarów peryferyjnych, skupiając się na tożsamości terytorium, ochronie i przekazywaniu pamięci historycznej. Założyła Włoskie Stowarzyszenie Historii Ustnej.
- Romina Peritore, koordynator badań nad planowaniem miejskim i krajobrazowym. Jest architektem, menadżerem miejskim i doktorem w zakresie polityk terytorialnych i projektów lokalnych. Jej specjalnością naukową jest: europejskie polityki miejskie i transformacja, przestrzeń miejskiej imigracji, rozwój lokalny, zarządzanie w edukacji i administracji, planowanie strategiczne. Jest współzałożycielem Stowarzyszenia Testaccio in Piazza, Ecomuseo Casilino Ad duas lauros, członek Stowarzyszenia Zrównoważonej Partycypacji.
- Alessandra Broccolini, koordynator badań antropologicznych i społecznych. Jest antropologiem i pracownikiem naukowym w Departamencie Nauk Społecznych i Ekonomicznych w Uniwersytecie Sapienza. Pracuje jako antropolog dziedzictwa kulturowego, politykach peryferiów miejskich i tożsamości w ekomuzeum i demografo-etno-antropologii gminy; w szczególności pracuje nad niematerialnym dziedzictwem kulturowym i politykami UNESCO.
- Carmelo Russo, koordynator badań nad świętymi formami. Jest pracownikiem naukowym w zakresie różnorodności religijnych w Cape Town. Jest doktorem historii, antropologii i religii na Uniwersytecie Sapienza i ma licencję naukową jako badacz. Uczestniczył w działaniach edukacyjnych podczas kursów i seminariów w zakresie antropologii kultury i historii religii. Jest wiceprezesem komitetu naukowego Esquilino Calls Rome. Jego zainteresowania badawcze obejmują: migracje, religię, mniejszości w przestrzeni publicznej, polityki tożsamości i dynamiki religijnej w kontekście liczby mnogiej.
- Stefania Favorito, koordynator badań nad archeologią i zrównoważonym środowiskiem. Ma stopień naukowy w zakresie literatury i programu archeologicznego, i pracy eksperymentalnej w prehistorii. Jest przewodnikiem turystycznym w Rzymie i prowincji. Współpracowała z Soprintendenza Archeologica w Rzymie jako koordynator archeologiczny przy budowach.

Grupy robocze:

- Alessio Sidoti, grupa robocza dotycząca lokalnego rozwoju i turystyki kulturowej. Ukończył planowanie i zarządzanie systemami turystycznymi, zakończone po trzech latach rozprawą na temat Camino de Santiago i rozprawą magisterską na temat procesu odnowy Bilbao. Zawsze był zainteresowany rozwojem terytorialnym, ze skłonnością do rozwoju lokalnego w sposób zrównoważony i nastawiony na wzmocnienie społeczności, na ten temat przygotowuje rozprawę doktorską.

Doświadczony w organizowaniu wydarzeń, warsztatów i szkoleń. Pracował jako pomoc techniczna dla instytucji publicznych w kontekście programów współfinansowanych z Funduszy Strukturalnych, ze szczególnym odniesieniem do projektów dotyczących organizacji zintegrowanego zaopatrzenia terytorialnego i wzmocnienia turystyki i przemysłu rolno-spożywczego.

- Carla Ottoni: grupa robocza dotycząca historii kina. Ukończy studia z islamu na podstawie rozprawy dotyczącej kina irańskiego na Wydziale Studiów Orientalnych Uniwersytetu Sapienza, od roku 2002 była zaangażowana w organizację wydarzeń kulturalnych. Współpracowała z niezależnym czasopiśmie komicznym 'Kerosene', pracowała przy międzynarodowym festiwalu filmowym i nadzorowała organizację wydarzeń filmowych zarówno we Włoszech jak i zagranicą. Od roku 202 prowadzi projekt filmowy KarawanFest dotyczący migracji razem z innymi towarzyszami przygody.
- Giulia Papa: grupa robocza dotycząca projektów z zakresu planowania miejskiego

1.3. Szkolenia

Zespół ekomuzeum potrzebuje szkoleń w zakresie zarządzania, administracji i organizacji wydarzeń.

Społeczność lokalna jest aktywnie włączona w działalność i szkolenia ekomuzeum, of identyfikacji zasobów dziedzictwa do ich ochrony. Stały dialog pomiędzy ekomuzeum i społecznością jest wystarczający do identyfikacji potrzeb szkoleniowych.

Ekomuzeum ma szeroką ofertę szkoleniową, która może być podzielona na trzy główne aktywności:

- Szkoła Dziedzictwa – szkolenie dla operatorów ekomuzeum i lokalnej społeczności. Uczestnicy tworzą projekt badawczy dotyczący terytorium, a personel ekomuzeum wybiera trzy projekty. Zwycięzcy rozwijają swoje projekty i zaczynają pracę w ekomuzeum w kolejnym roku.
- Propozycje projektów badawczych (z badaczami zewnętrznymi).
- Seminaria (na temat zabytków, sztuki publicznej i historii), które mają różne grupy odbiorców.
- Działania szkoleniowo-dydaktyczne w szkołach (takie jak "ekomuzeum chłopców i dziewcząt"), narracja własna na temat terytorium, mapy społeczności tworzone przez dzieci. Ekomuzeum organizuje również wizyty z dziećmi, i funkcjonuje to we współpracy ze szkołami średnimi z tego terytorium. Na zakończenie programu szkoleniowego uczestnicy tworzą karty dziedzictwa i organizują wycieczkę z przewodnikiem po terytorium, stając się jego ambasadorami na jeden dzień.

Kursy ekomuzeum mają na celu wzmocnienie umiejętności w obszarze badań, storytellingu i uwydatnienie dziedzictwa kulturowego. Ekomuzeum szkoli nowych facylitatorów ekomuzeum, serwis merytoryczny i badaczy terytorialnych. Po każdym okresie szkoleniowym, ekomuzeum organizuje Dzień Odnowy Terytorium razem z uczestnikami kursów, aby zaprezentować wyniki swojej pracy.

Claudio, prezes ekomuzeum, który jest także dyrektorem artystycznym, zarządza komunikacją, i w przyszłym roku zatrudni pracownika oddelegowanego do zarządzania tym sektorem. Ważne jest, żeby komunikować się także online, i szkolenia online są korzystne w wielkim mieście takim jak Rzym, ponieważ to pozwala pokonać problem odległości. Jest to także wygodne dla osób starszych, które mogą udać się do centrum dla seniorów i postępować zgodnie ze wskazówkami, przy wsparciu operatorów. Ekomuzeum eksperymentowało, podczas pandemii, z różnymi działaniami online, które przebiegły pomyślnie i pozwoliły zwiększyć publiczność ekomuzeum; działania te są w dalszym ciągu oferowane przez ekomuzeum.

Przykłady szkoleń oferowanych przez Ekomuzeum

SZKOLENIE	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Szkoła dziedzictwa	Ma na celu kształcenie specjalistów ekomuzeum. Obejmuje też propozycje projektów badawczych.		X
Seminaria	Dotyczy zabytków, sztuki publicznej i historii.		X
Szkolenia edukacyjne ze szkołami	Autonarracja na temat terytorium, map społeczności przygotowane przez młodzież, zwiedzania zorganizowane przez dzieci.		X
Ekomuzeum małych dziewczynek i chłopców	Proponowana ścieżka pełni funkcję zbudowania nowych, znaczących relacji pomiędzy odbiorcami projektu (dzieci w wieku 5-11 lat) i terytorium, na którym mieszkają i / lub uczą się w miejscowej szkole. Proces rozpoczyna się od rozpoznania szczególnego znaczenia miejsc, które, zaczynając od ustalonej wartości kulturowej, nabierając wartości kulturowej osobistej, wywołującej emocje i opartej na wyobraźni. W ten sposób budowana jest geografia i przestrzeń emocjonalna, jeśli zostanie przekroczona, będzie coraz bardziej zaludniona, i w ten sposób będzie wzrastać poczucie przynależności, ale również zdolność do wymyślania jej na nowo.		X
Kursy językowe (Casa Scalabrini)	W Casa Scalabrini organizowane są różne kursy zarówno dla gości jak i dla społeczności lokalnej.		X
Kursy krawieckie (Casa Scalabrini)	W Casa Scalabrini organizowane są różne kursy zarówno dla gości jak i dla społeczności lokalnej.		X
Kursy prawa jazdy (Casa Scalabrini)	W Casa Scalabrini organizowane są różne kursy zarówno dla gości jak i dla społeczności lokalnej.		X

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Zarządzanie	Zarządzanie jest przydatne w prowadzeniu wszystkich działań ekomuzeum, optymalizacji funduszy i zasobów.	Obydwa	X	
Administracja	Konieczne jest znalezienie nowych sposobów finansowania w celu osiągnięcia stałej płynności finansowej, by móc zarządzać projektami i działaniami ekomuzeum.	Obydwa	X	
Organizacja wydarzeń	Nauczenie się organizacji wydarzeń w sposób profesjonalny może pomóc ekomuzeum w przyciągnięciu większej liczby odwiedzających i wykorzystaniu zasobów w lepszy sposób.	Obydwa	X	

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Stowarzyszenie
Własność	Publiczna
Status oficjalny	Ekomuzeum o tematyce regionalnej
Roczny budżet	€ 56 460,08 (2019)

Ekomuzeum ma trzy główne sposoby finansowania, rozkładające się w następujący sposób:

- Stały dochód (25% przychodów): dobrowolny wkład, zarówno online jak i offline. Uczestnicy na koniec wycieczki mogą przekazać dobrowolny wkład. Istnieje też skarbonka online na PayPal-u, skąd ekomuzeum otrzymuje wkład online.
- Granty prywatne (25% przychodu): od fundacji, centrów badawczych, sponsorów, którzy chcą zainwestować w sektor kultury.
- Udział w publicznych zapytaniach ofertowych.

Jeśli chodzi o innowacyjne sposoby finansowania ekomuzeum przetestowało fundraising i crowdfunding; metody te nie były przydatne ponieważ ekomuzeum nie ma wystarczających zasobów ludzkich do zarządzania tego rodzaju metodami pozyskiwania środków.

Od tego roku ekomuzeum jest wpisane w program 2x1000 – solidarnościowe finansowanie, w ramach którego podatnicy mogą przekazać stowarzyszeniom kulturalnym, kiedy zwrot podatku dochodowego od osób fizycznych jest zapisany. Każdy, kto płaci IRPEF (podatek dochodowy od osób fizycznych) może przekazać część podatku na stowarzyszenia, które prowadzą działania w sferze kultury. Ten rodzaj finansowania będzie przydatny, aby utrzymywać stałą płynność finansową; jednakże nie jest cały czas możliwa ewaluacja oddziaływania.

Ekomuzeum ma skomplikowany system zarządzania. Wszystkie projekty są zadłużone, bez posiadania zasobów. Zapytania ofertowe i rozpoczęte projekty muszą być rozliczone – finansowanie opiera się na prefinansowaniu przez ekomuzeum lub oczekuje się na granty bezzwrotne. Normalnie to ekomuzeum prefinansuje wykorzystując kredyty bankowe lub finansowanie osobiste. Dla ekomuzeum pracuje 20 osób i muszą one być opłacone, a koordynatorzy planowania dostają wypłatę jako ostatni; inni współpracownicy dostają wynagrodzenie w rozsądnym czasie, choć nie zawsze jest to możliwe. Przy stałej płynności finansowej planowanie mogłoby być lepiej zarządzane. Wszyscy ludzie pracujący w ekomuzeum są opłacani, ponieważ ekomuzeum stara się unikać niepewności zatrudnienia i wierzy, że każde zaangażowanie powinno być odpłatne; Stażyści Uniwersytetu z programem praktyki są wynagradzani przez Europejski System Transferu Kredytowego (European Credit Transfer System – ECTS).

3. Partycypcja Społeczna

Ekomuzeum organizuje 12 działań miesięcznie dla dorosłych, szkół i badaczy.

(250-300 odwiedzających).

Główne działania to:

- Projekty wzmacniające publiczną twórczość artystyczną – z lokalną Społecznością Opiekuńczą;
- Projekt fundacji muzeum szkolnego (z trzecim sektorem);
- Przyszły projekt Muzealizacji dzielnicy w Bari.

Claudio Gnessi, prezes ekomuzeum opowiada:

“Lokalna społeczność jest zaangażowana w działania na dwóch poziomach: jako publiczność, i na wszystkich ścieżkach dziedzictwa: kiedy walory dziedzictwa są identyfikowane, społeczność uczestniczy w miejskiej eksploracji, mającej na celu weryfikację, że oni także zgadzają się z tym, co jest identyfikowane.

Zaangażowanie to charakteryzuje specyficzna metodyka i działania.

Jeśli chodzi o metodykę, komitet naukowy prowadzi działania w obszarze dziedzictwa i zbiera rezultaty, arkusze zasobów i kursy realizacji, które są przedstawiane społeczności do weryfikacji. Szczególne działania stanowią eksploracje (normalnie trzy miejskie eksploracje) i seminaria. Relacje są dwustronne przejrzyste, ponieważ lokalna społeczność może ewaluować propozycję czy zaraportować włączenie elementu dziedzictwa (praktyka społeczna, lokalny dialekt, dzieło sztuki, zabytek) komitetowi naukowemu, który analizuje i następnie organizuje eksploracje w celu ewaluacji przez resztę społeczności.

Terytorium jest ogromne, więc jest uzgodniona społeczność, która rozwija się w każdej jego części. Tworzy się wiele Społeczności Opiekuńczych, które mają zarejestrowane biuro, prowadzą projekty pilotażowe i przyczyniają się do przekazywania informacji z ust do ust do innych członków społeczności, żeby powiększyć strefę zasięgu. Uczestnicy Ekomuzeum są monitorowani po wpisaniu się na jakieś działanie”.

Ekomuzeum Casilino oznacza “włączenie” i w odniesieniu do lokalizacji ekomuzeum Claudio dodaje:

“Ekomuzeum zdecydowało się nie mieć siedziby, ponieważ my odrzucamy model muzeum i biura są rozproszone na całym obszarze. Każda Społeczność Opiekuńcza ma zarejestrowane biuro, które jest także tematycznym centrum interpretacyjnym ekomuzeum. W dzielnicy Torpignattara znajduje się sekretariat; Casa Scalabrini jest miejscem działań szkoleniowych, jest biegunem badawczym zjawiska migracji i będzie także miejscem przyszłego Muzeum Migracji; Villa Gordiani zajmuje się tematem pamięci, zarówno ze związkami zawodowymi jak i osobami starszymi z sąsiedztwa. Społeczność zarządza siedzibami w sposób autonomiczny. Największym centrum interpretacyjnym jest terytorium, które reprezentuje interpretację i konserwację. Zawiera ono przestrzeń ekspozycyjną i dydaktyczną. Celem jest osadzenie dziedzictwa w fizycznym wymiarze terytorium, przy delokalizacji centrów interpretacyjnych. Protokół umowy z lokalnymi i kulturalnymi instytucjami, dotyczący tworzenia sieci przestrzeni kulturalnych; w ten sposób mieszkańcy są zaangażowani. W ten sposób wzmacnia się lokalną tożsamość.”

Ekomuzeum ma różne punkty odniesienia w każdej dzielnicy i także przydatne w odniesieniu do lokalnej społeczności. Claudio tłumaczy:

“Ekomuzeum nie ma ustalonej siedziby, lokalizacja prowadzenia działań jest wybierana adekwatnie do potrzeb. To ekomuzeum zawiera w sobie wiele muzeów.

Na przykład organizujemy szeroko rozpowszechnioną galerię fotografii w różnych przestrzeniach handlowych. Mamy także oznakowania związane z kulturą (z QR kodem) w różnych miejscach w sąsiedztwie, które są przydatne zarówno dla mieszkańców jak i dla odwiedzających. Ekomuzeum Casilino wierzy, że ulicą są najlepszym centrum ekspozycyjnym; na przykład, dla upamiętnienia faszyzmu nazistowskiego wybraliśmy zapory.

Ekomuzeum popiera i promuje sztukę publiczną taką jak murale. Murale pod opieką ekomuzeum są artystycznym odnowieniem, które ma związki z lokalną kulturą i przywróceniem pamięci. Społeczność lokalna jest aktywnie zaangażowana w ten proces. W rzeczywistości to społeczność wybiera: miejsce, tematykę i artystę, który interpretuje temat w swoim stylu, w swojej estetyce. Artysta jest także częścią Społeczności Opiekuńczej, lub ekomuzeum pyta, czy jest jakiś lokalny artysta zainteresowany uczestnictwem w pracach nad murem. Ekomuzeum współpracuje zarówno z artystami, którzy podpisują się (współczesny muralizm) jak i z pisarzami. Ekomuzeum podsuwa puste ściany dla nieznanymi twórców, gdzie mogą tworzyć graffiti. Miasto nie

zaakceptowało dotąd pisanie, nawet jeśli puste ściany są potrzebne w okolicy i twórcy mogliby wyrazić siebie podczas zbiorowej rywalizacji.

Każde działanie, które jest realizowane jest głosem terytorium (co powraca w wynikach badań), przykładem mogą być Murale dotyczące pamięci dzielnicy Centocelle.”

Ekomuzeum organizuje projekty różnego rodzaju: projekty wzmacniające, projekty dotyczące sztuki publicznej ze społecznością lokalną, projekt na rzecz utworzenia Muzeum Scholastyki we współpracy z trzecim sektorem i muzealizacja dzielnicy w Bari.

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane 170.000

Sposoby uczestnictwa

- *Ekomuzeum dla dzieci*, projekt służący poznaniu terytorium, prowadzony w trzech szkołach średnich Gminie Rzym V;
- *Ekomuzeum chłopców i dziewcząt*, projekt mający na celu spis i zmapowanie dziedzictwa kulturowego z punktu widzenia uczniów szkoły podstawowej w Gminie Rzym V;
- *Dni Terytorium*, coroczny cykl spotkań służących powrotowi do badań ekomuzeum, sieciowaniu w lokalnych realiach, spotkaniom z miejscowymi instytucjami, podmiotami, realiami;
- *Popularna Szkoła Tor Pignattara* (obecnie Szkoła Dziedzictwa), służąca szkoleniu nowych specjalistów w obszarze takich jak planowanie europejskie, relacje z instytucjami, zrównoważona turystyka, partycypacyjne planowanie miejskie;
- *EcomuseoLAB*, warsztaty partycypacyjne, podczas których ponad 400 miejscowych obywateli bierze udział i ma na celu wspólne projektowanie przestrzeni miejskiej (największe służyły ponownemu zaprojektowaniu dawnego Cinema Impero i planowaniu obszaru Casilino);
- *Codzienne dziedzictwo*, cykl spotkań w klubach seniorów, wspólnych przestrzeniach, siedzibach partii, biurach związków zawodowych, parafiach, centrach zbiorów młodzieży i centrach uchodźców, aby opowiadać i ilustrować dziedzictwo kulturowe miejsc;
- Zintegrowane projekty badawcze, działania służące studiom nad terytorium uwzględniające różne aspekty dziedzictwa.

3.2. Środowisko społeczne

Formy zaangażowania

Metodologia ekomuzeum ma ustalony dwójaki model angażowania ludzi w działania.

Działania organizowane przez ekomuzeum są promowane na stronie www i w mediach społecznościowych ekomuzeum. Ekomuzeum organizuje dwie wycieczki na tydzień, 10 wycieczek w miesiącu.

Działania są promowane różnymi kanałami:

- Poprzez bezpośredni kontakt z uczestnikami wycieczek;
- Poprzez media społecznościowe;
- Z wykorzystaniem listy mailingowej.

Kiedy są zapisy na wycieczki ekomuzeum zbiera wszystkie dane uczestników; w ten sposób ekomuzeum gromadzi większą liczbę adresów mailowych i tworzy listę mailingową z liczbą 1500 zarejestrowanych.

Ekomuzeum organizuje różne formy wycieczek, zawsze przewodnikami są mieszkańcy:

- Wycieczki powiązane z projektami partnerskimi z obcymi lub rzymskimi uczelniami;
- Wycieczki ze szkołami, z prezentacjami chłopców i dziewcząt przeszkolonych do stania się przewodnikami turystycznymi;
- Wycieczki dotyczące Restytucji Terytorialnej, służące odkryciu lokalnego dziedzictwa;
- Wycieczki dla odbiorców spoza regionu; na przykład ekomuzeum zorganizowało wycieczkę dla Włoskiego Towarzystwa Antropologicznego. Wycieczka z przewodnikiem na dzielnicy Tor Pignattara zaangażowała 80 osób i odbyła się tam

Antropologicznego. Wycieczka z przewodnikiem po dzielnicy Tor Pignattara zaangażowała 80 osób i odbywa się tam degustacja lokalnych produktów na Rynku Rolników w kościele.

Każdego miesiąca 15 wycieczek jest organizowanych, w których bierze udział 30 uczestników, co daje 450 wizyt w miesiącu.

Wycieczki są darmowe dla uczestników, żeby zapewnić dostęp do kultury. Uczestnicy mogą zaproponować darowiznę na zakończenie wycieczki (w oparciu o prywatne lub publiczne środki). Uczestnicy nie płacą za umożliwienie dostępu do kultury, ponieważ ekomuzeum jest zlokalizowane w niezbyt zamożnym okolicy.

3.3. Analiza strony www

Typ interwencji możliwy za pośrednictwem strony internetowej

Tylko informacje	Możliwość zasugerowania działań	Skargi i zażalenia	Zakup biletów	Otwarty dostęp po zarejestrowaniu się
X	X	X		X

Rodzaje dostępnych propozycji

Sugerowanie celów ekomuzeum	Kwestie funduszy	Kwestie planowania	Kwestie dostępności
Cele ekomuzeum są dobrze opisane na stronie www i w mediach społecznościowych.	Crowdfunding czy sekcja darowizn może być przydatna dla użytkowników strony www, którzy chcieliby wesprzeć finansowo ekomuzeum.		Strona www jest dobrze zorganizowana i podzielona na różne tematy.

Jakość informacji zwrotnej

Potwierdzenie otrzymania maila jest wysyłane	Propozycje są dyskutowane na poziomie zarządu ekomuzeum	Efekty dyskusji są przesyłane
/	/	/

Strona internetowa ekomuzeum jest przyjazna dla użytkownika i jest dobrze podzielona na różne sekcje: wycieczki, okolice, uczestnictwo. Strona jest podzielona na tematy w sposób jasny, tak że użytkownik może nawigować i znajdować potrzebne informacje w szybki sposób. Użytkownicy mają możliwość zarejestrowania się na stronie i wnieść wkład w mapę społeczności online, georeferencje, dodawanie elementów dziedzictwa na terytorium ekomuzeum; element może zostać opisany i po zarejestrowaniu jest funkcjonalność, która pozwala na wpisanie artykułu ze zdjęciami. Użyteczny wideo przewodnik dotyczący rejestracji jest umieszczony obok formularza rejestracyjnego, jest dobrze wyjaśniony tak, aby pomagać użytkownikom w rejestracji.

Strona zachęca też do zaangażowania użytkowników, co można zobaczyć na ilustracji poniżej. Goście o różnych zainteresowaniach mogą wybrać sposób kontaktowania się z ekomuzeum, więc odbiorcy są już podzieleni na tematy, kiedy piszą do ekomuzeum. Strona jest pełna interaktywnych materiałów, takich jak: zdjęcia, wideo i interaktywne mapy. Strona ma wyraźną sekcję do uczestniczenia, okienko (co pokazuje ilustracja 4), które zawiera zaproszenie do zostawiania komentarzy – w zależności od tego, czy użytkownik jest osobą fizyczną, organizacją, badaczem, instytucją czy szkołą.

4. Innowacje i badania

Ekomuzeum Casilino ad Duas Lauros interpretuje nakazy ekomuzeum w sposób bardzo rygorystyczny, i dlatego nie tworzy centrum wystawienniczego do prezentacji dziedzictwa, ale dąży do jego wzmocnienia w miejscu, gdzie ono występuje. Z tego powodu dostępne są wycieczki z przewodnikiem, eksploracja miasta i aktywność trekkingowa, które można rezerwować przez e-mail. Alternatywnie, zwiedzania lokalnego dziedzictwa (zabytków, muzeum sztuki ulicznej, parki i wille) jest bezpłatne może być prowadzone online, dzięki trasie na platformie udostępnionej przez Ekomuzeum i można z niej korzystać za pośrednictwem smartfonów. Na obszarze Tor Pignattara i Centocelle są także tablice ilustrujące lokalne dziedzictwo stworzone przez Sieć Biznesową tych dwóch dzielnic. Zawartość tablic w dzielnicy Tor Pignattara została zredagowana przez Ekomuzeum Casilino w Duas Lauros i pozwala na połączenie się z trasą na platformie poprzez kod QR.

Ekomuzeum ma różne formy innowacji. Po pierwsze, ekomuzeum wykorzystuje technologię kodu QR, zarówno przy okazji paneli informacyjnych rozmieszczonych w otoczeniu jak i podczas zorganizowanych wycieczek. W ten sposób, ludzie otrzymują dogłębne informacje na temat odwiedzanego miejsca. Po pandemii, ekomuzeum wdraża różne działania online, które zwiększają odbiorców ekomuzeum.

Innym innowacyjnym projektem jest App ekomuzeum (aplikacji mobilnej), dodatkowe narzędzie dostępu do wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego obszaru. Poprzez aplikację można odkrywać historię, opowieści, zabytki, drogi, wspomnienia, kulturę i znacznie więcej. Narracja na temat terytorium jest tworzona wspólnie z mieszkańcami, instytucjami zajmującymi się ochroną, badaczami, szkołami. Wśród kart i tras są te wypracowane partycypacyjnie (trasy ekomuzeum) i w związku z tym zasoby i trasy proponowane przez mieszkańców poprzez system kolektywnego gromadzenia będą także dostępne w aplikacji. Projekt w trakcie realizacji, który wymaga wkładu wszystkich, i może być zainstalowany w łatwy sposób z oficjalnej strony internetowej, AppStore czy GooglePlay.

Ekomuzeum ma relacje ze środowiskiem naukowym, niektórzy członkowie zespołu ekomuzeum są naukowcami i ekspertami w zakresie różnych dziedzin i tematów. Artykuły i rozprawy są przygotowywane we współpracy z profesorami i zespołem ekomuzeum.

Jednym z ostatnich projektów ekomuzeum był Raport Zrównoważonego Rozwoju, przygotowany we współpracy z badaczami zewnętrznymi.

Ekomuzeum jest zorganizowane na poziomie terytorialnym za pośrednictwem Społeczności Opiekuńczej, które są zaangażowane w projekty proponowane przez ekomuzeum. W każdej dzielnicy są ambasadorowie (punkty odniesienia aktywne na danym obszarze i mają kontakty), którzy współpracują z ekomuzeum w celu rozwijania różnych działań. Ekomuzeum kontaktuje się z ambasadorem z dzielnicy z zapytaniem czy jest zainteresowany udziałem w projekcie, i po tym rozpoczynają współpracę.

Ekomuzeum nie ma siedziby, ale ma różne punkty odniesienia w dzielnicy. I ma faktycznie dwa centra interpretacyjne:

- wewnątrz centrum Casa Scalabrini 634 na via Casilina 634, budowli, która promuje kulturę spotkań, wzajemnej otwartości i integracji pomiędzy uchodźcami, migrantami i lokalną społecznością poprzez spotkania, dialog i relacje; Casa Scalabrini będzie też siedzibą Muzeum Migracji, gdzie powstanie wielki mural. W Casa Scalabrini organizuje się liczne kursy szkoleniowe.
- wewnątrz siedziby SPI-CGIL, na viale Irpinia 70, przy związku emerytów, gdzie działa biurko pamięci, centrum interpretacyjne w siedzibie Komitetu Dzielnicy the Tor Pignattara jest na wykończeniu i będzie ono poświęcone planowaniu społecznemu.

Obydwa centra można odwiedzać zgodnie z harmonogramem dostępnym na stronie internetowej Ekomuzeum.

Ekomuzeum współpracuje z wieloma stowarzyszeniami. Jednym z nich jest Stowarzyszenie Centrocelle, którego celem jest promocja lokalnego dziedzictwa w okolicy Centocelle, wzmocnienie lokalnej tożsamości. Stowarzyszenie opublikowało książkę "Tygiel Centocelle", która gromadzi różne perspektywy na temat dzielnicy, gdzie imigranci prezentują swój punkt widzenia. Książka jest w języku angielskim i włoskim i daje różne spojrzenia na dzielnicę Centocelle.

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Liczba Celów Zrównoważonego Rozwoju, które są uwzględnione w działaniach ekomuzeum 13

Preferencyjne Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) 11 zrównoważone miasta i społeczności

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG	REZULTAT
Skład zespołu zarządzającego	Zespół zarządzający tworzą 4 kobiety i 2 mężczyzn, o różnej orientacji seksualnej, szanując wszystkie gender.	5	Zespół jest zrównoważony w zakresie mężczyzn i kobiet
Włączenie członków drugiego pokolenia do zespołu badawczego	Włączenie członków drugiego pokolenia do zespołu badawczego w celu uwzględnienia różnych kultur i religii, i innych perspektyw w zespole ekomuzeum.	10	Inkluzywność i wymiana kulturowa
Ekomuzeum bez węgla	Ekomuzeum promuje działania z wykorzystaniem alternatywnych sposobów przemieszczania się (rowery, pociąg elektryczny, wycieczki piesze).	7, 13	Ludzie są zachęceni do przemieszczania się słow
Bez papieru	Ekomuzeum nie używa materiałów papierowych, poza kilkoma publikacjami. Cyfrowe czasopisma naukowe są preferowane. Komunikacja odbywa się online.	9	Odpady są zredukowane
Zwiększenie terenów zielonych dla ludności poprzez planowanie miasta	Zwiększenie terenów zielonych dla ludności poprzez planowanie miasta. W szczególności, ochrona i promocja dzielnicy archeologicznej As Duas Lauros. Ten sam obszar jest powiązany z ciągami rowerowymi i pieszymi. Nie ma zanieczyszczeń dzięki poruszaniu się słow.	11, 3, 13	Więcej terenów zielonych dostępnych dla mieszkańców, działania na świeżym powietrzu są preferowane.
Odnowienie terenów zielonych w celu wdrożenia rolnictwa miejskiego; plantacja drzew	Ekomuzeum promuje odnowę terenów zielonych w celu wdrażania rolnictwa miejskiego. Tereny te mają przeznaczenie rolnicze i jest to też sposób na ochronę tożsamości terytorialnej i pamięci. Planowanie społecznych ogródków warzywnych na obszarze dzielnicy archeologicznej As Duas Lauros. Posadzenie ponad 1000 drzew w okolicy, wspieranie lokalnych komitetów w komunikacji i działaniach.	15, 2, 12, 11	Kudzie są zachęceni do wykorzystania przestrzeni publicznej w zdrowszy sposób (ogrodnictwo, jazda na rowerze...)
Akcje edukacyjne ze szkołami	Zwalczanie ubóstwa edukacyjnego w szkołach. Wartość dodana w edukacji, gdzie występują wczesne zaniechania nauki i brakuje jakości w edukacji, ze względu na to, że terytorium jest międzykulturowe i ubogie. Lekcje promujące dziedzictwo w ramach zintegrowanych programów ministerialnych. Porozumienia podpisane ze szkołami podstawowymi z terytorium.	4	Naukowcy mają więcej okazji do edukacji i rozwijania poczucia przynależności
Planowanie zrównoważonego rozwoju	Ekomuzeum pracuje nad wzmocnieniem kulturowym i planowaniem rozwoju zrównoważonego terytorium. Ekomuzeum włącza zrównoważony rozwój do wszystkich realizowanych projektów.	3	Zrównoważenie jest wartością i celem we wszystkich działaniach
Zrównoważenie i promocja kulturowa,	Odnowienie i identyfikacja dziedzictwa	1	Wzmocnienie poczucia przynależności terytorialnej

Dziedzictwo jest dla każdego, jest dobrem wspólnym i ekomuzeum promuje bezpłatne zajęcia dla lokalnej społeczności. 10

Dostęp do kultury

Rozwój zrównoważony jest monitorowany i tworzony jest zintegrowany raport opracowywany co dwa lata. Cel 11 SDG jest najważniejszy i jest syntezą wszystkich działań ekomuzealnych. Raport został napisany z profesorem Nadią Cipullo, naukowcem zewnętrznym. Pierwszym krokiem do raportu było określenie różnych kapitałów ekomuzeum. Każdy z tych kapitałów był analizowany w odniesieniu do oddziaływania na SDGs, zgodnie z Międzynarodowymi Ramami Zintegrowanego Raportowania – (IIRC, 2013).

Wkład kulturowy w SDGs:

- Odnowa miasta i rozwój społeczności (SDGs: 6, 11, 12, 13)
- Rozwój i edukacja kulturalna (SDG 4)
- Rozwój i innowacje gospodarcze (SDGs 8, 9)
- Włączenie (SDG 10)
- Rozwój lokalny i relacje (SDGs 15,17).

Kapitał przyrodniczy ma pozytywne oddziaływanie na 13, 15, 12 i 11 SDGs. Faktycznie, ekomuzeum wspiera zalesienie miejskie, nie używa papieru, promuje zrównoważoną mobilność (taką jak żółty pociąg), i ma Zielony Plan Ogólny.

Kapitał Finansowy ma wkład w 8, 9 SDG, dzięki różnym działaniom ekomuzeum. Na przykład, wynagrodzenia za pracę, cyfrowa komunikacja, inwestycje w terytorium (panele, bloki schodkowe, apps, szkolenia lokalnych działaczy, donacje).

Kapitał Ludzki ma pozytywne oddziaływanie na SDGs 5, jako że działacze i pracownicy ekomuzeum to w 80% kobiety i 20% mężczyźni.

Kapitał Intelktualny i Organizacyjny ma pozytywne oddziaływanie na SDGs 4,9, 11, dzięki badaniom, lekcjom w szkołach, tworzeniu Społeczności Opiekuńczych, publikacjom.

Kapitał społeczny i relacji ma pozytywne oddziaływanie na SDG 5. Ekomuzeum tworzy miejsca pracy na tym obszarze, jest częścią Krajowej sieci ekomuzeów i ma wielu obserwujących (followersów) online i offline.

6. COVID-19

Pandemia była okazją do ewaluacji działania i kierunków ekomuzeum.

Dzięki budowie kapilarnej, która była zdolna do adaptacji i modyfikacji działań, które były prowadzone w fazie rozwoju, podczas pandemii zarówno działania jak i obroty zostały podwojone.

Ekomuzeum było przygotowane w pewien sposób, ponieważ całe upowszechnienie i działalność katalogowania były prowadzone bez papieru.

Podczas lockdownu zorganizowano sześć wirtualnych wycieczek z wykorzystaniem Zooma i Facebooka.

Niektóre wycieczki zostały zorganizowane za pomocą Google Art i miały strukturę prezentacji z geoodnośnikami; w każdym miejscu mapy prezentacja była przerywana, żeby przekazać opowieść o miejscu.

Trochę danych z realizacji tych działań: 600 subskrybentów, 2 tysiące ludzi na żywo i 400 osób na wycieczkę. Pandemia zwiększyła także dostarczane usługi dzięki dotacjom i wszystkim wygranymi konkursami.

Dzięki działalności online, liczba odbiorców i dotacji podwoiła się.

Ekomuzeum organizowało także seminaria i szkolenia online dla dorosłych i dzieci. Działania online były przydatne dla najsłabszych osób. Na przykład, osoby starsze, które miały trudności z opuszczeniem domu a są bezcenne pamięci tego obszaru, byli w stanie uczestniczyć w zajęciach online w stowarzyszeniach osób starszych. Inną kategorią, która miała korzyści, były muzułmanki, które mogły przełamać bariery kulturowe, uczestniczyły w zajęciach online bez ujawniania się, i także wzmacniać swoje umiejętności językowe i wiedzę na temat dziedzictwa kulturowego. Dorośli emigranci nie byli zbyt zaangażowani przed pandemią, o ile zajęcia nie odbywały się w ich symbolicznych miejscach, takich jak meczety. Tylko drugie pokolenie się włączyło dzięki działaniom edukacyjnym w szkołach, ale teraz dzięki działaniom online ekomuzeum przyciągnęło nowych odbiorców wśród dorosłych imigrantów.

Działania online były sukcesem i są kontynuowane po lockdownie; dla ekomuzeum była to wielka okazja do poszerzenia grupy swoich odbiorców w społeczności lokalnej.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej.
Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją
Creative Commons Attribution 4.0 International.

italy

EKOMUZEUM KRAJOBRAZU PARABIAGO

Strona
WWW

1. Dane Ekomuzeum

Nazwa
Ekomuzeum

Ekomuzeum
Krajobrazu Parabiago

Data utworzenia

2008

Adres

P.zza della Vittoria, 7
- Parabiago (MI) -
Włochy

Telefon

Tel. fisko:
0331/493002
Tel. mobile:
3292107213

1.1. Opis Ekomuzeum

W roku 2008 ekomuzeum w Parabiago zostało utworzone w środowisku miejskim Mediolanu, charakteryzującym się niemożnością poczucia wartości żywego dziedzictwa przez mieszkańców. Poprzez procesy partycypacyjne, wzmocnienie ludzi, szerokie wykorzystanie zasad pomocniczości i współodpowiedzialności, ekomuzeum facylituje pracę szerokiej sieci interesariuszy, ta sieć była w stanie zmapować dziedzictwo, zaopiekować się nim, zarządzać i odtwarzać. Ekomuzeum pracuje nie tylko nad wdrożeniem, ale także inspiruje, również poza swoimi granicami, metodyczne, relacyjne i społeczne zmiany. Takie zmiany, z kolei, sprzyjają modyfikacji krajobrazu i i urzeczywistnieniu części "marzeń" Konstytucji Włoskiej.

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca	Raul Dal Santo
Stanowisko	Koordinator Ekomuzeum
Kontakt	Tel. +39 0331493002, Tel. kom. +39 3292107213
Liczba członków zespołu ekomuzeum	Dal Santo Raul – Koordynator – magister nauk przyrodniczych Vignati Lucia – Pracownik merytoryczny, Biuro Agendy 21 – Centrum Dokumentacyjne – magister nauk przyrodniczych Dossena Silvia – Pracownik merytoryczny, Biuro Agendy 21 – Centrum Dokumentacyjne – magister nauk biologicznych

1.3. Szkolenia

Przez lata, Ekomuzeum zrealizowało zajęcia warsztatowe z zakresu edukacji o krajobrazie, których celem byli nie tylko uczniowie, ale także ich rodzice i dziadkowie, znajomi i osoby starsze z domu opieki. Polegały one na wykładach, wycieczkach z przewodnikiem po terenie i zajęcia z planowania partycypacyjnego.

Celem tych zajęć dydaktycznych mogą być podsumowane następująco:

1. wiedza o naszym krajobrazie: identyfikacja elementów, które się na niego składają, zrozumienie różnic pomiędzy różnymi krajobrazami i obserwacja ich transformacji.
2. nauczenie się dostrzegania, jako warunek wstępny do nauki właściwych działań.
3. szacunek, to znaczy, zachowanie krajobrazu.
4. Przekazanie krajobrazu przyszłym pokoleniom. Zgodnie z logiką zrównoważonego rozwoju, który jest podstawą procesu Agenda 21, krajobraz musi być także zachowany, bez kompromisu dla jego jakości, i przekazanie go przyszłym pokoleniom.

Stypendia i prace magisterskie zostały zainicjowane na miejscu z uniwersytetami z Mediolanu i szkoły wyższe z regionu.

Były również organizowane szkolenia / spotkania informacyjne na miejscu dla Merytoryczno-Politycznego Komitetu i dla nauczycieli klas, które uczestniczyły w projektach edukacyjnych.

Ekomuzeum przyczyniło się też do organizacji wirtualnych **krajowych i międzynarodowych konferencji** na temat ekomuzeum.

Przykłady szkoleń oferowanych przez Ekomuzeum

SZKOLENIE	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Zajęcia edukacyjne w formie warsztatów	Edukacja o krajobrazie		Dzieci, młodzież, dorośli
Scena na miejscu	Scena dla uczniów szkół liceów		89 uczniów liceów
Stypendia doktorskie na miejscu	Stypendia doktoranckie		14 absolwentów różnych uniwersytetów
Studia tematyczne na miejscu	Stypendia mające na celu tworzenie studiów tematycznych		4 studentów Mediolańskiej Politechniki
Wydarzenia warsztatowe	Wystawy, dzień krajobrazu, dzień Mulino		Mieszkańcy i goście
Rola ekomuzeów w celach rozwojowych Narodów Zjednoczonych 2030 i działań na rzecz klimatu, 30 września 2021 - online	<p>Ekomuzeum uczestniczyło w wirtualnym Światowym Forum na rzecz Demokracji, międzynarodowej konferencji na temat metod i narzędzi, które ekomuzea mogą wykorzystać w walce z kryzysem klimatycznym i rozwoju ekologicznym i wspierającym.</p> <p>Ekomuzeum uczestniczyło także w pre-cop26 All4 Climate, podczas którego ekomuzea zastanawiały się, jakiego rodzaju akcje mogą podejmować, żeby walczyć z kryzysem klimatycznym.</p>	X	
Tydzień krajobrazu we włoskich ekomuzeach 21-25 czerwca 2021 – online	Ekomuzeum uczestniczyło w wirtualnym webinarze, poprzez który Włoska Sieć Ekomuzeów miała zamiar rozważyć rolę ekomuzeów w ochronie krajobrazu, uczestnicząc w części 24 czerwca, "Krajobraz jest krótkim łańcuchem dostaw i gospodarką o obiegu zamkniętym".	X	
Krajobraz kulturowy: muzea i turystyka w miastach metropolitalnych, 10 marca 2016	Ekomuzeum uczestniczyło w konferencji odbywającej się na Uniwersytecie Bicocca w Mediolanie na temat prawa muzealnego jako kluczowego elementu metropolitalnych krajobrazów kulturowych.	X	
Usługi edukacyjne i dydaktyczne muzeów naukowych, 30-31 maja 2014	Ekomuzeum prezentowało na miejscu swoje doświadczenia na Poziomie Magisterskim I "Ochrona i zarządzanie zasobami przyrodniczymi i historyczno-naukowymi" dla Uniwersytetu w Sienie.	X	
Ekomuzeum na wycieczce - 19 i 30 maja 2009	Ekomuzeum prezentowało swoje doświadczenia na Wydziale Architektury i Społeczeństwa Politechniki Mediolańskiej i przeprowadziło lekcje na kursach odświeżających dla operatorów ekomuzeum we Friuli (region włoski)	X	

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Zarządzanie i planowanie partycypacyjne	Wdrożenie narzędzi i metod zarządzania i aktywnej partycypacji interesariuszy	X	
Edukacja muzealna	Przyjęcie nowych, kreatywnych i innowacyjnych metod uczenia.	X	
Komunikacja dla ekomuzeum	Poprawa umiejętności komunikacyjnych w obszarze partnerstwa	X	
Rozwiązania techniczne dotyczące włączenia	Przyjęcie nowych metod w celu zwiększenia zdolności do innowacji swoich procesów, ale także swoich usług poprzez szerszą, bardziej zróżnicowaną i inkluzyjną technologię.	X	

SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)

Za pośrednictwem materiałów poradniczych, dedykowanej strony internetowej / kursów szkoleniowych lub innych zasobów online (np. webinarów, tutoriali, wideo), seminariów / krótkich szkoleń, stałej edukacji, pomocy eksperckiej w rozwijaniu nowych projektów

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Ekomuzeum
Własność	Publiczna
Status oficjalny	Muzeum zgodnie z krajowym prawodawstwem: Instytucja kulturalna uznawana przez Region Lombardii
Roczny budżet	Annual budget

Roczny budżet

Koszty	2021	2022
Personel	28.800	28.800
Wydruki, publikacje, strona internetowa	0	0
Rozwój Ekomuzeum i tras dla zwiedzających	3.000	3.000
Utrzymanie tras dla zwiedzających	11.000	11.000
Projekt Ecoheritage (koszty podróży, spotkania międzynarodowe, koszty sekretariatu i różne, wytwory intelektualne)	15.000	15.000
Razem	57.800	57.800

Przychód	2021	2022
Współfinansowanie miasta na działalność Muzeum, w tym utrzymanie ścieżek	42.800	42.800
Międzynarodowe badania w ramach projektu Ecoheritage – środki z naszego uczestnictwa w projekcie Ecoheritage	15.000	15.000
Total	57.800	57.800

Ekomuzeum krajobrazu Parabiago jest częścią procesu lokalnej Agendy 21 w Parabiago, który rozpoczął się w roku 2003 dzięki wkładowi Unii Europejskiej. Agenda 21 stworzyła się w swoim pierwszym etapie Raport na temat sytuacji środowiskowej, społecznej i gospodarczej miasta. Następnie w oparciu o Zarządzenie nr 15075 of 8/1/2007 Region Lombardii, jako część Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego odnoszącego się do "Promocji lokalnej Agendy 21: energia, krajobraz, turystyka i bioróżnorodność", przeznaczył dla miasta Parabiago wkład na finansowanie projektu "Ekomuzeum krajobrazu Parabiago", równy 80% całkowitych kosztów.

Plan finansowy Ekomuzeum krajobrazu Parabiago pochodzi z budżetu Gminy Parabiago jako organu zarządzającego, który gwarantuje trwałość.

Przez lata Ekomuzeum uzyskało fundusze od innych podmiotów, w celu rozwijania następujących projektów:

- w roku 2007 Prowincja Mediolan sfinansowała szlak Wergiliański jako część projektu "Il Metrobosco", trasy turystycznej, służącej odkrywaniu krajobrazu z czasów rzymskich;"
- Region Lombardii sfinansował 50% całkowitych kosztów pięciu projektów Ekomuzeum w latach 2008, 2009, 2010, 2011 i 2015: dwóch odnoszących się do wzmocnienia tego samego, jeden dotyczył organizacji zajęć edukacyjnych dla szkół i dwa dotyczące tworzenia / realizacji ścieżek przyrodniczych i kulturowych.

Środki zostały też pozyskane od firmy lokalnej, która współpracuje z Ekomuzeum, w szczególności na text opublikowany w roku 2010.

Ekomuzeum jest też partnerem projektu Olona Green Way, współfinansowanego od roku 2017 przez Region Lombardii, Parco dei Mulini i Gminę San Vittore Olona z funduszy Planu Rozwoju Terenów Wiejskich i projektu "Dolina wzywa cię z powrotem".

W końcu, od roku 2020, Ekomuzeum Parabiago jest partnerem projektu w 100% finansowanego przez Unię Europejską „Ecoheritage – ecomuseums as a collaborative approach for the recognition, management and protection of cultural and natural

3. Partycypcja Społeczna

1. Tworzenie mapy parafialna Parabiago została rozpoczęta w roku 2007. Utworzona grupa robocza w ramach forum obywateli spotykała się regularnie w celu zaprojektowania mapy. Najpierw grupa robocza zaprojektowała kwestionariusz, który został dostarczony mieszkańcom. Grupa robocza dokumentowała dziedzictwo kulturowe zgodnie z wynikami badań i mapy zostały zrealizowane przez lokalne szkoły. Mapa została wydrukowana w roku 2008 i rozpowszechniona wśród wszystkich rodzin w Parabiago. Stworzona została mapa multimedialna w celu uaktualnienia i wdrożenia jej zawartości. – Aktywna partycypacja.
2. Stały proces partycypacyjny został rozpoczęty w roku 2007. Udało się, że złożona sieć aktorów poznała dziedzictwo lokalne, opiekując się nim, zarządzając i odnawiając je, realizując porozumienie o współpracy, które zostało wdrożone z zaangażowaniem znacznych zasobów ludzkich. Stworzono model zarządzania i projekt terytorialny, które były w stanie zająć się i zintegrować aspekty fizyczne, zarządcze i proceduralne, i połączyć interesy ogólne z interesami sektora prywatnego. – Aktywna partycypacja.
3. Akcje pilotażowe koordynowane przez ekomuzeum od roku 2007/8. Działania angażujące kilku lokalnych aktorów w ramach obszarów tematycznych wybranych podczas procesu partycypacyjnego. – Aktywna partycypacja.
4. Partycypacyjne planowanie tras ekomuzeum od roku 2007, instytucje, stowarzyszenia, obywatele zaprojektowali niektóre szlaki, które ilustrują główne elementy dziedzictwa społeczności. – Aktywna partycypacja.
5. Działania edukacyjne od roku 2007 zrealizowano i wciąż jest realizowany ciągły proces edukacyjny wspólnego uczenia się. – Aktywna partycypacja.
6. Wsparcie akcji prowadzonych przez aktywnych partnerów i obywateli zgodnie z zasadą pomocniczości i poprzez empowerment obywateli od roku 2016. – Aktywna partycypacja.

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane

Miasto ma około 28 000 mieszkańców

Liczba członków lokalnej ludności zaangażowanych w ekomuzeum

około 50 osób, zaangażowanych w działania ekomuzeum obecnie, nawet jeśli nie w sposób ciągły. Około 20 osób, które współpracują w sieci.

Sposoby uczestnictwa

Ekomuzeum wzięło na siebie rolę facylitatora złożonej sieci aktorów, która umożliwiła poznanie krajobrazu poprzez partycypację i ścieżkę wspólnego uczenia się, wzmocnienie umiejętności, wiedzę i zasoby terytorium, szerokie zastosowanie zasady pomocniczości i współodpowiedzialności.

Poprzez porozumienie o współpracy z obywatelami, możliwe też było wziąć pod opiekę, zarządzać i zregenerować dziedzictwo kulturowe i krajobrazowe, w interesie publicznym. Porozumienia podpisane dotychczas są zarówno formalnej i nieformalnej natury. W roku 2016 Ekomuzeum przyjęło rozporządzenie dotyczące aktywnej partycypacji społeczności i promocji procesu żywności w zakresie opieki, rewitalizacji przestrzeni miejskich, spójności społecznej i bezpieczeństwa.

Ekomuzeum starało się nie tylko wdrożyć, ale także inspirować zmiany metodologiczne, społeczne i dotyczące relacji, co, w konsekwencji sprzyjało zmianom krajobrazu.

Ekomuzeum tworzy Komitet Merytoryczno-Polityczny, którego celem jest monitorowanie procesu angażowania lokalnych aktorów i określanie Programu Działania (zaangażowani urzędnicy miejscy i radni), Komitet Naukowy (urzędnicy miejscy i wolontariusze), oraz wolontariuszy włączonych w różne działania prowadzone przez Ekomuzeum lub których realizację Ekomuzeum popiera.

3.2. Środowisko społeczne

Liczba odwiedzających z terenu/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane	Nie było to mierzalne
Liczba odwiedzających z zagranicy	Nie było to mierzalne

Formy zaangażowania

Ekomuzeum Parabiago uruchomiło / koordynowało projekty przydatne w turystyce kulturowej, szlaków dla zwiedzających i spacerów przyrodniczych, komunikując ofertę Ekomuzeum w środowisku przedstawicieli hotelarzy.

1. Szlaki z audioprzewodnikiem. Ekomuzeum stworzyło kilka **szlaków partycypacyjnych**, które ilustrują dziedzictwo społeczności poprzez trasy fizyczne (w mieście) i wirtualne (na stronie internetowej i aplikacji na smartphony).
2. Najlepszymi działaniami / doświadczeniami, które Ekomuzeum oferuje gościom są wycieczki z przewodnikiem organizowane w oparciu o konkretne tematy.
3. Produkty **lokalne**. W roku 2014 Ekomuzeum przedstawiło porozumienie o współpracy niektórym rolnikom, rzemieślnikom i handlowcom w celu promocji lokalnych produktów z krótkiego łańcucha dostaw. Produkty Ekomuzeum z Miejskim Oznaczeniem Pochodzenia (De.CO) powstały w oparciu o tradycję (jak ona się rozwinęła i jak były wytwarzane w przeszłości) i innowację (jak produkować lokalną żywność z poszanowaniem środowiska i równocześnie usług ekosystemu, z którego krajobraz jest najważniejszy).

3.3. Analiza strony www

Typ interwencji możliwy za pośrednictwem strony internetowej

Tylko informacje	Możliwość zasugerowania działań	Skargi i zażalenia	Zakup biletów	Otwarty dostęp po zarejestrowaniu się
	X	X		Otwarty dostęp

Rodzaje dostępnych propozycji

Sugerowanie celów ekomuzeum	Kwestie funduszy	Kwestie planowania	Kwestie dostępności
X		X	

Jakość informacji zwrotnej

Potwierdzenie otrzymania maila jest wysyłane	Propozycje są dyskutowane na poziomie zarządu ekomuzeum	Efekty dyskusji są przesyłane
	X	X

Ekomuzeum udostępniło wszystkim, przez stronę internetową, dużą ilość dokumentacji multimedialnej: ponad 3 000 stron internetowych w 7 językach (włoskim, angielskim, francuskim, portugalskim, hiszpańskim, niemieckim i w lokalnym dialekcie), 7 000 obrazów, 250 e-booków, 200 plików audio i 30 wideo. Duża liczba interesariuszy, zarówno ze środowiska lokalnego jak i z całego świata, może korzystać z tej dokumentacji, poprzez licencję Creative Common; ten rodzaj licencji pozwala udostępniać, wykorzystywać, modyfikować i tworzyć korzystając z każdego typu narzędziem i formatem, w każdym celu, po prostu cytując źródło.

Tekst został przetłumaczony przez studentów wyższej szkoły w ramach praktyki.

Strona internetowa ma znaczną liczbę stron, ale nie wszystkie mają grafikę odpowiednią na urządzenia mobilne. Duża ilość danych jest nieskatalogowanych nowoczesnymi metodami. Niektóre informacje są dostępne na zewnętrznych stronach z ogólnie trudnym wyszukiwaniem.

4. Innowacje i badania

Innowacją do Ekomuzeum krajobrazu Parabiago jest zmiana, która dotyczy zarówno wymiaru metodycznego (metoda pracy) i sfery relacji, i aspektu społecznego (zmiana kulturowa) służące wprowadzeniu zmiany w wymiarze fizycznym (poprawa krajobrazu) jest de facto modyfikacją wyzwalacza pozytywnych zmian służących poprawie krajobrazu.

1. **Mapy** parafialne były pierwszym narzędziem wykorzystanym przez ekomuzeum, zgodnie z modelem angielskich map parafialnych. Jest to partycypacyjne mapowanie krajobrazu, które jest wynikiem wspólnego czytania materialnego i niematerialnego dziedzictwa. Dzięki mapie parafialnej ekomuzeum osiągnęło następujące cele:

- realizację partycypacyjnej inwentaryzacji dziedzictwa i długoterminowy plan działania ekomuzeum;
- aktywizację projektów społecznych mających na celu dobre wykorzystanie dziedzictwa.

Interaktywna i multimedialna mapa została stworzona, żeby łatwo można ją było aktualizować. W roku 2010 i 2011 Ekomuzeum przyczyniło się, jako partner merytoryczny, do realizacji mapy parafialnej w Mills Park. Wśród efektów należy wymienić: większa świadomość obywateli, poczucie miejsca, rozwój szlaków dla odwiedzających po ekomuzeum.

2. Ekomuzeum pomagało w tworzeniu **porozumień o współpracy** z sieciami lokalnych aktorów w celu opieki, komunikacji / interpretacji, wzmocnienia i dobrego wykorzystania dziedzictwa społeczności. Porozumienia o współpracy były następnie aktywowane z mieszkańcami w celu opieki, zarządzania i regeneracji dziedzictwa kulturowego i krajobrazu we wspólnym interesie, co jest wymagane w przypadku horyzontalnej zasady pomocniczości zgodnie z art. 118 ostatniego paragrafu Włoskiej Konstytucji. Ekomuzeum stało się w ten sposób facylitatorem uwalniania energii, udostępniania zasobów we wspólnym interesie w obrębie samej społeczności. Podpisane dotąd porozumienia są zarówno natury formalnej i nieformalnej. W celu uregulowania i promocji wspólnej administracji, Miasto Parabiago, zarządca Ekomuzeum, przyjęło w roku 2016 przepisy dotyczące aktywnej partycypacji społeczności, w celu promocji żywotności procesów służących opiece i rewitalizacji przestrzeni miejskich, spójności społecznej i bezpieczeństwa. Poprzez instrument porozumień o współpracy, dzięki wcześniejszej sieci aktorów lokalnych, nowa energia została uwolniona i wzmocniona w społeczności lokalnej z pozytywnym oddziaływaniem na wspólne zarządzanie dziedzictwem kulturowym.

3. W roku 2015 Ekomuzeum zaproponowało lokalnej społeczności **projekt na temat Mediolańskiego EXPO** "Karmienie planety, Energi do życia!" Krótki łańcuch dostaw żywności chleba z Parabiago został uruchomiony przez wielu lokalnych interesariuszy. 170 hektarów pól rolnych jest uprawianych w oparciu o rolnictwo konserwatywne, które ingeruje w minimalnym stopniu w grunty, zachowuje bioróżnorodność i humus, wprowadza rośliny okrywowe po żniwach i przeciwdziała rozprzestrzenianiu się chwastów; pola są nawożone kompostem, wytwarzanym w lokalnych gospodarstwach z pozostałości roślinnych pochodzących z ogrodów prywatnych i publicznych w Parabiago. Lokalne piekarnie sprzedają chleb, który jest też wykorzystywany w stołówkach szkolnych. Był to pierwszy z wielu produktów ze znakiem towarowym, który certyfikuje produkty wytwarzane w Parabiago (Miejskie Oznaczenie Pochodzenia, De.C.O. jest włoskim akronimem).

4. W roku 2019 Ekomuzeum dołączyło, wspólnie z Parco dei Mulini i licznymi innymi partnerami, do **projektu „Dolina wzywa cię z powrotem”**, którego celem było stworzenie Zintegrowanego Terytorialnego Planu Kultury (PIC-Ter) w Mediolańskiej Dolinie Olony. Projekt odpowiada na Ramowe Prawo Kultury Lombardii nr 25/2016. Głównym celem jest koordynacja pomiędzy wszystkimi podmiotami kultury z całego terytorium, z możliwym pozytywnym wpływem na rozwój społeczny, środowiskowy i gospodarczy

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Liczba Celów Zrównoważonego Rozwoju, które są uwzględnione w działaniach ekomuzeum 10

Preferencyjne Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs)

Współpraca międzynarodowa, Zrównoważone miasta i społeczności, Działanie w dziedzinie klimatu

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG
Produkcja żywności i jakość życia	Kontynuacja rozwoju lokalnej gospodarki w celu zdobycia doświadczenia w krótkim łańcuchu dostaw produktów rolnych, który łączy rolnictwo-środowisko-turystykę-kulturę-dobrobyt.	Dobre zdrowie i jakość życia
Edukacja i działania socjo-kulturowe	Monitorowanie i raportowanie postępu rezultatów uzyskanych z projektów edukacyjnych dotyczących rozwoju zrównoważonego, wzmocnienia krajobrazu i dziedzictwa kulturowego.	Dobra jakość edukacji
Porozumienie na rzecz rzeki Olona	Ponowne odkrycie i wzmocnienie wspólnego dziedzictwa, tak żeby rzeka Olona, oś rozwoju tego terytorium, stała się znów rzeką cywilizacji, kultury i przyrody, którą była przez tysiąclecia i żeby połączyła znów nowe zamieszkałe tereny miasta wokół swojego biegu.	Czysta woda i warunki sanitarne
Produkcja żywności i jakość życia	Kontynuacja rozwoju lokalnej gospodarki w celu zdobycia doświadczenia w krótkim łańcuchu dostaw produktów rolnych, który łączy rolnictwo-środowisko-turystykę-kulturę-dobrobyt.	Wzrost gospodarczy i dobra praca
Szkolenia i badania	Promocja nowych partnerstw z interesariuszami współpracującymi z władzami terytorialnymi.	Zrównoważone miasta i społeczności
Produkcja żywności i jakość życia	Kontynuacja rozwoju lokalnej gospodarki w celu zdobycia doświadczenia w krótkim łańcuchu dostaw produktów rolnych, który łączy rolnictwo-środowisko-turystykę-kulturę-dobrobyt.	Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja
Gospodarka o obiegu zamkniętym, produkty agroekologiczne, edukacja i zalesienie	Chleb z Parabiago, usługi na rzecz ekosystemu, projekt "Forestami" (3 miliony drzew do roku 2030 w mieście metropolitalnym)	Działania w dziedzinie klimatu
Postawienie krajobrazu w centrum zainteresowań	Jego celem jest studiowanie, konserwacja, wzmocnienie i pokazanie dziedzictwa społeczności, w szczególności krajobrazu.	Życie na lądzie
Skupienie się na lokalnym rozwoju zrównoważonym	Dzięki nowej socjalizacji pomiędzy interesariuszami i szerszym zastosowaniem zasady pomocniczości, niektóre elementy dziedzictwa otrzymały nowe życie lub nową funkcję w celu poprawy rozwoju społecznego, środowiskowego i gospodarczego.	Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje
Krajobraz i planowanie	Praca z instytucjami publicznymi w charakterze partnera w celu kontynuacji i poprawy wdrażania Europejskiej Konwencji o Krajobrazie.	Partnerstwa na rzecz celów

REZULTAT

Ekomuzeum Parabiago usiłowało nie tylko wdrożyć, ale także zainspirować zmiany głównie w wymiarze metodycznym, społecznym i

Ekomuzeum uznało odpowiedzialność za:

- promocję gospodarki opartej na obiegu zamkniętym, której celem jest zintegrowany rozwój wszystkich ludzi, szczególnie tych, z największymi trudnościami;
- uznanie krajobrazu kulturowego za wspólne dobro, które wymaga ochrony i wykorzystania w sposób zrównoważony, zarówno pod względem gospodarczym jak i środowiskowym;
- szacunek dla dziedzictwa kulturowego lokalnego i globalnego;
- powtarzanie, że dziedzictwo kulturowe jest bardzo ważnym zasobem, ponieważ dotyczy tradycji, relacji społecznych, znaczenia miejsc, ich tożsamości;
- Podnoszenie świadomości lokalnych produktów, wzmocnienia łańcucha ich produkcji, rozpowszechnianie produktów w społecznościach ekomuzeum;
- Uruchamianie, w ekomuzeach i muzeach społecznych, jeszcze silniejszych relacji współpracy w celu stworzenia lepszego świata, ze szczególnym uwzględnieniem odwagi, innowacji etycznych, zaangażowania społecznego i odpowiedzialności, żywotności.

6. COVID-19

Podczas okresu lockdownu ekomuzeum Parabiago kontynuowało swoją misję opieki i interpretacji żywego dziedzictwa kulturowego, empowermentu społeczności w zakresie zrównoważonego wykorzystania dziedzictwa do zintegrowanego rozwoju i wzmocnienia świadomości społecznej i samoświadomości dzielonej zbiorowo tożsamości. .

Środki mające na celu powstrzymanie pandemii doprowadziły ekomuzeum do odkrycia nowych sposobów angażowania, inspirowania i wsparcia odbiorców w próbie zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności.

Postępująca sytuacja epidemiczna nieoczekiwanie przygotowała dla nas także pozytywną niespodziankę, dostarczając nam możliwości do:

- eksperymentowania z nowymi modelami zachowań, nowymi sposobami odnoszenia się do rzeczywistości;
- strona internetowa i kanały społeczne udowodniły swoją przydatność w budowaniu skutecznych sieci współpracy pomiędzy ekomuzeami na temat dziedzictwa kulturowego;
- zagwarantowania gospodarki opartej na obiegu zamkniętym i turystyki w bliskiej okolicy;
- potwierdzenia znaczenia ciągłości i samowystarczalności w tworzeniu procesów w ekomuzeum.

Podczas dystansu społecznego ekomuzeum Parabiago przeprowadziło takie działania:

1. poprawa dostępności cyfrowej zasobów;
2. promocja „turystyki w bliskim otoczeniu” opartej na wycieczkach wirtualnych i z autoprzewodnikiem,
3. reżyseria konferencji i transmisji wideo
4. promocja lokalnych produktów
5. sieciowanie lokalne, krajowe i międzynarodowe.

Zmiany metodyczne i kulturowe zostały osiągnięte. Działania i metody zostały przetestowane, chociaż zdalnie i zgodnie z restrykcjami lockdownu, w celu wsparcia i połączenia społeczności lokalnych i ekomuzeów i regionalnych, krajowych i globalnych sieci między sobą. Ekomuzeum Parabiago działało w ramach sieci włoskich ekomuzeów w celu wypracowania Karty Współpracy “Odlegli ale Zjednoczeni”. Ekomuzea i muzea społeczności we Włoszech i Brazylii “osiągnęły rezultat odnowionej świadomości potrzeb działania lokalnego i myślenia globalnego. Karta zawiera wspólną wizję, wyzwania i odpowiedzialności, przedyskutowane, zaadaptowane i zaakceptowane przez obie grupy narodowe, jako odniesienie do wspólnych działań.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej.
Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie
może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych
w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją
Creative Commons Attribution 4.0 International.

spain

LA PONTE

Strona
WWW

1. Dane Ekomuzeum

**Nazwa
Ekomuzeum**

La Ponte

Data utworzenia

2011

Adres

Centro Tecnológico
El Sabil s/n. 33115,
Villanueva de Santo
Adriano, Asturias

Telefon

+34 985 76 14 03

1.1. Opis Ekomuzeum

Projekt La Ponte-Ecomuséu powstał w roku 2011 w celu uruchomienia serii zasobów dziedzictwa gminy śródgórskiej w środkowej części Asturii (północno-zachodnia Hiszpania). Terytorium to, podobne do innych obszarów wiejskich Asturii, napotyka na poważne społeczno-ekonomiczne problemy, wyraźne potrzeby społeczno-ekonomiczne, załamanie demograficzne, migrację młodych ludzi, odejście od tradycyjnej działalności i słaba dywersyfikacja istniejących, uzależnienie od administracji publicznej etc.

W tym kontekście La Ponte-Ecomuséu zostało utworzone przez profesjonalistów różnych dziedzin naukowych, ale głównie powiązanych z dziedzictwem (archeologia, etnografia, historia etc.), jako sposób na znalezienie rozwiązań na niektóre z tych społecznych problemów i potrzeb. Ta inicjatywa społeczna rozwinęła się w utworzenie ekomuzeum koordynowanego przez ekspertów, fachowców i sąsiadów.

W ciągu lat ekomuzeum zajmowało się badaniami, ochroną i upowszechnieniem dziedzictwa, włączeniem różnych grup w proces zachowania dziedzictwa i jego uspołecznienie zakładając organizację horyzontalną, która pracuje w sposób społeczny. Jednym z jego największych osiągnięć było doprowadzenie do przekazania, po raz pierwszy w Asturii, do zarządzania i ochrony majątku publicznego przez organizację obywatelską. To działanie było sposobem na przekazanie odpowiedzialności, jaką każdy obywatel powinien mieć w odniesieniu do swojego terytorium i dziedzictwa, i do procesów Krytycznej Kultury, które powinny być powiązane z projektem tego typu.

La Ponte jest stałym laboratorium idei i działań. „Wiedza na temat przedsiębiorstwa społecznego”, które używa parametrów ze środowiska biznesowego i gospodarczej racjonalności, które działa w oparciu o model partycypacji społecznej i w celu korzyści społecznych, i zmierza, w oparciu o wiedzę, do zastosowania tradycyjnej i akademickiej wiedzy do konkretnej rzeczywistości.

1.2. Członkowie Ekomuzeum

Osoba zarządzająca

Jesús Fernández Fernández. Dyrektor (info@laponte.org)

Violeta Gomis García. Menadżer ds. Interpretacji i Upowszechnienia (info@laponte.org)

Liczba członków zespołu ekomuzeum

1 dyrektor, 1 osoba zatrudniona, 15-20 osób z Sieci (wolontariusze i/lub opłacany personel do prowadzenia działań), społeczność Rady Santo Adriano

Kwalifikacje/szkolenia członków zespołu

Członkowie i współpracownicy Ekomuzeum mają różne wykształcenie od profesjonalnych szkoleń, przez średnie i wyższe wykształcenie, stopnie naukowe w różnych dziedzinach wiedzy po studia podyplomowe: magisterskie i doktoranckie. Najczęstszymi dyscyplinami, w których są wykształceni i wykwalifikowani to:

- Muzeologia
- Archeologia
- Inżynieria rolnictwa
- Antropologia / Etnografia
- Animacja społeczno-kulturowa
- Opieka społeczna
- Historia
- Sztuki piękne
- Filologia klasyczna

1.3. Szkolenia

Działalność szkoleniowa ekomuzeum jest prowadzona na dwa sposoby: (1) wewnątrz, dla członków zespołu (zatrudnionych i wolontariuszy); (2) i zewnątrz, dla członków społeczności i dla osób spoza społeczności. Warto zaznaczyć, że La Ponte Ecomuseu jest stowarzyszeniem utworzonym przez samych członków społeczności, tak więc część działań szkoleniowych jest prowadzona przez ludzi, którzy albo należą do zespołu ekomuzeum albo do społeczności Rady Santo Adriano.

Przykłady szkoleń oferowanych przez Ekomuzeum

SZKOLENIE	OPIS	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Interpretacja dziedzictwa	Kurs dotyczący poznania metodyki interpretacji dziedzictwa	X	
Agroekologia	Kilka kursów i warsztatów służących wdrożeniu zrównoważonej gospodarki rolnej i wykorzystania ekologicznych nawozów	X	X
Tradycyjna muzyka	Warsztaty nauki gry na tradycyjnych instrumentach muzycznych		X
Archeologia	Kurs prowadzony we współpracy z Uniwersytetem w Oviedo dotyczący prowadzenia prac archeologicznych	X	X
Przewodnictwo	Projekt szkoleniowy w zakresie zarządzania lokalnego, który rozwijał się w Cantabрії, w którym La Ponte był kotrenerem	X	X
Tradycja Taller Andechando cola	Seria warsztatów służących odtworzeniu wiedzy lokalnej społeczności w zakresie: przygotowywania chleba, przędzenia i tkania wełny, robieni cydru etc.		X

Przykłady zidentyfikowanych potrzeb szkoleniowych

OBSZAR / DZIEDZINA D	OPIS	SPOSÓB PROWADZENIA (WIRTUALNY / STACJONARNY / WARSZTAT / ETC.)	CZŁONKOWIE EKOMUZEUM (ZESPÓŁ FACHOWCÓW)	SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA
Zarządzanie	Administracja i zarządzanie instytucją, księgowość etc.	Wszystkie	X	
Komunikacja	Techniki komunikacji w różnych medach: tworzenie spójnego wizerunku w tradycyjnych mediach, sieciach społecznych etc.	Wszystkie	X	
Zarządzanie pamięcią	Szkolenie służące zastosowaniu wiedzy z zakresu ustnej i zbiorowej pamięci w celu wywarcia wpływu na teraźniejszość	Stacjonarny		X
Prezentacja projektów i grantów	Rozwijanie, redakcja i składanie projektów badawczych i grantów do lokalnych, regionalnych, krajowych i międzynarodowych konkursów dotacyjnych	Wszystkie	X	
Umiejętności społeczne	Celem jest pogłębienie metodologii budowania empatycznych relacji z lokalną populacją	Wszystkie		X

2. Finansowanie i zasoby

Typ podmiotu	Stowarzyszenie
Własność	Prywatna (stowarzyszenia)
Status oficjalny	Stowarzyszenie
Roczny budżet	25000 €

La Ponte-Ecomuéo jest stowarzyszeniem non-profit, które uważa się za przedsiębiorstwo społeczne zbudowane na wiedzy. Jego cele są skoncentrowane na podnoszeniu świadomości na temat rzeczywistości społeczno-terytorialnej, w której jest zlokalizowana i generowanie zasobów do promowania rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego. Ta wizja oznacza, że jego fundusze mają na celu wsparcie działań i projektów w tym obszarze. Jednakże jednym z jego celów jest uzyskanie stałych miejsc pracy wewnątrz organizacji i wynagradzanie profesjonalistów, którzy wykonują specyficzną pracę dla organizacji.

Stale koszty, które ma ekomuzeum pochodzą ze zużycia energii elektrycznej, opłaty za telefon, ubezpieczenie, koszty agencji, odpowiedzialnej za administrację i księgowość i jedyny stały kontrakt podmiotu. Z drugiej strony niektóre koszty zmienne, które powstają każdego roku dotyczą projektowania i layoutu (strony www, broszur, książek, magazynów itp.), redakcja i przygotowanie projektów i subwencji, i kontrakty specjalistów prowadzących kursy, warsztaty, projekty etc.

Finansowanie ekomuzeum pochodzi z różnych źródeł:

- Opłaty członkowskie. Jest to niewielka część, ponieważ zgodnie ze statutem każdy członek społeczności jest automatycznie członkiem La Ponte i nie jest zobowiązany do wnoszenia opłaty (tzn. nie jest ona wymagana).
- **Subsydia.** Ekomuzeum otrzymuje okolicznościowe subsydia od administracji regionalnej I krajowej na rzecz rozwijania konkretnych działań. Przykładem może być współpraca z Principado de Asturias dotycząca zarządzania i rozpowszechnienia Bienes de Interés Cultural (BIC) w stefie; współpraca z Uniwersytetem w Burgos i Uniwersytetem w Oviedo mająca na celu organizację **warsztatów, kursów, konferencji** etc.; czy z Rządem Kantabrii w celu organizacji i uczestnictwa w spotkaniach takich jak Rural Experimenta III.
- **Projekty badawcze.** Jedną z cech ekomuzeów jest integracja profesjonalistów, specjalistów i naukowców do swoich zespołów. Pozwala im to na aplikowanie o lokalne, krajowe i międzynarodowe projekty badawcze. Zarządzają one funduszami europejskimi (Erasmus+) i regionalnymi (Principado de Asturias) w celu rozwijania projektów.

Ekomuzeum uważa, że zamiast innowacji, dywersyfikują miejsca, z których mogą pozyskać wsparcie finansowe. Struktura podmiotu i różnicowane kompetencje, które składają się na zespół pozwalają na multiplikowanie źródeł finansowania. Dodatkowo, pozwala to na tworzenie podwalin tworzenia w rzeczywistości organizacji, która nie będzie zależna od jednego źródła przychodów czy jednej instytucji, która będzie go dostarczać.

Prawdą jest, że taka dywersyfikacja i wizja w kierunku kultury krytycznej, gdzie wiedza naukowa i lokalna łączy się i prowadzi dialog, oznacza, że drogą do innowacji jest, używając słów części zespołu: „strzelać wysoko i patrzeć w górę, na przykład w stronę Europy”.

Obecnie, rozwijają dalej projekty mające na celu poszerzenie źródeł finansowania, które, oczywiście, oddziałują na lokalną gospodarkę i terytorium. Lokalna konsumpcja i grupy rolnośrodowiskowe mają wielki potencjał do rozwijania zrównoważonej produkcji i konsumpcji, która będzie pobudzać aktywność gospodarczą na tym terenie.

3. Partycypcja Społeczna

Działalnia Ekomuzeum są projektowane pod kątem populacji lokalnej i zagranicznej (odwiedzający-turyści). Uczestnictwo społeczności w działaniach organizowanych przez Ekomuzeum dotyczy około 15-20 osób, co może się wydawać niewielką liczbą, ale musimy być świadomi, że liczba ludności wynosi 250 mieszkańców, przy czym rezydenci stanowią około połowę z nich. To uczestnictwo jest dwukierunkowe: osoby uczestniczą w działaniach i proponują działania i akcje. Trzeba zaznaczyć, że niektóre osoby są w podeszłym wieku, co powoduje, że ich uczestnictwo jest bardziej złożone. A propos tego zespołu, z którym przeprowadzaliśmy wywiad dał przykład warsztatu pamięci ustnej na temat zdrowia, które tradycyjnie zależało od lokalnych kobiet. Stanowiło to spore wyzwanie i ciężką pracę, żeby włączyć wszystkie kobiety uwzględniając socio-demograficzne i kulturowe aspekty.

Biorąc pod uwagę populację odwiedzających, większość z nich stanowią turyści krajowi, głównie z Madrytu i Asturii. Średnia liczba odwiedzających na rok wynosi około 1000 osób, z wyjątkiem restrykcyjnego roku 2021, kiedy było to 250 osób, jako że wizyty szkolne zostały odwołane.

Publiczność odwiedzająca ekomuzeum trasy ekomuzeum dzieli się zwykle na trzy kategorie: (1) wyspecjalizowana publiczność, która wymaga specyficznej oferty i prowadzi działania w małych grupach; (2) większe grupy, które uczestniczą w objazdach zorganizowanych przez biura turystyczne, mają mniejszą wiedzę i mniej czasu na zwiedzanie; (3) zorganizowane grupy (głównie uczniowie), dla których oferowana wizyta dydaktyczna jest dostosowana do ich programu edukacji.

Zaangażowanie tego sektora jest mniejsze, ale w przypadku typu (1) zdarzają się osoby, które nawiązują relacje ze stowarzyszeniem i proponują nawet działania.

3.1. Ludność lokalna

Liczba mieszkańców terytorium/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane

250 osób

Liczba członków lokalnej ludności zaangażowanych w ekomuzeum

wszyscy członkowie społeczności są członkami Ekomuzeum

Sposoby uczestnictwa

Występują następujące mechanizmy uczestnictwa:

- **Programy kulturalne.** Są one projektowane w celu podniesienia świadomości ludności miejscowej na temat własnego dziedzictwa i dostarczenia oferty dla odbiorców zewnętrznych.
- **Kursy, warsztaty, seminaria.** Są to główne obszary partycypacji. Każda akcja ekomuzeum wynika z inicjatywy społeczności i ma na celu promocję pamięci zbiorowej.
- **Komitety i grupy robocze.** La Ponte-Ecomuseu jest zorganizowane poprzez grupy robocze i zespoły partycypacyjne, gdzie partycypacja jest prowadzona w ramach parametrów „demokracji kulturowej”.

3.2. Środowisko społeczne

Liczba odwiedzających z terenu/miejscowości, gdzie ekomuzeum jest zlokalizowane	250 rezydentów, 100 prawdziwych mieszkańców, 20 aktywnych uczestników
Liczba odwiedzających z zagranicy	średnia liczba to 1000 wizyt. Jednak podczas otwarcia w okresie restrykcji tylko 250

Formy zaangażowania

Kanały partycypacji są następujące:

- **Programy kulturalne.** Są one projektowane w celu podniesienia świadomości ludności miejscowej na temat własnego dziedzictwa i dostarczenia oferty dla odbiorców zewnętrznych.
- **Kursy, warsztaty i seminaria.** Są to główne obszary partycypacji. Każda akcja ekomuzeum wynika z inicjatywy społeczności i ma na celu promocję pamięci zbiorowej.
- Strona internetowa i sieci społeczne są również narzędziem interakcji.
- **Gazeta Cuadiernu.** Jest to jeden ze sposobów, w jaki projekt jest upowszechniany i wywołuje synergę z innymi doświadczeniami i specjalistami spoza terytorium.

3.3. Analiza strony www

Strona nie jest prowadzona. Członkowie zespołu deklarują, że jest to spowodowane brakiem czasu i personelu. Zdają sobie sprawę, że jest to słaba strona, i że jest jedno z działań, które ekomuzeum powinno prowadzić. Faktycznie, wizualizacja cyfrowa (strona www, sieci społecznościowe etc.) jest tylko drobnym odwzorowaniem tego, czym projekt jest naprawdę i ile znaczy dla terytorium i społeczności.

Typ interwencji możliwy za pośrednictwem strony internetowej

Tylko informacje	Możliwość zasugerowania działań	Skargi i zażalenia	Zakup biletów	Otwarty dostęp po zarejestrowaniu się
X	X	X	X	

Rodzaje dostępnych propozycji

Sugerowanie celów ekomuzeum	Kwestie funduszy	Kwestie planowania	Kwestie dostępności
		X	X

Jakość informacji zwrotnej

Potwierdzenie otrzymania maila jest wysyłane	Propozycje są dyskutowane na poziomie zarządu ekomuzeum	Efekty dyskusji są przesyłane
X	X	X

Główna interakcja ekomuzeum odbywa się przez kanały Twitter, Instagram, Facebook, Youtube i przez komentarze zostawiane przez użytkowników na stronie.

4. Innowacje i badania

Ekomuzeum zostało utworzone jako rodzaj innowacji społecznej, to jest: „nowe idee czy procesy, które zaspokajają różne potrzeby społeczne (efektywniej niż alternatywy) i przyczyniają się do tworzenia nowych relacji i/lub współpracy. Innymi słowy, są innowacjami, które są dobra dla społeczeństwa i równocześnie poprawiają jego potencjał do działania”. Jest zatem rozumiana jako innowacja, która wykracza poza technologiczne, przemysłowe czy biznesowe aspekty. Jakikolwiek proces i/lub produkt innowacji musi się zaczynać od poziomu społecznego i musi nań oddziaływać.

Samo istnienie La Ponte stanowi innowację na tym terytorium. Bez tej inicjatywy, większość działań i projektów rozwijanych przez La Ponte nie byłaby prowadzona. Innowacja leży w fakcie, że łączy ona wymagania naukowe z potrzebami społecznymi, z wiedzą mieszkańców i partycypacją społeczności. To zaangażowanie lokalnej populacji w zarządzaniu wiedzą i oddziaływanie na teraźniejszość jest tym, co sprawia, że jest to innowacyjny projekt.

Przykłady (społecznych) innowacji La Ponte-Ecomuséu muszą być rozpatrywane w kontekście całego projektu, co z jednej strony pociąga za sobą to, że wszystkie badania, które są rozwijane, muszą się odnosić do obecnej rzeczywistości i, z drugiej strony, do zarządzania pamięcią zbiorową.

Przykładami mogą być:

- **Programy interpretacyjne.** Pokazują one dziedzictwo i zhumanizowany krajobraz z różnej narracji.
- Warsztaty. Są sposobem na uwidocznienie pamięci zbiorowej i osi zaangażowania społeczności
- Organizacja. Struktura komitetów i zespołów zachęca do partycypacji bezpośredniej w podejmowaniu decyzji.

5. Cele rozwoju zrównoważonego (SDGs)

Liczba Celów Zrównoważonego Rozwoju, które są uwzględnione w działaniach ekomuzeum	8
Preferencyjne Cele Zrównoważonego Rozwoju (SDGs)	3, 4, 5 y 11

Projekty/działania odnoszące się do SDG

PROJEKTY / DZIAŁANIA	KRÓTKI OPIS	SDG
Programy interpretacyjne	Interpretacja dziedzictwa służąca zrozumieniu jego historycznego, społecznego, kulturowego i gospodarczego wymiaru	3, 11
Saludriano	Projekt rady miasta i ekomuzeum służący poprawie zdrowia i dobrego samopoczucia	3
Świadomość historyczna	Warsztaty służące odtworzeniu zbiorowej pamięci	4
Warsztaty dla szkół	Działalność pedagogiczna	4
Projekt służący uwidocznieniu pracy i pamięci kobiet na terenach wiejskich	Grupa robocza zajmująca się tematyką gender, która pracuje nad odtworzeniem pamięci	5
Grupa Robocza Gender	Badania i upowszechnienie kobiet w prehistorii, kobiet w historii w świecie wiejskim etc.	
Umowa o pracę	Celem La Ponte jest tworzenie zrównoważonej gospodarki i miejsc pracy	8 - 8.9
Warsztaty, konferencje, projekty etc.	Podstawowa działalność of La Ponte-Ecomuséu	11 - 11.4
Grupa wymiany rolno-spożywczej	Skoncentrowana na zrównoważonej produkcji i ekologicznym użytkowaniu terytorium	12, 13
Porozumienia z innymi podmiotami	Ekomuzeum stworzyło sieć na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Działa ona i współpracuje z profesjonalistami z różnych krajów i różnych dyscyplin, i z podmiotami takimi jak Bishopric, Principado de Asturias, Ministerstwo Kultury etc.	18

Sposób, w jaki La Ponte-Ecomuseu rozumie zrównoważony rozwój nie odpowiada ustalonym standardom. Zrównoważony rozwój tkwi w lokalnych (wiejskich) populacjach. Ich sposób życia i przetrwania zależy od wpływania na środowisko w sposób zrównoważony i adaptacji do zmieniających się czasów i współczesnej ewolucji.

Jednym z parametrów ekomuzeum jest zrównoważone podejście do niedających się umiejscowić zasobów takich jak kulturowe i odziedziczone przejawy romanizmu, jaskiń z artystycznymi przedstawieniami ściennym, tworzenie lokalnego zatrudnienie etc.

6. COVID-19

Działalność w czasie ograniczeń była sprowadzona do minimum. Alternatywą była wizualizacja, ale Zespół ekomuzeum zdecydował zawiesić działania i czekać na powrót do normalności. Głównym powodem był fakt, że praca jest powiązana z zasobami z terytorium i we współpracy ze społecznością, starzejącą się populacją. Głównym celem było zapewnienie zdrowia ludności. Miało to wpływ na odwołanie zaplanowanych warsztatów, programów itp.; i odwołaniu kontraktów, które nie zostały ponownie uruchomione do początku 2021 roku.

Jednakże, działalność naukowa była utrzymana: publikacja książek i czasopism, upowszechnienie poprzez pisanie artykułów, propozycji projektów itp.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej.
Zawartość tej strony odzwierciedla jedynie poglądy autora i Komisja nie może być odpowiedzialna za jakikolwiek sposób wykorzystania zawartych w niej informacji.

O ile nie zaznaczono inaczej, zawartość tej witryny jest objęta licencją
Creative Commons Attribution 4.0 International.

EcoHeritage

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.